

Bijlage 9 bij dossier 2642:

Geconsolideerde versie Legger Delfland (dms nr. 2110178)

Legger Delfland

[De actuele bij de Legger Delfland behorende leggerkaart is beschikbaar via de website van het Hoogheemraadschap van Delfland [[deze link: https://www.hhdelfland.nl/](https://www.hhdelfland.nl/)]

De Verenigde Vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van 8 februari 2022, dossiernummer 2470

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie;

gelet op:

- artikel 5.1 van de Waterwet;
- artikel 78, eerste lid, Waterschapswet;
- artikel 78, tweede lid, Waterschapswet;
- artikel 81, eerste lid, Waterschapswet;
- artikel 5, Reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland;
- artikel 7.4 Omgevingsverordening Zuid-Holland;
- Inspraakverordening Delfland. artikel 5.1
- Besluit Legger Delfland;

Overwegende

het wenselijk is om voor de huidige leggers voor verschillende waterstaatswerken één integrale legger in de plaats te stellen, waarin tevens is bepaald wie ten aanzien van die waterstaatswerken onderhoudsplichtig is en wat de onderhoudsplichten behelzen, alsmede dat overtreding van die onderhoudsplichten kan worden bestraft met gebruikmaking van het strafrecht;

Besluit:

Vast te stellen:

Legger Delfland

Tekstueel deel van de Legger Delfland (leggertekst)

1 Algemene bepalingen

1.1 Algemeen / Leggergegevens

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Onderstaande begrippen kunnen zonder verlies van betekenis zowel in enkelvoud als meervoud worden gebruikt. In de Legger Delfland wordt verstaan onder:

aanliggend eigenaar: eigenaar van een kadastraal perceel dat aan het oppervlaktewaterlichaam grenst, of van een kadastraal perceel dat gescheiden is van het oppervlaktewaterlichaam door een strook grond ter breedte van één meter of minder. Indien op basis van het bepaalde in de vorige volzin geen aanliggend eigenaar kan worden bepaald, wordt als aanliggend eigenaar aangemerkt de eigenaar van een kadastraal perceel waarvan de begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam deel uit maakt;

afsluitmiddel: een beweegbare constructie met als doel een waterkerende functie te kunnen vervullen;

aquaduct: een open constructie waarmee een watergang over een weg, spoorweg of andere waterloop wordt gevoerd; waterkerend kunstwerk;

bergend vermogen: de hoeveelheid (oppervlakte)water die maximaal in een bergingsgebied, een gestapelde waterbergingszone of een waterbergingsconstructie kan worden geborgen;

bergingsgebied: bergingsgebied als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

beschermingszone: beschermingszone als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

binnenboezempeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van het binnenboezemwater; het polderpeil van de binnenboezem;

binnentalud: hellend vlak van de waterkering aan de landzijde van de waterkering;

bodembreedte: breedte van de waterbodem van een oppervlaktewaterlichaam op het moment dat het oppervlaktewaterlichaam aan de leggerdiepte voldoet;

boezemkade: een langs een boezemwater gelegen waterkering die moet voorkomen dat boezemwater het achtergelegen land binnenstroomt;

boezemland: direct op boezemwater afwaterend gebied;

boezempeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van boezemwater;

boezemwater: onderdeel van het stelsel van met elkaar in open verbinding staande oppervlaktewaterlichamen waarop polders en het boezemland overtollig water lozen en waaruit voor polders benodigd water onttrokken kan worden;

bovenwaterbeloop: buitentalud van een waterkering gelegen boven schouwpeil;

bovenwatertalud: deel van de oever dat boven het schouwpeil ligt; deel van de oever tussen oeverlijn en insteek;

breedte droog: de breedte van het droge deel van de natte ecologische zone gemeten vanaf de oeverlijn;

breedte opening: de maatgevende (inwendige) opening van de constructie;

breedte nat: de breedte van het natte deel van de natte ecologische zone gemeten vanaf de oeverlijn;

buitengewoon onderhoud: onderhoudsverplichting als bedoeld in de Legge Delfland;

buitenkruinlijn: buitenkruinlijn als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;

buitentalud: hellend vlak van de waterkering aan de waterkerende zijde van de waterkering;

compartimenteringskering: waterkering die als zodanig geen directe waterkerende functie heeft, behoudens in geval van doorbraak of overstroming van een andere waterkering;

compartimenteringswerk: een constructie met als doel het afsluiten van delen van het oppervlaktewatersysteem om leegstromen te voorkomen bij een calamiteit;

coupure: afsluitbare droogstaande opening in een waterkering; waterkerend kunstwerk;

datum inwerkingtreding: datum waarop het besluit tot vaststelling van de legger, de partiële leggerwijziging of de partiële leggercorrectie in werking is getreden;

datum vaststelling: datum waarop het bestuur van het Hoogheemraadschap het besluit tot vaststelling van de legger, een partiële leggerwijziging of een partiële leggercorrectie heeft genomen;

Delfland: het Hoogheemraadschap van Delfland;

Delflandsedijk: primaire waterkering die beveiliging biedt tegen overstromingen vanuit de Nieuwe Waterweg, het Scheur en de Nieuwe Maas en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

dijk-in-boulevard: verharde dijk onder de boulevard van Scheveningen, gelegen tussen raai 9990 en raai 10070, die aan weerszijden aansluit op de zandige kust door middel van een diepwand; onderdeel van de primaire waterkering en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

dijkpaal: een markant punt op de waterkering of op het strand dat dient als referentiepunt voor afstands aanduidingen;

dijksloot: een oppervlaktewaterlichaam gelegen aan de binnenzijde van de waterkering die tot doel heeft kwelwater op te vangen en af te voeren;

dijktafelhoogte: minimaal vereiste kruinhoogte van de waterkering die onder maatgevende omstandigheden nog minimaal als waterkering aanwezig moet zijn, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

dijkvak: legervak van de primaire waterkering Delflandsedijk;

doorstroombreedte: maatgevende breedte van de opening van een stuw waar normaliter het water doorheen stroomt;

duiker: een kokervormige constructie met als doel de wederzijdse verbinding tussen oppervlaktewater te waarborgen, waarbij in principe de bodem van de waterloop, in tegenstelling tot die in geval van een brug, wordt onderbroken;

duinvoet: de locatie, vanuit zee gezien, waar het droge strand overgaat in de eerste hoge, min of meer gesloten duinenrij, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

eigenaar: degene die naar burgerlijk recht als eigenaar van de zaak is aan te merken, zomede degene die jegens deze een zakelijk of persoonlijk recht kan doen gelden;

gemaal: pompinrichting, inclusief alle bijbehorende constructies, die de stand van het water of de doorstroming van het water regelt;

gestapelde waterbergingszone: een oppervlaktewaterlichaam, inclusief droge oevers, dat door kunstmatige aanpassing van het peil kan worden ingezet voor een tijdelijke verruiming van de bergingscapaciteit van één of meer watersystemen, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

gewoon onderhoud: onderhoudsverplichting als bedoeld in de Legger Delfland;

grensprofiel: (zand)profiel van de zeewering dat na duinafslag onder maatgevende omstandigheden nog minimaal als waterkering aanwezig moet zijn en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

hevel: een kokervormige constructie, duiker, met een verhoogd middengedeelte dat twee wederzijds gelegen wateren met elkaar verbindt;

HHD: het Hoogheemraadschap van Delfland;

hoogste doorstroomhoogte: hoogst mogelijk in te stellen doorstroomhoogte van de constructie bij normaal bedrijf;

hoogte binnen onderkant benedenstrooms: de maatgevende hoogte van de binnen onderkant van de duiker aan de benedenstroomse zijde;

hoogte binnen onderkant bovenstrooms: de maatgevende hoogte van de binnen onderkant van de duiker aan de bovenstroomse zijde;

hoogte opening: de maatgevende (inwendige) hoogte van de opening van de constructie;

indicatie waterkerend: indicatie voor het onderscheid tussen waterkerende en niet-waterkerende ondersteunende kunstwerken;

inlaatduiker: duiker voor het binnenlaten van hoger gelegen water in een lager gelegen gebied;

insteek: de snijlijn van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam met het aangrenzende maaiveld; begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam;

kadevak: leggersvak van de regionale waterkering;

keerschot: een constructie die dient om het water van twee gebieden te scheiden;

kerende hoogte: waterkerende hoogte; maximale waterstand die door een waterkering of ondersteunend kunstwerk kan worden gekeerd gedurende langere tijd;

kruin: het hoogst gelegen deel van het leggerprofiel van een waterkering; hoogst gelegen deel van een kunstwerk waar het water overheen stroomt in extreme afvoersituaties;

kruinbreedte: maatgevende breedte van het leggerprofiel van de waterkering op het hoogste punt van het leggerprofiel van de waterkering; maatgevende breedte van de stuwconstructie waar het water overheen stroomt in extreme situaties;

kruinhoogte: minimaal vereiste hoogte van de waterkering die onder maatgevende omstandigheden nog minimaal als waterkering aanwezig moet zijn, en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

laagste doorstroomhoogte: laagst mogelijk in te stellen doorstroomhoogte van de constructie bij normaal bedrijf;

landscheiding: overige waterkering die is gelegen op of nabij de grens van het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland en aangrenzende waterschappen, en als zodanig is aangegeven in de legger;

legger: de Legger Delfland;

leggeractualisatie: een unieke code die is toegekend aan de toegepaste vaststellingsprocedure van de legger, een partiële leggerwijziging of een partiële leggercorrectie;

leggercode: een unieke code die is toegekend aan een waterstaatswerk, waterkeringen uitgezonderd, en waaraan de specifieke gegevens van dat waterstaatswerk zijn gekoppeld. De leggercode is aangegeven op de leggerkaart;

leggerdatabase: de digitale bestanden waaruit de digitale verbeelding van de legger, de leggerkaart, is samengesteld;

leggerdiepte: de normatieve diepte van het watervoerend deel van primair of secundair water tot waar het buitengewoon onderhoud uitgevoerd moet worden, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

Legger Delfland: de legger van het Hoogheemraadschap van Delfland als bedoeld in artikel 2.39 Omgevingswet, artikel 78 Waterschapswet, artikel 7.4 Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en artikel 5 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland, bestaande uit de leggerkaart en de leggertekst;

leggerkaart: digitale verbeelding van de Legger Delfland. De leggerkaart is toegankelijk via de website van het Hoogheemraadschap van Delfland;

leggerprofiel: verticale normatieve dwars- of langsdoorsnede van een waterstaatswerk, en dat als zodanig is aangegeven in de legger;

leggertekst: het tekstueel deel van de Legger Delfland, het onderhavige document;

leggervak: een deel van de waterkering dat kan worden gekarakteriseerd door uniformiteit ten aanzien van de ondergrond of een min of meer eenduidig dwarsprofiel. Een leggervak is voorzien van een unieke code waaraan de specifieke gegevens van het daarin begrepen deel van de waterkering zijn gekoppeld. De code van een leggervak is aangegeven op de leggerkaart;

ligging: de geografische ligging van een waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte;

maaiveld: bovenkant (hoogte) of oppervlak van natuurlijk of aangelegd terrein;

maximale capaciteit: de maximaal per tijdseenheid te verpompen hoeveelheid water;

middenkruinlijn: lijn die het midden van de kruin van de waterkering markeert;

minimale diepte: de normatieve diepte van het watervoerend deel van primair of secundair water welke vereist is, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

NAP: Normaal Amsterdams Peil; het Nederlands standaard vergelijkingsvlak voor de hoogteligging;

natte ecologische zone: deel van een oppervlaktewaterlichaam waarin door inrichting of ecologisch geoptimaliseerd beheer, of een combinatie daarvan, leefgebied is gecreëerd voor waterplanten en -dieren, waarmee verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit wordt bevorderd, en dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

oeverconstructie: grondkerende constructie ter instandhouding van de gronden gelegen aan het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam;

oeverlijn: snijlijn van het water met de oever op het schouwpeil;

onderhoud: onderhoudsverplichting als bedoeld in de Legge Delfland;

onderhoudsplichtige: natuurlijk persoon of rechtspersoon die op grond van de legge verantwoordelijk is voor het onderhoud van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone;

onderhoudsverplichting: de aansprakelijkheid voor het onderhoud van de bij het waterschap in beheer zijnde waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone, zoals in de legge of in voorschriften bij vergunningen of overeenkomst is aangegeven;

ondersteunend kunstwerk: kunstwerk, niet zijnde een waterkering, oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied, dat dienstbaar is aan de functie of werking van een waterstaatswerk of het functioneren van het watersysteem;

onderwaterbeloop: buitentalud van een waterkering gelegen onder schouwpeil;

onderwatertalud: deel van de oever dat onder het schouwpeil ligt;

oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

overdimensionering: het in werkelijkheid aanwezige profiel van een waterkering voor zover ruimer dan het leggeprofiel;

overeenkomst: overeenkomst als bedoeld in het burgerlijk wetboek die schriftelijk tot stand is gekomen;

overige waterkering: waterkering waarvan het veiligheidsniveau (norm) niet door het Rijk of Provincie is bepaald;

peilbesluit: bestuurlijk besluit met betrekking tot de na te streven waterhoogte in oppervlaktewaterlichamen;

peilgebied: waterhuishoudkundige eenheid waar eenzelfde waterpeil wordt nagestreefd en waarvan het peil is vastgesteld in een peilbesluit;

polder: waterhuishoudkundige eenheid met een waterpeil anders dan het omringende water, waarvan de waterstand kunstmatig kan worden geregeld;

polderkade: overige waterkering die dient als scheiding tussen polders of als scheiding tussen peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

polderpeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van polderwater;

polderwater: oppervlaktewaterlichaam dat in een polder ligt;

PP: polderpeil;

primaire water: door het Hoogheemraadschap van Delfland als zodanig geassocieerd oppervlaktewaterlichaam dat een belangrijke transport- en bergende functie heeft; het dient als aan- en afvoerweg naar boezem- of poldergemalen, of er komen belangrijke inlaatconstructies op uit, of het verzorgt de afwatering van minimaal 50 hectare in landelijk gebied of minimaal 20 hectare in stedelijk gebied, of het levert een belangrijke bijdrage aan het waterkerend vermogen van een waterkering;

primaire waterkering: primaire waterkering als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

profiel van vrije ruimte: gereserveerde ruimte, boven, onder en naast een waterstaatswerk of toekomstig waterstaatswerk, voor het blijvend kunnen realiseren van de functie van een waterstaatswerk, of toekomstig waterstaatswerk, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

projectbesluit: projectbesluit als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 Omgevingswet;

raai: een denkbeeldige lijn over water en land, loodrecht op de rijksstrandpalenlijn, uitgezet ten behoeve van metingen en dergelijke; locatie van de maatgevende grensprofielen van de zeewering;

referentielijn: lijn die de geografische ligging van een waterstaatswerk aangeeft en waaraan leggergegevens gekoppeld zijn, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

regelbaarheid: aanwijzing voor de wijze van regelbaarheid van een stuw;

regionale waterkering: regionale waterkering als bedoeld in artikel 1, eerste lid, Omgevingsverordening Zuid-Holland;

rekenpeil: de waterstand, waarmee berekeningen voor de beoordeling van de waterveiligheid van waterkeringen worden gemaakt;

rijksstrandpalen: digitale palen die de rijkstrandpalenlijn vorm geeft;

rijksstrandpalenlijn: langs de gehele kust gelegen referentielijn voor meetraaien;

RSP-lijn: rijksstrandpalenlijn;

secundair water: door het Hoogheemraadschap van Delfland als zodanig geclassificeerd oppervlaktewaterlichaam met een lokale transport- en ontwaterende functie, of dat zorgt voor een zekere drooglegging;

sifon: kokervormige constructie, duiker, met een verlaagd middengedeelte dat geheel met water is gevuld en die twee waterlopen met elkaar verbindt;

schouw: uitoefening van toezicht op de naleving van de onderhoudsverplichtingen in de Legger Delfland met betrekking tot waterstaatswerken en beschermingszones;

schouwpeil: schouwpeil zoals vastgesteld in het peilbesluit;

sluis: afsluitbare en regelbare opening in een waterkering waarbij aan weerszijden van de afsluiting water staat;

strand: gedeelte van de kuststrook tussen de laagwaterlijn en de duinvoet; onderdeel van de beschermingszone van de zeewering (primaire waterkering) en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

stuw: vaste of beweegbare constructie die dient om het peil bovenstrooms van de constructie te verhogen c.q. te regelen;

stuwende duiker: duiker die dient om het peil bovenstrooms van de duiker te verhogen c.q. te regelen;

talud: onder helling gelegen vlak; de hoogte-breedteverhouding van het vlak;

vergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;

vergunning eigen dienst: vergunning die is aangevraagd door het Hoogheemraadschap van Delfland en verleend door dijkgraaf en hoogheemraden;

vergunninghouder: degene aan wie de vergunning is verleend, dan wel degene die de activiteit verricht of het datgene houdt waarop die vergunning betrekking heeft;

verheelde waterkering: verheelde waterkering als bedoeld in bijlage 1 bij de Waterschapsverordening;

vispassage: een kunstmatige passage, niet zijnde een vispassageduiker, ten behoeve van de vistrek bij kunstwerken in wateren;

vispassageduiker: duiker ingericht voor een kunstmatige passage ten behoeve van de vistrek bij kunstwerken in wateren;

waterpeil: het in een peilbesluit vastgestelde niveau van het water;

wandconstructie: een constructie die verticaal geplaatst is met als doel water of grond te keren;

waterbergingsconstructie: ondersteunend kunstwerk, welke dient ter (tijdelijke) verruiming of ontlasting van één of meer watersystemen, en als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

waterbreedte: de gemiddelde breedte van het watervoerend deel;

waterkerend kunstwerk: kunstwerk dat een essentieel onderdeel uitmaakt van een waterkering of een waterkering is én als zodanig op de leggerkaart is aangegeven;

waterkering: zeewering, dijken, kaden en andere kunstmatige of natuurlijke hoogten, onder welke benaming ook, die dienen tot kering van zee-, rivier-, boezem- of polderwater;

Waterschapsverordening: Waterschapsverordening Delfland;

waterscheiding: overige waterkering die dient als scheiding tussen polders of als scheiding tussen peilgebieden met vastgesteld waterpeil, niet zijnde een polderkade, landscheiding, regionale waterkering of primaire waterkering, en die is aangegeven op de bij het peilbesluit, waar de waterscheiding betrekking op heeft, behorende kaart;

waterstaatswerk: waterstaatswerk als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

watersysteem: watersysteem als bedoeld in de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet;

watervoerend deel: deel van het oppervlaktewaterlichaam dat tussen de oeverlijnen ligt;

werken: alle door menselijk toedoen ontstane of te maken constructies met toebehoren, niet zijnde waterstaatswerken;

zeewering: primaire waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door de zee, en die als zodanig is aangegeven op de leggerkaart;

Artikel 1.2 Verplichtingen

1. Wanneer gronden met een beperkt zakelijk recht zijn bezwaard, of krachtens persoonlijk recht in gebruik zijn gegeven, rusten de verplichtingen die ingevolge deze legger zijn gericht aan de eigenaar van de gronden, ook op die gerechtigden onderscheidenlijk die gebruikers.
2. Ieder van de in het eerste lid genoemde gerechtigden of gebruikers kan worden aangesproken voor het nakomen van het geheel van de verplichtingen ingevolge deze legger.

Artikel 1.3 Leggergegevens

Van alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, die zijn opgenomen op de leggerkaart, worden ten minste de volgende gegevens getoond op de leggerkaart:

1. leggeractualisatie,
2. datum vaststelling,
3. datum inwerkingtreding.

Artikel 1.4 Juistheid van leggergegevens

Indien twijfel bestaat omtrent de ligging en de aard van een waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte, wordt hierover door dijkgraaf en hoogheemraden beslist.

1.2 Onderhoudsplichtigen

Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen

1. Onderhoudsplichtig zijn degenen, die in de legger tot het verrichten van onderhoud van (een onderdeel van) een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, aangrenzende beschermingszones zijn aangewezen.
2. In afwijking van het eerste lid rust de verplichting tot het onderhoud van een waterstaatswerk op degene die ingevolge een vergunning of overeenkomst tot dat onderhoud verplicht is.
3. De houder van een vergunning voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van het op grond van die vergunning aangelegde of gewijzigde waterstaatswerk, zolang het betreffende waterstaatswerk of de betreffende wijziging nog niet op de leggerkaart is opgenomen.
4. Het Hoogheemraadschap van Delfland is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van een op grond van een projectbesluit of vergunning eigen dienst aangelegd of gewijzigd waterstaatswerk, zolang het betreffende waterstaatswerk of de betreffende wijziging nog niet op de leggerkaart is opgenomen.
5. De meldingplichtige van een activiteit voor het aanleggen of wijzigen van een waterstaatswerk, waarvan de aanleg of de wijziging van waterstaatswerken op grond van de Waterschapsverordening is vrijgesteld van de vergunningplicht als bedoeld in artikel 4.3 Waterschapsverordening, is onderhoudsplichtig voor het onderhoud van een op grond van die melding aangelegd of gewijzigd waterstaatswerk zolang het betreffende waterstaatswerk of de betreffende wijziging nog niet op de leggerkaart is opgenomen. Onder meldingplichtige wordt hier ook verstaan degene die de meldingplichtige activiteit verricht of datgene houdt waarop die meldingplicht betrekking heeft.

1.3 Onderhoudsverplichtingen

Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen

1. De onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, aangrenzende beschermingszones zijn verplicht tot het onderhouden daarvan op de wijze die is voorgeschreven in de legger.
2. Onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven op de leggerkaart kunnen een aanvulling inhouden ten opzichte van de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven in de leggetekst.
3. Onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven op de leggerkaart kunnen in strijd zijn met de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven in de leggetekst. Indien hiervan sprake is, gaan de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven op de leggerkaart in zoverre voor op de onderhoudsverplichtingen die zijn voorgeschreven in de leggetekst.

4. Degene die ingevolge een vergunning of een overeenkomst onderhoudsplichtig is, is, indien die vergunning of overeenkomst bepalingen bevat omtrent de wijze waarop het waterstaatswerk waarop die vergunning of overeenkomst betrekking heeft dient te worden onderhouden, en die bepalingen voorzien in een intensiever of specifiekere onderhoud dan is voorgeschreven in de legger, verplicht tot het onderhoud van dat waterstaatswerk overeenkomstig die bepalingen.

2 Waterkeringen

2.1 Leggergegevens van waterkeringen

Artikel 2.1 Leggergegevens van primaire waterkeringen: zeewering

1. Van de zeewering, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de landwaartse begrenzing, de zeewaartse begrenzing en de duinvoet,
 - c. vorm en afmetingen: het legger- of doorgaand grensprofiel (in dwarsprofiel en lengteprofiel weergegeven),
 - d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het legger- of doorgaand grensprofiel van de waterkering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
2. Van waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de zeewering, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. naam, leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type constructie,
 - d. vorm, afmeting, constructie: lengte, breedte, diepte, kerende hoogte,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing,
 - b. ligging van het strand.
4. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.
5. In de legger worden tevens opgenomen:
 - a. raai met afmetingen,
 - b. rijksstrandpalen, en
 - c. rijksstrandpalenlijn,een en ander met vermelding van leggercode en ligging.

Artikel 2.2 Leggergegevens van primaire waterkeringen: Delflandsedijk

1. Van de primaire waterkering Delflandsedijk, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de buitenkruinlijn, de locatie van het maatgevend profiel en de begrenzing van het waterstaatswerk,
 - c. vorm en afmetingen: het leggerprofiel (dwarsprofiel en lengteprofiel),

- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het leggerprofiel van de waterkering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
- 2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uit maken van de Delflandsedijk, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. naam en leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type constructie,
 - d. vorm en afmeting: lengte, breedte, diepte, kerende hoogte,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
- 3. Van de bijbehorende dijpalen worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode,
 - b. ligging.
- 4. Van de bijbehorende raai, locatie maatgevend profiel, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. profielnummer en profielnaam.
- 5. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.
- 6. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.3 Leggergegevens van regionale waterkeringen

- 1. Van de regionale waterkering, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - b. leggervak,
 - c. ligging van het waterstaatswerk, de buitenkruinlijn, de begrenzing van het waterstaatswerk
 - d. functie,
 - e. afmetingen: het leggerprofiel (dwarsprofiel), de kruinhoogte, de kruinbreedte, het binnentalud, het buitentalud boven waterpeil en het buitentalud onder waterpeil,
 - f. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het leggerprofiel, het buitengewoon onderhoud van de overdimensionering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
- 2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de regionale waterkering, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type wand constructie, type waterkerende constructie,
 - d. afmeting en constructie: lengte, materiaal,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
- 3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

4. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.4 Leggergegevens van overige waterkeringen: polderkaden

1. Van de polderkade, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de middenkruinlijn, en de begrenzing van het waterstaatswerk,
 - c. functie,
 - d. afmetingen: het leggerprofiel (dwarsprofiel), de kruinhoogte, de kruinbreedte, het binnentalud, het buitentalud boven waterpeil, het buitentalud onder waterpeil en de overdimensionering,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het leggerprofiel, het buitengewoon onderhoud van de overdimensionering en het gewoon onderhoud van de waterkering.
2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de polderkade, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode,
 - b. ligging,
 - c. functie: type wand constructie, type waterkerende constructie,
 - d. afmeting en constructie: lengte, materiaal,
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.
4. Van het bijbehorende profiel van vrije ruimte worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.5 Leggergegevens van overige waterkeringen: landscheidingen

1. Van de landscheiding, uitgezonderd de waterkerende kunstwerken die daar deel van uitmaken, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggervak,
 - b. ligging van het waterstaatswerk, de middenkruinlijn, en de begrenzing van het waterstaatswerk,
 - c. afmetingen: de kruinhoogte, de kruinbreedte, het binnentalud, het buitentalud
 - d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van de leggerafmetingen het gewoon onderhoud van de waterkering.
2. Van de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de landscheiding, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
 - b. ligging,
 - c. afmetingen,
 - d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
3. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
- a. ligging en begrenzing.

Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszone

1. Tot de landscheiding behoort, indien van toepassing: de kruin, de taluds, de oevervoorzieningen en de bermen, met inbegrip van de daartoe behorende waterkerende kunstwerken, met dien verstande dat de landscheidingen zich uitstrekken:
- a. waar een dijksloot aanwezig is: tot de insteek van de dijksloot aan de zijde van de kruin van de landscheiding;
 - b. waar geen dijksloot aanwezig is: over een strook grond van 5 meter breed, horizontaal en loodrecht gemeten uit de aan de betrokken zijde gelegen teenlijn;
 - c. waar de landscheiding een verheelde waterkering is, aan de zijde van de verheling: over een strook grond van 6 meter breed, horizontaal en loodrecht gemeten vanuit de aan de oeverzijde gelegen kruinlijn;
 - d. waar de landscheiding een waterkerend kunstwerk is: zo groot als het waterkerend kunstwerk;
- tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval de landscheiding zich uitstrekt tot aan de begrenzing van de landscheiding, zoals op de leggerkaart is aangegeven.
2. Voor landscheidingen gelden tenminste de volgende afmetingen:
- a. kruinhoogte: 0,60 meter boven het ter plaatse hoogste vastgestelde peil van de aangrenzende peilgebieden van het Hoogheemraadschap van Delfland dan wel van het peilgebied van het aangrenzende waterschappen, en waar geen peilgebied is vastgesteld geldt 0,60 meter boven boezempeil met als minimum de hoogte van het hoogst aangrenzende maaiveld;
 - b. kruinbreedte: 1 meter;
 - c. talud: niet steiler dan 1:1,5;

tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval de landscheiding afmetingen heeft zoals op de leggerkaart is aangegeven.

3. De beschermingszone behorend bij de landscheiding ligt aan weerszijden van de landscheiding en heeft een breedte van 15 meter horizontaal en loodrecht gemeten uit de begrenzing van de landscheiding, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval de beschermingszone van de landscheiding de ligging en afmetingen heeft zoals op de leggerkaart is aangegeven.
4. Indien een deel van de landscheiding ten tijde van de inwerkingtreding van de voormalige Legger Binnenwaterkeringen, landscheidingen, boezemkaden, polderkaden en waterscheidingen in 1997 of ten tijde van de inwerkingtreding van een partiële wijziging van die legger, een ruimere afmeting heeft dan genoemd in het eerste en tweede lid, dan gelden die ruimere afmetingen.

Artikel 2.7 Leggergegevens van overige waterkeringen: waterscheidingen

1. Van de waterscheiding worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. ligging,
- b. afmetingen: hoogte,
- c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud en het gewoon onderhoud van de waterscheiding.

Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen

De ligging van de waterscheidingen is aangegeven op de bij het peilbesluit, waar de waterscheiding betrekking op heeft, behorende kaart.

2.2 Onderhoudsplichtigen van waterkeringen

Artikel 2.9 Onderhoudsplichtigen van primaire waterkeringen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een primaire waterkering, voor zover dit het legger- of doorgaande grensprofiel betreft, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot gewoon onderhoud van een primaire waterkering rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van een primaire waterkering, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.10 Onderhoudsplichtigen van regionale waterkeringen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een regionale waterkering, voor zover dit het leggerprofiel betreft, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een regionale waterkering, voor zover dit de overdimensionering betreft, rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot gewoon onderhoud van een regionale waterkering rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van een regionale waterkering, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is

aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.

5. Het bepaalde in het eerste tot en met vierde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.11 Onderhoudsplichtigen van overige waterkeringen: polderkaden

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een polderkade, voor zover dit het in stand houden van het leggerprofiel betreft, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een polderkade, voor zover dit het in stand houden van de overdimensionering betreft, rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot gewoon onderhoud van een polderkade rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van de polderkade, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
5. Het bepaalde in het eerste tot en met vierde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.12 Onderhoudsplichtigen van overige waterkeringen: landscheidingen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een landscheiding rust op het Hoogheemraadschap van Delfland en het aangrenzende waterschap, ieder voor de helft, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot gewoon onderhoud van een landscheiding rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van de landscheiding, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland en het aangrenzende waterschap, ieder voor de helft, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 2.13 Onderhoudsplichtigen van overige waterkeringen: waterscheidingen

1. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van een waterscheiding rust op het Hoogheemraadschap van Delfland.
2. De verplichting tot gewoon onderhoud van een waterscheiding rust op de eigenaar.
3. De verplichting tot onderhoud van een waterkerend kunstwerk dat deel uitmaakt van de waterscheiding, rust op het Hoogheemraadschap van Delfland, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met derde lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

2.3 Onderhoudsverplichtingen van waterkeringen

Artikel 2.14 Gewoon onderhoud waterkeringen

1. De onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van waterkeringen zijn verplicht tot instandhouding van de waterkering overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het in stand houden van begroeiingen en materialen, dienstig aan de waterkering,
 - b. het bestrijden van dieren die schade toebrengen, met uitzondering van muskus- en beverratten,
 - c. het verwijderen van schadelijke begroeiingen voor de waterkering, en
 - d. het herstellen van beschadigingen.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Artikel 2.15 Buitengewoon onderhoud waterkeringen

1. De onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van waterkeringen, overdimensionering daaronder niet begrepen, of onderdelen daarvan zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.
2. De onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van de overdimensionering van waterkeringen of onderdelen daarvan zijn verplicht tot instandhouding daarvan.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, zijn onderhoudsplichtigen voor het buitengewoon onderhoud van waterscheidingen verplicht tot het in voldoende waterkerende toestand houden van de waterscheiding.
4. Het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Artikel 2.16 Onderhoud waterkerende kunstwerken

1. De onderhoudsplichtigen van waterkerende kunstwerken zijn verplicht tot instandhouding van het waterkerend kunstwerk of onderdelen daarvan overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan: het in stand houden van het waterkerend kunstwerk wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie.

2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

3 Oppervlaktewaterlichamen

3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

1. Van een primair of secundair water worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode
 - b. ligging van het watervoerend deel en het bovenwatertalud
 - c. categorie: primair of secundair water
 - d. functie: boezem of polderwater
 - e. afmetingen: leggerdiepte, minimale diepte, maximale helling van het bovenwatertalud, maximale helling van het onderwatertalud, het leggerprofiel
 - f. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van het watervoerend deel, en het gewoon onderhoud watervoerend deel en bovenwatertalud.
2. Van een natte ecologische zone die deel uitmaakt van het oppervlaktewaterlichaam, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - b. leggercode
 - c. ligging van het droge deel, het natte deel of het droge en natte deel samen
 - d. functie: type en subtype
 - e. afmetingen: talud, breedte nat, breedte droog, oppervlakte
 - f. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het gewoon en buitengewoon onderhoud.
3. Van een gestapelde waterbergingszone die deel uitmaakt van het oppervlaktewaterlichaam, worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. leggercode
 - b. ligging
 - c. functie: maximale kunstmatige peilstijging
 - d. afmetingen: oppervlakte, bergend vermogen
 - e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.
4. Van de bijbehorende beschermingszone worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:
 - a. ligging
 - b. afmetingen: breedte en hoogte
 - c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud.

Artikel 3.2 Leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen

1. Voor oppervlaktewaterlichamen geldt het volgende onderwatertalud:
 - a. bij kleigronden van 1:2 of flauwer, tenzij in een vergunning of projectbesluit anders is bepaald;
 - b. bij zand- en veengronden van 1:3 of flauwer, tenzij in een vergunning of projectbesluit anders is bepaald.

2. Voor oppervlaktewaterlichamen geldt een bovenwatertalud van 1:1 of flauwer, tenzij een oeverconstructie aanwezig is of tenzij in een vergunning of projectbesluit anders is bepaald.
3. Voor natte ecologische zones en gestapelde waterbergingszones geldt, indien van toepassing, het talud zoals dat in een vergunning of projectbesluit is bepaald.

Artikel 3.3 Afmetingen van beschermingszones

1. Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen aangelegd vóór 1 juni 2009 hebben afmetingen zoals aangegeven in tabel A.
2. Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen aangelegd vanaf 1 juni 2009 hebben afmetingen zoals aangegeven in tabel B.
3. Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen aangelegd vóór 1 juni 2009 waarbij de functie door vaststelling van de legger is gewijzigd, hebben afmetingen zoals aangegeven in tabel A behorende bij de oude functie.
4. De ligging en afmetingen van de beschermingszone kunnen op de leggerkaart zijn aangegeven. Indien de ligging en afmetingen van de beschermingszone op de leggerkaart geheel of gedeeltelijk afwijkt van de ligging en afmetingen van de beschermingszone in de leggetekst, prevaleert ten aanzien van die afwijking de leggetekst.

Tabel A: afmetingen beschermingszones van oppervlaktewater aangelegd vóór 1 juni 2009

Polderwater / boezemwater	Functie	Breedte watervoerende deel	Breedte beschermingszone	Hoogte beschermings- zone vanaf maaiveld
Boezemwater	Primair	niet van toepassing	1 meter	2 meter
Boezemwater	Secundair	≤ 2 meter of ≥ 5 meter	1 meter	2 meter
Boezemwater	Secundair	2 tot 5 meter	1,5 meter	2 meter
Polderwater	Primair	niet van toepassing	4 meter	3,5 meter
Polderwater	Secundair	niet van toepassing	1,5 meter	2 meter

Tabel B: afmetingen beschermingszones van oppervlaktewater aangelegd vanaf 1 juni 2009

Breedte water- voerende deel	Onder- houdsvorm	Zijde water	Breedte beschermingszone	Hoogte beschermings- zone vanaf maaiveld
≤ 5 meter	Rijdend	vanwaar onderhoud plaatsvindt	4 meter	3,5 meter
≤ 5 meter	Rijdend	vanwaar geen onderhoud plaatsvindt	1 meter	2 meter
5 tot 10 meter	Rijdend	Beide zijden	4 meter	3,5 meter
niet van toepassing	Varend	Beide zijden	1 meter	2 meter

niet van toepassing	Varend en/of rijdend	Natte ecologische zone	4 meter	3,5 meter
---------------------	----------------------	------------------------	---------	-----------

3.2 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.4 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

1. De verplichting tot gewoon en buitengewoon onderhoud van het watervoerende deel van een primair water rust op het Hoogheemraadschap van Delfland.
2. De verplichting tot buitengewoon onderhoud van het watervoerende deel van een secundair water rust op:
 - a. het Hoogheemraadschap van Delfland voor boezemwateren met een breedte groter dan 1,5 meter, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven;
 - b. de aanliggend eigenaren voor boezemwateren met een breedte van 1,5 meter of minder en van polderwateren, ieder voor de halve breedte en naar de lengte van zijn recht, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
3. De verplichting tot gewoon onderhoud van het watervoerende deel van een secundair water rust op de aanliggend eigenaren, ieder voor de halve breedte en naar de lengte van zijn recht, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
4. De verplichting tot gewoon onderhoud van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam en de bijbehorende beschermingszone rust op:
 - a. de aanliggend eigenaren, ieder aan zijn kant en naar de lengte van zijn recht, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven;
 - b. in afwijking van het bepaalde onder a, indien de oeverconstructie een waterkerend kunstwerk is, op diegene die in de artikelen in hoofdstuk 2 als onderhoudsplichtige is aangewezen.
5. In afwijking van het eerste tot en met het vierde lid rust de verplichting tot het gewoon en buitengewoon onderhoud van een gestapelde waterbergingszone op de onderhoudsplichtige die op de leggerkaart is aangegeven.
6. In afwijking van het eerste tot en met het vierde lid rust de verplichting tot het gewoon en buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone op de onderhoudsplichtige die op de leggerkaart is aangegeven.
7. In aanvulling op het eerste tot en met het zesde lid rust ten aanzien van steigers, vlonders en afmeerpalen de verplichting tot onderhoud als bedoeld artikel 3.5, vijfde lid, op degene die ter zake als vergunninghouder of meldingsplichtige is aan te merken. Indien op basis van het bepaalde in de vorige volzin naar het oordeel van dijkgraaf en hoogheemraden geen onderhoudsplichtige kan worden bepaald, rust de onderhoudsverplichting op de aanliggend eigenaar.

8. Het bepaalde in het eerste tot en met het zevende lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

3.3 Onderhoudsverplichtingen van oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.5 Gewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

1. De onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van het watervoerend deel van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot instandhouding van het oppervlaktewaterlichaam overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het verwijderen van schadelijke begroeiingen, en
 - b. het verwijderen van schadelijk organisch en anorganisch afval.
2. De onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van het bovenwatertalud van oppervlaktewaterlichamen en de bijbehorende beschermingszone zijn verplicht tot instandhouding van het oppervlaktewaterlichaam en de beschermingszone overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het afsteken en ophalen van de kanten om de oeverlijn in stand te houden,
 - b. het in stand houden en maaien van het bovenwatertalud,
 - c. het in stand houden van oeverconstructies, niet zijnde waterkerende kunstwerken
 - d. het maaien en vrijhouden van de beschermingszone, en
 - e. het verwijderen van over het oppervlaktewaterlichaam hangende schadelijke begroeiing.
3. In aanvulling op het bepaalde in het eerste lid en het tweede lid, zijn onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van een gestapelde waterbergingszone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid, zijn onderhoudsplichtigen voor gewoon onderhoud van een natte ecologische zone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.
5. De onderhoudsplichtigen als bedoeld in artikel 3.4, zevende lid, zijn verplicht tot het verwijderen van drijfvuil en kroosvuil dat zich één meter rondom steigers, vlonders en afmeerpalen bevindt en, in voorkomend geval, onder steigers of vlonders.
6. Het bepaalde in het eerste tot en met het vijfde lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Artikel 3.6 Buitengewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen

1. De onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van oppervlaktewaterlichamen, of onderdelen daarvan, zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie.
2. In toevoeging op het eerste lid, zijn onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van een gestapelde waterbergingszone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.
3. In toevoeging op het eerste lid, zijn onderhoudsplichtigen voor buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig haar functie.

4. Het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

4 Bergingsgebieden

4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Artikel 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Van een bergingsgebied worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. naam,
- b. ligging,
- c. afmetingen: oppervlakte en bergend vermogen, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

Artikel 4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

1. De verplichting tot onderhoud van een bergingsgebied rust op degene die op de leggerkaart is aangegeven.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

4.3 Onderhoudsverplichtingen van bergingsgebieden

Artikel 4.3 Onderhoud van bergingsgebieden

1. De onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden zijn verplicht tot de instandhouding daarvan overeenkomstig zijn functie.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

5 Ondersteunende kunstwerken

5.1 Leggergegevens van ondersteunende kunstwerken

Artikel 5.1 Leggergegevens van afsluitmiddelen

Van een afsluitmiddel worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging, en
- c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.2 Leggergegevens van compartimenteringswerken

Van een compartimenteringswerk worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode en naam,
- b. ligging,
- c. functie: type constructie,
- d. afmetingen: breedte, lengte, kerende hoogte, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.3 Leggergegevens van duikers

1. Van een duiker worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. afmetingen: hoogte opening, breedte opening, hoogte binnenonderkant benedenstrooms, hoogte binnenonderkant bovenstrooms, lengte, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting van het doorstroomprofiel en de constructie.

2. Het bepaalde in het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op alle kokervormige constructies die op grond van deze legger vallen onder duiker.

Artikel 5.4 Leggergegevens van gemalen en bijbehorende persleidingen

1. Van een gemaal worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. functie: maximale capaciteit, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

2. Van een persleiding bij het gemaal worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. vorm,
- d. afmetingen: hoogte opening, breedte opening, lengte, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.5 Leggergegevens van keerschotten

Van een keerschot worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. afmetingen: kerende hoogte, en
- d. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.6 Leggergegevens van stuwen

Van een stuw worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging,
- c. functie: regelbaarheid, indicatie waterkerend,
- d. afmetingen: doorstroombreedte, laagste doorstroomhoogte, hoogste doorstroomhoogte, kruinbreedte, kerende hoogte, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.7 Leggergegevens van waterbergingsconstructies

Van een waterbergingsconstructie worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. naam,
- b. ligging,
- c. functie: type constructie,
- d. afmetingen: oppervlakte en bergend vermogen, en
- e. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

Artikel 5.8 Leggergegevens van andere ondersteunende kunstwerken

Van ondersteunende kunstwerken, welke niet benoemd zijn artikel 5.1 tot en met 5.7 worden de volgende gegevens in de legger opgenomen:

- a. leggercode,
- b. ligging, en
- c. onderhoudsplichtige en onderhoudsverplichting.

5.2 Onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken

Artikel 5.9 Onderhoudsplichtigen van duikers

1. De verplichting tot de instandhouding van de constructie van een duiker rust op de eigenaar, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. De verplichting tot het onderhoud ten behoeve van een goede doorstroming door een duiker rust op:
 - a. het Hoogheemraadschap van Delfland als deze is gelegen in primair water, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven;

- b. de eigenaar als deze is gelegen in secundair water, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
- 3. Het bepaalde in het eerste en het tweede lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 5.10 Onderhoudsplichtigen van waterbergingsconstructies

- 1. De verplichting tot het onderhoud van een waterbergingsconstructie rust op de onderhoudsplichtige die op de leggerkaart is aangegeven.
- 2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

Artikel 5.11 Onderhoudsplichtigen van overige ondersteunende kunstwerken

1. De verplichting tot onderhoud van een ondersteunend kunstwerk, niet zijnde een duiker of waterbergingsconstructie, rust op de eigenaar van dat ondersteunend kunstwerk, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven, in welk geval deze verplichting rust op diegene die als onderhoudsplichtige op de leggerkaart is aangegeven.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.5, tweede tot en met vijfde lid, onverlet.

5.3 Onderhoudsverplichtingen van ondersteunende kunstwerken

Artikel 5.12 Onderhoud ondersteunende kunstwerken

1. De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken zijn verplicht tot instandhouding van het ondersteunend kunstwerk overeenkomstig zijn functie, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - a. het in stand houden van het ondersteunende kunstwerk wat betreft ligging, vorm, afmeting en constructie;
 - b. in aanvulling op onderdeel a, geldt voor zover het onderhoud van duikers betreft, het openhouden en schoonhouden van de duiker ten behoeve van een goede doorstroming van het water.
2. Het bepaalde in het eerste lid laat het bepaalde in artikel 1.6, tweede tot en met vierde lid, onverlet.

Toelichting op de Legger Delfland

Deel 1: Algemene toelichting op de Legger Delfland

1 Algemeen

1.1 Aanleiding

De verplichting tot het opstellen van een legger door een waterschap is in twee wetten opgenomen: de Waterwet en de Waterschapswet. De Legger Delfland combineert de leggerverplichtingen uit de Waterschapswet en Waterwet in één legger.

In het Waterbeheerplan 2016-2021 is opgenomen dat het Hoogheemraadschap van Delfland, hierna te noemen Delfland, één integrale en actuele legger ontwikkelt voor alle waterstaatswerken. De waterstaatswerken in het beheergebied van Delfland waren opgenomen in zeven aparte leggers. De verschillende waterstaatswerken kunnen tegenstrijdigheden en overlappende zones met beperkingen hebben; een integrale legger zorgt voor helderheid. Vooruitlopend op de integrale legger werden de leggerkaarten al in één viewer op het internet gepresenteerd.

De Legger Delfland is de eerste integrale legger voor alle waterstaatswerken in het beheergebied van Delfland. Deze legger zal stapsgewijs met (deel)wijzigingen of correcties van de legger geactualiseerd en verbeterd worden.

1.2 Legger Delfland

De Legger Delfland is een juridisch instrument waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszone en het profiel van vrije ruimte naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen, wat de functie is, op wie de onderhoudsverplichting rust én wat deze inhoudt. De Legger Delfland bestaat uit de twee delen die elkaar aanvullen: het tekstueel deel (de leggertekst) en de digitale verbeelding (de leggerkaart). De leggertekst moet samen met de leggerkaart worden gelezen.

Delfland neemt in de legger alle waterstaatswerken op die van belang zijn voor het functioneren van het watersysteem in het beheergebied van Delfland.

Delfland hanteert de definitie van watersysteem uit de Waterwet, te weten:

Watersysteem: Samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.

1.3 Functie van de legger

De legger heeft de volgende functies:

- het vastleggen van de ligging van de waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte waarop het ge- en verbodsregime van de Keur van toepassing is,
- het vastleggen van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen,
- bij geschillen geldt de legger als bewijsmiddel, tenzij er een (rechtsgeldige) watervergunning of een overeenkomst is,
- het mogelijk maken van doelmatig onderhoud: de legger beschrijft de normatieve toestand waaraan waterstaatswerken moeten voldoen. Hier worden de waterstaatswerken aan getoetst, en

- heldere communicatie naar ingelanden: transparantie en aanspreekbaarheid door en van Delfland op de onderhoudstoestand en onderhoudsverplichting van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone.

1.4 Ambitie Legger Delfland

Delfland heeft de ambitie uitgesproken voor één integrale actuele betrouwbare complete transparante Legger Delfland. Delfland streeft ernaar om alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de bijbehorende beschermingszones en het profiel van vrije ruimte – die van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland - inclusief alle leggergegevens – op de leggerkaart te tonen.

Nieuwe en gewijzigde waterstaatswerken, maar ook verbeterde en ontbrekende gegevens van een waterstaatswerk zullen met wijzigen en correcties van de legger in de legger worden opgenomen.

Als waterstaatswerken (nog) niet op de leggerkaart zijn opgenomen gelden er wel al regels.

1.5 Wettelijk kader van de legger

Delfland is wettelijk verplicht om een zogenoemde legger vast te stellen én bij te houden voor de waterstaatswerken in ons beheergebied. De Legger Delfland is gebaseerd op zowel de Waterwet als de Waterschapswet.

In de Omgevingsverordening Zuid-Holland, het Reglement van bestuur van Delfland en de Inspraakverordening Delfland zijn nadere voorschriften over de inhoud van de legger en de voorbereidingsprocedure opgenomen.

1.5.1 Waterwet (art. 5.1)

In de Waterwet staat dat de beheerder (Delfland) zorg draagt voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Onderdeel van de legger is een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven. De legger gaat vergezeld van een technisch beheerregister van de primaire en regionale waterkeringen. Dit register maakt géén onderdeel uit van de legger. De legger op grond van de Waterwet wordt ook wel de normatieve legger genoemd.

De Waterwet kent de volgende categorieën waterstaatswerken: waterkering, oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied en ondersteunend kunstwerk.

1.5.2 Waterschapswet (art. 78, lid 2)

In de Waterschapswet staat dat het algemeen bestuur de legger, waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen, vaststelt. De legger op grond van de Waterschapswet wordt ook wel de onderhoudslegger genoemd. Het algemeen bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland is de Verenigde Vergadering.

1.5.3 Omgevingsverordening Zuid-Holland (art. 7.4)

In de Omgevingsverordening worden nadere voorschriften ten aanzien van de inhoud van de Legger Delfland gesteld. Ook staat er dat voor het vaststellen of wijzigen van de ligging van een bergingsgebied of beschermingszone, afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

Tabel 1: Inhoudelijke voorschriften vanuit de Omgevingsverordening

De legger bevat in ieder geval:	
Voor primaire en regionale waterkeringen:	Voor oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden:

de lengte- en dwarsprofielen,	gemiddelde dwarsprofielen, en
het profiel van vrije ruimte, en	
omschrijving van de ondersteunende kunstwerken* en de bijzondere constructies* die deel uitmaken van de deze waterkering worden. <i>*In de systematiek van de Legger Delfland worden deze kunstwerken/constructies Waterkerende Kunstwerken genoemd.</i>	omschrijving van de ondersteunende kunstwerken** en de bijzondere constructies** die deel uitmaken van de oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden. <i>** In de systematiek van de Legger Delfland worden deze kunstwerken/constructies, afhankelijk van zijn/haar aard, als volgt genoemd:</i> – Oeverconstructie (onderdeel van oppervlaktewaterlichaam), – waterkerend kunstwerk (onderdeel van een waterkering), – Ondersteunend kunstwerk

De verplichting voor het omschrijven van ondersteunde kunstwerken in de legger geldt met ingang van een door gedeputeerde staten in onderling overleg met het dagelijks bestuur te bepalen datum. De provincie heeft deze datum echter niet vastgesteld.

1.5.4 Reglement van Bestuur voor het Hoogheemraadschap van Delfland (art. 5)

In het Reglement staat dat de onderhoudsplichtigen én de onderhoudsverplichtingen betreffende de waterkeringen en wateren worden vastgelegd in de legger, oftewel: wie met het onderhoud is belast en wat het onderhoud omvat. Ook moet de functie van het desbetreffende waterstaatswerk vermeld worden in de legger. In het reglement staat ook dat voor het vaststellen van de onderhoudslegger artikel 73 en artikel 74 van de Waterschapswet van toepassing zijn.

1.5.5 Inspraakverordening Delfland (art. 2 en 3)

In de Inspraakverordening staat dat voor de voorbereiding van ontwerpbesluiten over de legger op grond van artikel 78 van de Waterschapswet afdeling 3.4 (uniforme openbare voorbereidingsprocedure) van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

1.6 Opzet Legger Delfland

De Legger Delfland bestaat uit de volgende twee delen die elkaar aanvullen:

- het tekstueel deel, en
- de leggerkaart (digitale verbeelding)

Het tekstueel deel wordt de leggertekst genoemd. De leggertekst moet samen met de leggerkaart gelezen worden.

De leggertekst is een tekstdocument. In de leggertekst staan de algemene leggerbepalingen die gelden voor alle waterstaatswerken in het beheergebied van Delfland alsmede de daaraan grenzende beschermingszones en profielen van vrije ruimte. Deze bepalingen gaan over normatieve ligging, vorm en afmeting, constructie en functie, de onderhoudsverplichtingen én de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken en de daaraan grenzende beschermingszones en profielen van vrije ruimte. Daarnaast staan in de leggertekst ook de begripsbepalingen van de begrippen die worden toegepast in de legger (zowel in de leggertekst als op de leggerkaart).

De leggerkaart is een interactieve omgeving die (geografische) kaarten, profielen en tabellen omvat waarin worden ontsloten:

- waterstaatswerken naar normatieve ligging, vorm en afmeting, constructie en functie alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte, en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaart is een digitale verbeelding van de bij de legger behorende digitale gegevensbestanden ("leggerdatabase").

1.6.1 Het tekstuele deel (de legbertekst)

Het tekstuele deel van de legger (de legbertekst) is een tekstdocument en bestaat uit vijf hoofdstukken. Evenals de Waterwet gaat het tekstuele deel van de Legger Delfland uit van de vier hoofdcategorieën (natte) waterstaatswerken: *waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden en ondersteunende kunstwerken*. Deze worden behandeld in de hoofdstukken 2 tot en met vijf.

In *Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen* staat de Begripsbepaling van alle begrippen die worden toegepast in de legger (zowel in de legbertekst als op de leggerkaart). Ook bevat hoofdstuk 1 artikelen over de leggergegevens, onderhoudsplichtigen en verplichtingen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken in de Legger Delfland.

De hoofdstukken 2 tot en met 5 bestaan elk uit drie paragrafen waarin de legger-regels over dat type waterstaatswerk staan. Paragraaf 1 gaat over de leggergegevens en de ligging, vorm, afmeting, constructie en functie van dat type waterstaatswerk. In paragraaf 2 wordt bepaald wie aangewezen is als onderhoudsplichtige en in paragraaf 3 staat voorgeschreven wat dit onderhoud precies inhoudt (de onderhoudsverplichtingen). In de toelichting van de eerste paragraaf staat per waterstaatswerk en leggergegeven aangegeven waar deze gegevens staan.

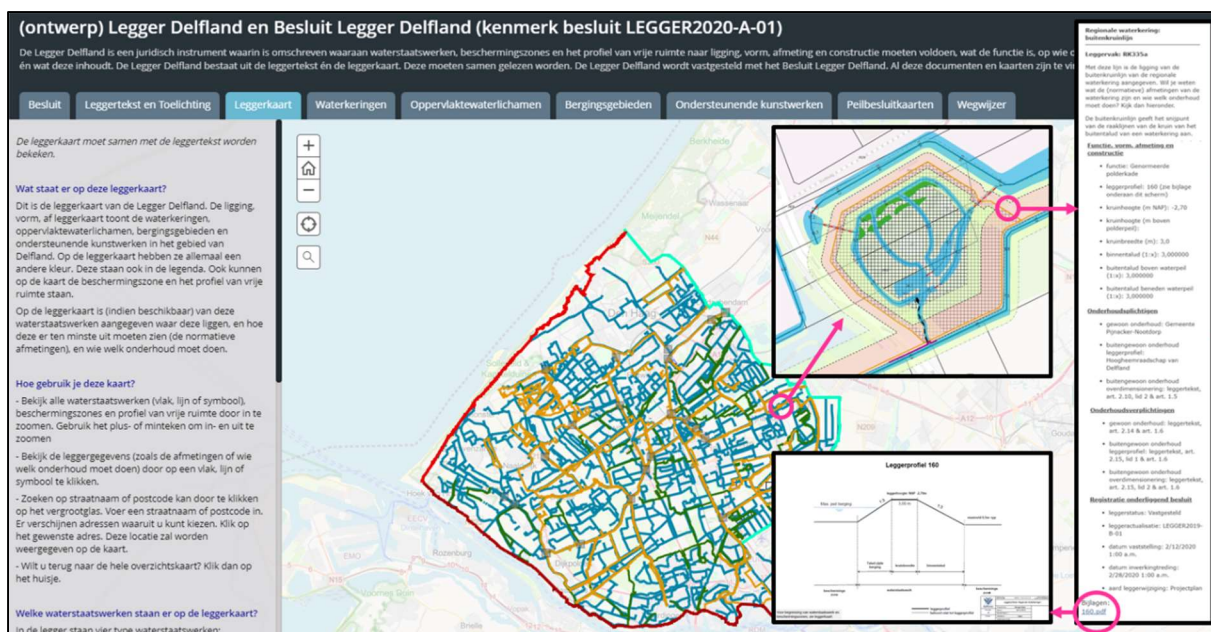
1.6.2 De digitale verbeelding (de leggerkaart)

De digitale verbeelding, de leggerkaart, is een interactieve omgeving met geografische kaarten, profielen en tabellen waarin staat:

- waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting, constructie en functie alsmede de daaraan grenzende beschermingszone en profielen van vrije ruimte, en
- onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen.

De leggerkaart moet samen met de legbertekst gelezen worden. De leggerkaart (digitale verbeelding) bestaat uit digitale gegevensbestanden ("leggerdatabase"). De vigerende geldende leggerkaart, legbertekst en leggerdatabase zijn te vinden op de website van Delfland (<https://www.hhdelfland.nl/over-ons/regelgeving/legger/>).

Op de leggerkaart staan de waterstaatswerken en zoneringen. De geografische ligging van de waterstaatswerken en zoneringen wordt zichtbaar als er wordt ingezoomd naar een kleiner gebied. De waterstaatswerken en zoneringen zijn weergegeven als vlak, lijn of symbool. De leggergegevens zijn gekoppeld aan deze vlakken, lijnen en symbolen. Door op een vlak, lijn of symbool te klikken opent een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens van dat waterstaatswerk staan. Bijvoorbeeld de afmetingen of op wie de onderhoudsplicht rust. In het informatiescherm kunnen ook bijlagen zitten. Door op de bijlage te klikken worden deze geopend. Een bijlage is bijvoorbeeld een tekening van het leggerprofiel of aanvullende of afwijkende onderhoudsverplichtingen. Een voorbeeld van de werking van de leggerkaart is weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Werking van de interactieve leggerkaart

1) Zoom in op een kleiner gebied om alle waterstaatswerken en zoneringen te zien; 2) open het informatiescherm met specifieke gegevens door op een waterstaatswerk te klikken; 3) indien aanwezig: open het leggerprofiel door op de bijlage te klikken

1.6.3 Gegevensbestanden (de leggerdatabase)

De leggerkaart (de digitale verbeelding van de legger) bestaat uit digitale gegevensbestanden. Deze gegevensbestanden samen noemen we de 'leggerdatabase'. In deze leggerdatabase staat alles wat op de leggerkaart wordt getoond.

De leggerdatabase is een zip-bestand dat bestaat uit een bestand met de extensie .aprx en een File Geodatabase. Deze leggerdatabase kan gedownload worden van de website van Delfland en geopend worden met een ArcGIS programma. Het bestand met de extensie .aprx bevat een indeling van de leggerkaart met daarin de beschrijving en gemarkeerde objecten. De File Geodatabase is een verzameling van bestanden in een map waarin de geografische datasets zijn opgeslagen. Hierin staan dus alle (geografische) data van alle waterstaatswerken op de leggerkaart.

1.6.4 Wijziging of correctie van de legger

Onze leefomgeving verandert continu en dus ook de waterstaatswerken in het gebied van Delfland (bijv. naar aanleiding van een projectplan of een watervergunning). De Legger Delfland moet dan ook wijzigen. Ook kunnen er nieuwe gegevens beschikbaar komen of kunnen gegevens wijzigen. Ook dat wordt aangepast in de Legger Delfland. Andere aanleiding zijn nieuwe inzichten door kaderstellend beleid, toetsingen of watersysteemanalyses.

Delfland wijzigt en corrigeert de leggers dus regelmatig. We spreken van een leggerwijziging wanneer er daadwerkelijk iets verandert (denk aan een nieuw water of een nieuwe stuw). We noemen het een leggercorrectie, als we de legger corrigeren of aanvullen met informatie over een bestaande situatie, terwijl er feitelijk niets verandert. Een leggercorrectie zal doorgaans de rechtspositie van belanghebbende niet veranderen.

Voordat de legger wordt gewijzigd of gecorrigeerd, leggen we de voorgestelde leggerwijziging ter inzage of ter controle. In deze periode kunnen belanghebbenden de voorgestelde aanpassing controleren en eventueel hun mening geven. Als de ter inzage- of de controleperiode voorbij is, neemt Delfland het besluit om de leggers definitief aan te passen. Hierdoor worden de leggers aangepast. Dit gebeurt doorgaans 8 dagen na de publicatie van het besluit. Soms treedt de leggerwijziging pas later inwerking omdat de werken nog moeten worden uitgevoerd.

1.7 Waterstaatswerken in de legger

In de Legger Delfland zijn waterstaatswerken onderverdeeld in één van de volgende categorieën: waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden of ondersteunende kunstwerken. Deze categorisering volgt de definitie van *waterstaatswerk* in de Waterwet, te weten:

Waterstaatswerk: Waterkeringen, oppervlaktewaterlichamen, bergingsgebieden en ondersteunende kunstwerken.

In Tabel 2 staat een overzicht van de waterstaatswerken die in de Legger Delfland zijn opgenomen.

Tabel 2: Waterstaatswerken in de legger

Waterkeringen	Primaire waterkeringen (zeewering en Delflandsedijk), regionale waterkeringen, overige waterkeringen (polderkaden, landscheidingen en waterscheidingen) en, indien aanwezig, bijbehorende waterkerende kunstwerken (wand constructies, sluizen, kistdammen, aquaducten en meer).
Oppervlaktewaterlichamen	Primaire en secundaire wateren met, indien aanwezig, bijbehorende natte ecologische zones, gestapelde waterbergingszones.
Bergingsgebieden	Bergingsgebieden.
Ondersteunende kunstwerken ¹	Afsluitmiddelen, waterbergingsconstructies, duikers (sifon, hevel, inlaatduiker, aflatduiker, etc.), gemalen en bijbehorende persleidingen, keerschotten, stuwen, vispassages en meer.

Waterstaatswerken kunnen een sterk raakvlak met elkaar hebben als ze nabij elkaar liggen. De waterstaatswerken en verschillende beschermingszones kunnen elkaar raken en zelfs overlappen. In het geval waterstaatswerken elkaar overlappen, dan zijn de keurbepalingen en het beleid van toepassing die voor beide typen waterstaatswerken gelden. Hetzelfde geldt voor de overlap tussen een waterstaatswerk en een beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte, de overlap tussen beschermingszones onderling, de overlap tussen profielen van vrije ruimtes onderling, en de overlap tussen een beschermingszone en profiel van vrije ruimte.

1.8 Wat staat er in de legger?

1.8.1 Leggergegevens

Alle waterstaatswerken in het gebied van Delfland moeten in de legger worden opgenomen. Van de waterstaatswerken wordt de ligging, vorm, (normatieve) afmeting, constructie en functie opgenomen in de legger. Ook wordt er een onderhoudsplichtige aangewezen en wordt er aangegeven wat de onderhoudsverplichting inhoudt.

In de Legger Delfland zijn deze gegevens opgenomen in het tekstuele deel, de leggertekst, op de digitale verbeelding, de leggerkaart, of een combinatie van beiden of nog niet opgenomen. Dit verschilt per waterstaatswerk. Ook kunnen er leggergegevens in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst staan. In de artikelsgewijze toelichting van de leggertekst, specifiek in paragraaf 2.1, 3.1, 4.1 en 5.1, wordt aangegeven waar de leggergegevens van elk waterstaatswerk staan.

Bij de inwerkingtreding van de Legger Delfland worden nog niet alle in het gebied aanwezige waterstaatswerken – inclusief bijbehorende leggergegevens – op de leggerkaart getoond. Dit komt bijvoorbeeld doordat er een verwerkingstijd zit tussen de uitvoering van werken en de opname van waterstaatswerken op de leggerkaart. Ook ontbreken er gegevens en waterstaatswerken omdat er in het verleden minder werd geregistreerd.

Als waterstaatswerken nog niet op de leggerkaart staan gelden er wel al regels. Deze regels staan voor zover de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en verplichtingen in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#). Voor deze waterstaatswerken gelden ook al de geboden en verboden volgend uit de Keur Delfland.

1.8.2 Onderhoudsplichtigen

In de legger is voor elk waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone bepaald wie de onderhoudsplichtige is.

Let op: dit gaat over de aanwijzing van de onderhoudsplichtige, niet over afspraken over wie de uitvoering van het onderhoud doet. Het is mogelijk dat één partij onderhoudsplichtig is, terwijl een andere partij het onderhoud uitvoert. Hiermee is de onderhoudsplichtige voor het onderhoud niet gewijzigd.

Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland de generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen, zoals aangegeven in de leggertekst (in de artikelen in paragraaf 1.2, 2.2, 3.2, 4.2 of 5.2). Op de leggerkaart kan per individueel waterstaatswerk of onderdeel daarvan een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggertekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde over onderhoudsplichtigen in de leggertekst. Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken op de leggerkaart te tonen.

Voor waterstaatswerken welke nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, gelden wel al regels. Dit is voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn uitzonderlijke situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Bijvoorbeeld dat de vergunninghouder onderhoudsplichtige is van een waterstaatswerk. Indien dit afwijkt² van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Wanneer een overeenkomst of watervergunning is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing. Het opnemen van voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen in vergunning zal onder de op handen zijnde Omgevingswet niet meer mogelijk zijn.

Het aanwijzen van onderhoudsplichtigen in vergunning of overeenkomst heeft niet de voorkeur, behalve voor de periode tot opname van de waterstaatswerken in de legger. Omwille van de

inzichtelijkheid dient de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zoveel als mogelijk is te worden geregeld door middel van één instrument, de legger. In vergunning of overeenkomst kan worden aangegeven wie er straks met de wijziging van de legger zal worden aangewezen als onderhoudsplichtige.

1.8.3 Onderhoudsverplichtingen

In de legger staan de onderhoudsverplichtingen van waterstaatswerken voorgeschreven. Onderhoudsverplichtingen zijn voorschriften over het onderhoud van waterstaatswerken.

Delfland hanteert generieke onderhoudsverplichtingen, zoals aangegeven in de leggartekst (in de artikelen in paragraaf 1.3, 2.3, 3.3, 4.3 of 5.3). Op de leggerkaart kunnen per individueel waterstaatswerk of onderdeel daarvan aanvullende of afwijkende onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn in het belang van het beschermen of bevorderen van de ecologische kwaliteit van het waterstaatswerk. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde over onderhoudsverplichtingen in de leggartekst. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

Ook in een vergunning of overeenkomst kunnen aanvullende of afwijkende onderhoudsverplichtingen staan. Dit zal, onder de op handen zijnde Omgevingswet, in een vergunning niet meer mogelijk zijn. Bij afwijkingen is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst is leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiekere of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

Het opnemen van onderhoudsverplichtingen in vergunning of overeenkomst heeft niet de voorkeur, behalve voor de periode tot opname van de waterstaatswerken in de legger. Omwille van deinzichtelijkheid dienen de onderhoudsverplichtingen zoveel als mogelijk is te worden geregeld door middel van één instrument, de legger.

1.9 Relatie met Keur en Algemene Regels

De keur is een verordening van Delfland en bevat de regels die gelden in waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen. Deze regels helpen bij het goed laten functioneren van het watersysteem. In de keur is aangegeven wat er niet mag zonder watervergunning. In de beleidsregels staat onder welke voorwaarden een vergunning verleend wordt. De algemene regels geven aan wanneer bepaalde activiteiten ook zonder vergunning toegestaan zijn. In de legger wordt de ligging van de waterstaatswerken en bijbehorende zoneringen aangegeven en daarmee waar de verschillende regels van Delfland gelden.

1.10 Relatie met een projectplan

Als Delfland een waterstaatswerk wil aanleggen, wijzigen of verwijderen, dan moet Delfland beschikken over een projectplan op grond van de Waterwet. In het projectplan staat het werk beschreven en de manier waarop het wordt uitgevoerd. De waterbeheerder (Delfland in dit geval) doorloopt de projectplanprocedure en stelt het projectplan vast. De op grond van een projectplan nieuw aan te leggen, te wijzigen, of te verwijderen waterstaatswerken en, in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, worden in de Legger Delfland opgenomen met een partiële wijziging van de legger. Dit kan voor of na de realisatie van de werken zijn. In de periode tot wijziging van de legger gelden er wel al regels. Dit is voor wat betreft de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de leggartekst in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

In het projectplan geeft Delfland doorgaans aan wie er straks bij de wijziging van de legger wordt aangewezen als onderhoudsplichtige voor de nieuwe en gewijzigde waterstaatswerken. Dit is niet de formele aanwijzing van een onderhoudsplichtige. Die vindt namelijk niet plaats middels de

projectplan procedure. Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerken en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland zoveel mogelijk de generieke bepalingen, zoals aangegeven in de legbertekst. Met het projectplan wordt de onderhoudsplicht nog niet juridisch vastgelegd.

Het is mogelijk dat er voor de uitvoering van de werkzaamheden uit een projectplan al afspraken zijn gemaakt over de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen in een overeenkomst. Zie hiervoor meer informatie in de Toelichting deel 1, paragraaf [1.13 Relatie met een overeenkomst](#).

1.11 Relatie met een watervergunning

Als een derde een waterstaatswerk wil aanleggen, wijzigen of verwijderen, dan moet diegene beschikken over een door het bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland verleende watervergunning³ op grond van de Waterwet. De op grond van een watervergunning nieuw aan te leggen, te wijzigen, of te verwijderen waterstaatswerken en, in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, worden met een wijziging van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen Dit kan voor of na de realisatie van de werken zijn. In de periode tot wijziging van de legger gelden er wel al regels. Dit is voor wat betreft de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de legbertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

In de vergunning aanvraag staat het werk beschreven en de voorschriften op welke wijze manier het dient te worden uitgevoerd. De waterbeheerder (Delfland in dit geval) verleent de watervergunning indien het voldoet aan de vereisten gesteld in het beleid, de regels en de beleidsregels van Delfland. In de watervergunning kunnen voorschriften zijn opgenomen over bijvoorbeeld de uitvoering en minimale afmetingen.

Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland zoveel mogelijk de generieke bepalingen, zoals aangegeven in de legbertekst. Delfland geeft de voorkeur aan het aanwijzen van onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen in de legger in plaats van in de vergunning.

Er zijn uitzonderlijke situaties waarbij de onderhoudsverplichtingen in de legger niet toereikend zijn en de generieke bepalingen voor wat betreft de aanwijzing van onderhoudsplichtigen uit de legger niet gewenst zijn. Het is in zulke situaties beter om de onderhoudsverplichtingen af te stemmen op de specifieke kenmerken en doelstellingen in het gebied. Op de leggerkaart, maar ook in een watervergunning kunnen specifiekere voorschriften over de onderhoudsplichtigen en verplichtingen worden opgenomen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn dergelijke onderhoudsvoorschriften in een vergunning niet toegestaan. In de watervergunning kunnen alleen verplichtingen aan de vergunninghouder worden opgenomen en niet aan een andere entiteit dan aan wie de watervergunning is verleend. Ook is het mogelijk dat er vooraf aan de verlening van een watervergunning al afspraken zijn gemaakt over de onderhoudsverplichtingen en de aanwijzing van onderhoudsplichtigen in een overeenkomst. Zie hiervoor meer informatie in paragraaf [1.13 Relatie met een overeenkomst](#).

Als de voorschriften in een (rechtsgeldige) watervergunning afwijken van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning in bepaalde gevallen leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de legbertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#). Wanneer een watervergunning is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing. Delfland is op grond van de Waterwet bevoegd tot ambtshalve wijziging van de watervergunning (wijziging of aanvullen van de voorschriften en beperkingen) indien dat nodig blijkt te zijn.

1.12 Relatie met watervergunningsvrije activiteiten

Voor sommige activiteiten is een watervergunning niet nodig. Dit zijn bijvoorbeeld activiteiten die onder de Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland vallen. De, op grond van een watervergunningsvrije activiteit, nieuw aan te leggen, te wijzigen, of te verwijderen waterstaatswerken en, in voorkomend geval de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte, worden in de Legger Delfland opgenomen met een wijziging van de legger. Dit kan voor of na de realisatie van de werken zijn. In de periode tot wijziging van de legger gelden er wel al regels. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) en [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

1.13 Relatie met een overeenkomst

Er zijn situaties waarbij het wenselijk is om op een ander moment dan met een wijziging van de legger in een overeenkomst tussen Delfland en een andere partij afspraken te maken over de onderhoudsplichtigen en verplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone.

Voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone hanteert Delfland zoveel mogelijk de generieke bepalingen, zoals aangegeven in de leggertekst. Delfland geeft de voorkeur aan het aanwijzen van onderhoudsverplichtingen en onderhoudsplichtigen in de legger in plaats van in een overeenkomst. In een overeenkomst kan worden aangegeven wie er straks met de wijziging van de legger zal worden aangewezen als onderhoudsplichtige en wat deze onderhoudsverplichting behelst.

Er zijn situaties waarbij de onderhoudsverplichtingen in de legger niet toereikend zijn en de generieke bepalingen voor wat betreft de aanwijzing van onderhoudsplichtigen uit de legger niet gewenst zijn. Het is in zulke situaties beter om de onderhoudsverplichtingen af te stemmen op de specifieke kenmerken en doelstellingen in het gebied. Op de leggerkaart, maar ook in een overeenkomst kunnen voorschriften over de onderhoudsplichtigen en verplichtingen worden opgenomen.

In een overeenkomst kunnen ook afspraken worden gemaakt over de onderhoudsverplichting en aanwijzing van de onderhoudsplichtigen voor de periode totdat de wijziging van de waterstaatswerken is opgenomen in de legger.

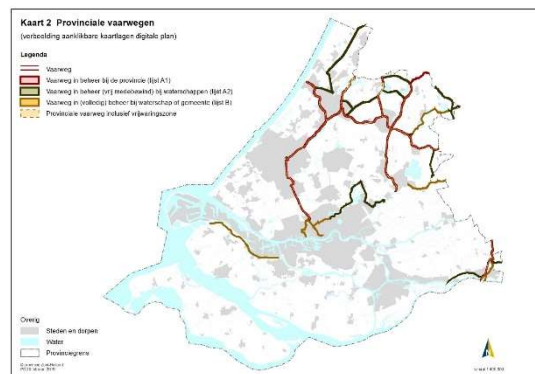
Als de voorschriften in een overeenkomst afwijken van het bepaalde in de legger, dan is vaak het bepaalde in de overeenkomst leidend boven de bepalingen in de legger. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Wanneer een overeenkomst is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing.

1.14 Relatie met provinciale vaarwegen

Sommige oppervlaktewateren in het gebied van Delfland zijn in de Omgevingsverordening Zuid-Holland aangemerkt als vaarweg (kaart 2 van bijlage II van de Omgevingsverordening Zuid-Holland). Voor deze vaarwegen is een vaarwegbeheerder (ook wel "bakbeheer" genoemd) aangewezen (lijst A1, lijst A2, lijst B), ook is voor deze vaarwegen een minimaal vaarwegprofiel vastgesteld door de gedeputeerde staten.

De Legger Delfland geeft slechts de (minimale) afmetingen waar aan een oppervlaktewaterlichaam moet voldoen met het oog op het voorkomen en beperken van wateroverlast en waterschaarste (watertoevoer en -afvoer en waterberging), in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit, én niet de minimale vaarwegprofielen ten behoeve van de provinciale vaarwegen. Deze gegevens behoren niet tot de legger maar kunnen eventueel op de leggerkaart worden getoond onder "Overige informatie (geen onderdeel van de legger)".

Het kan dus voorkomen dat een oppervlaktewater feitelijk ruimere afmetingen heeft dan het normatieve leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam als bepaald in de Legger Delfland.

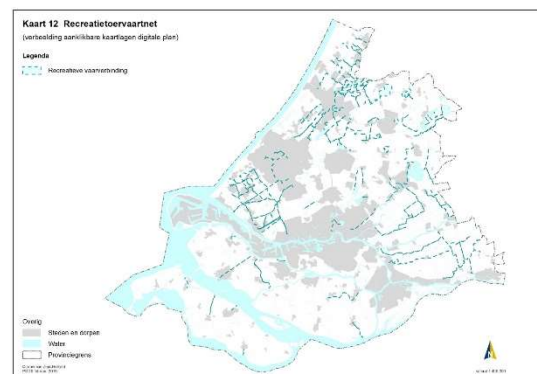

Figuur 2: Omgevingsverordening Zuid-Holland, Bijlage II, Kaart 2 Provinciale vaarwegen (versie 22 januari 2019)

1.15 Relatie met recreatietoervaartnet

Sommige oppervlaktewateren in het gebied van Delfland zijn in de Omgevingsverordening Zuid-Holland aangemerkt als onderdeel van het recreatietoervaartnet (kaart 12 van bijlage II van de Omgevingsverordening Zuid-Holland). De provincie streeft naar handhaving van de hoofdstructuur van de recreatieve vaarwegen. Het totale netwerk dat van provinciaal belang is, bestaat uit recreatieve vaarwegen die onderdeel uitmaken van het BRTN (Basis Recreatie Toervaart Netwerk- categorie I) en overige vaarwegen (categorie II).

De kaart van het BRTN is te vinden op <https://waterrecreatienederland.nl/projecten/brtn-2015-2020/>. De kaart met de "overige vaarwegen" is onderdeel van de Omgevingsverordening Zuid-Holland (bijlage II - kaart 12)

Figuur 3: Omgevingsverordening Zuid-Holland, Bijlage II, Kaart 12 Recreatietoervaartnet (versie 22 januari 2019)

De Legger Delfland geeft voor oppervlaktewaterlichamen alleen de minimale afmetingen ten behoeve van het voorkomen en beperken van wateroverlast en waterschaarste (watertoevoer en -afvoer en waterberging), in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit, én niet de minimale vaarwegprofielen ten behoeve van de recreatievaart weer. Deze gegevens behoren niet tot de legger maar kunnen eventueel op de leggerkaart worden getoond onder "Overige informatie (geen onderdeel van de legger)".

Het kan dus voorkomen dat een oppervlaktewater feitelijk ruimere afmetingen heeft dan het normatieve leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam als bepaald in de Legger Delfland.

2 Waterkeringen

Waterkeringen zijn natuurlijke hoogten, kunstmatige hoogten of gedeelte daarvan, eventueel met waterkerende kunstwerken, die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben, die dienen tot de kering van zee-, rivier-, boezem- of polderwater. Voorbeelden van waterkeringen zijn onder andere de zeewering (duinen), dijken, kaden, dammen en hoge gronden. De waterkeringen kunnen direct het water keren (bij voorbeeld als de waterkering gelegen is aan een watergang) of indirect het water keren (bijvoorbeeld pas na falen van een andere waterkering).

Het waterstaatswerk waterkeringen worden in de legger onderverdeeld in de typen: *primaire waterkeringen*, *regionale waterkeringen* en *overige waterkeringen*. Al naar gelang het type waterkering verschillen de geboden en verboden uit en in deze legger en de Keur Delfland.

2.1 Primaire waterkeringen

Primaire waterkeringen zijn waterkeringen die bescherming bieden tegen overstroming door buitenwater en waarvan de veiligheidsnorm is vastgesteld door het Rijk. De primaire waterkering is aangewezen in de Waterwet. De primaire waterkering binnen Delfland maakt onderdeel uit van het in de Waterwet opgenomen dijkkringgebied 14 waarvoor in de Waterwet een norm voor de veiligheid tegen overstroming is opgenomen. De primaire waterkeringen in het gebied van Delfland zijn de *zeewering* en de *Delflandsedijk* (zowel Rivierdijk als Zeedijk). De zeewering is de hoogwaterkering gelegen aan de zee. De Delflandsedijk is de waterkering gelegen langs de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas – tussen Hoek van Holland en de Parksluizen in Rotterdam. De Delflandsedijk bestaat uit twee trajecten: 1) de zeedijk van Hoek van Holland tot aan de Maeslantkering in de Nieuwe Waterweg; 2) de rivierdijk vanaf de Maeslantkering via Maassluis, Vlaardingen, Schiedam tot aan de Parksluizen in Rotterdam.

2.2 Regionale waterkeringen

Regionale waterkeringen zijn waterkeringen die bescherming bieden tegen overstroming door binnenwater. Deze waterkeringen zijn aangewezen door de provincie Zuid Holland in de Omgevingsverordening Zuid-Holland. In deze verordening is voor deze waterkeringen ook de veiligheidsnorm tegen overstroming vastgelegd. Een regionale waterkering kan de volgende functies hebben:

- *boezemkade*: een langs boezemwatergelegen waterkering die moet voorkomen dat boezemwater het achtergelegen land binnenstroomt;
- *genormeerde polderkade*: Polderkaden vormen in de regel de peilscheiding tussen twee polders of scheiden peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil (hogere polderdelen van de iets lageregelegen polderdelen);
- *compartimenteringskering*: waterkering die als zodanig geen directe waterkerende functie heeft, behoudens in geval van doorbraak of overstroming van een andere waterkering.

2.3 Overige waterkeringen

Overige waterkeringen zijn niet rijks- of provinciaal gereguleerd en kunnen worden onderscheiden in polderkaden, de landscheidingen (dat wil zeggen: die delen daarvan die geen primaire of regionale waterkering zijn) en waterscheidingen. *Polderkaden* zijn, in de legger, waterkeringen waarvan de veiligheidsnorm door Delfland is vastgesteld. De polderkaden vormen in de regel de peilscheiding tussen twee polders of scheiden peilgebieden met een aanzienlijk peilverschil (hogere polderdelen van de iets lageregelegen polderdelen). Voor sommige polderkaden ('genormeerde polderkade') is de veiligheidsnorm door de provincie vastgesteld. Deze genormeerde polderkaden

behoren, in de legger, tot de regionale waterkering en niet tot de overige waterkering, type polderkade. De *landscheidingen* zijn waterstaatskundige begrenzingen tussen twee waterschappen. De *waterscheidingen* vormen ook een peilscheiding tussen peil-gebieden of -vakken, maar waarvan de waterkerende functie binnen het systeem zeer beperkt is, bijvoorbeeld bij geen of kleine peilverschillen, of als eventueel falen nagenoeg geen, of alleen zeer lokale, wateroverlast of schade veroorzaakt.

2.4 Waterkerende kunstwerken

Van oudsher worden waterkeringen zoveel mogelijk uitgevoerd in grond. Echter kan dit niet overal, mede gelet op het grote ruimtebeslag van dit soort waterkeringen. Bij verbeteringen van de waterkering, of nieuwe ruimtelijke plannen wordt steeds vaker een (onderdeel van de) waterkering niet in grond toegepast. Deze constructies worden in de legger waterkerende kunstwerken genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de min of meer solitaire waterkerende damwanden in de waterlijn, kistdammen en stabiliteitsschermen nabij de teen van de dijk aan de lagergelegen polderzijde. Deze waterkerende kunstwerken noemen we in de legger wandconstructies.

Andere kunstwerken, zoals sommige gemalen, aquaducten, stuwen en sluizen kunnen naast hun waterhuishoudkundige functie, ook een waterkerende functie hebben. Als deze constructies onderdeel zijn van de waterkering óf een zelfstandige waterkering zijn, worden ze op de leggerkaart opgenomen als waterkerend kunstwerk.

Andere civiele werken kunnen soms ook een waterkerende functie hebben. Een voorbeeld hiervan is een tunnel die een waterkering doorkruist. Als deze constructies onderdeel zijn van de waterkering óf een zelfstandige waterkering zijn, worden ze op de leggerkaart opgenomen als waterkerend kunstwerk.

Al deze waterkerende kunstwerken zijn dus óf de waterkering, óf zijn een essentieel onderdeel van de waterkering. Óf een kunstwerk een waterkerend kunstwerk is in de legger wordt bepaald door de beheerder van het waterstaatswerk, Delfland. Bij twijfel of iets een waterkerend kunstwerk is maar nog niet als zodanig op de leggerkaart is opgenomen kan op grond van [Artikel 1.4 Juistheid van leggergegevens](#) in de legbertekst door dijkgraaf en hoogheemraden worden beslist.

Delfland maakt in de legger onderscheid tussen twee typen waterkerende kunstwerken:

- *Type 1*: het waterkerend kunstwerk kan het water zelf keren. Hij is voldoende hoog en sterk.
- *Type 2*: het waterkerend kunstwerk ondersteunt de waterkering in grond. In dit geval helpt het kunstwerk zodat de grond van de kade op zijn plek blijft. In sommige gevallen is het waterkerend kunstwerk voldoende hoog, maar dat hoeft niet.

2.5 Waterkering in de legger

Van waterkeringen, en indien aanwezig, bijbehorende waterkerende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen. Direct naast de waterkering ligt een beschermingszone en in voorkomend geval een profiel van vrije ruimte. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk. Het profiel van vrije ruimte heeft tot doel de toekomstige verbetering van de waterkering, zodat het waterkerend vermogen van de waterkering niet in gevaar zal komen. Het profiel van vrije ruimte kan aan één of weerszijden van en/of onder en boven de waterkering liggen.

Welke gegevens van een waterkering en bijbehorende beschermingszone en profiel van vrije ruimte in de legger worden vastgelegd is bepaald in de legbertekst (in de artikelen in [hoofdstuk 3](#)

Waterkeringen). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de toelichting op deze artikelen.

2.6 Andere kunstwerken in een waterkering

In en rondom de zone van de waterkering kunnen ook andere kunstwerken liggen. Deze kunstwerken behoren, in de legger, niet tot waterstaatswerk waterkering. Uiteraard dienen deze kunstwerken wel te voldoen aan de vereisten voor kunstwerken gelegen in, op of onder een waterkering.

<i>Oeverconstructies (als onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam)</i>	Dit zijn grondkerende en/of oever verdedigende constructies. Deze constructies horen, in de zin van de legger, bij het bovenwatertalud van het waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam. Deze oeverconstructies zijn geen onderdeel van de waterkering, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering. De leggerkaart kan de ligging van oeverconstructies tonen.
<i>Ondersteunende kunstwerken</i>	Dit zijn kunstwerken die dienstbaar zijn aan een ander waterstaatswerk en/of het functioneren van het watersysteem. Bijvoorbeeld een gemaal, keerschot, vispassage, stuw of duiker. Deze kunstwerken worden, in de legger, ondersteunend kunstwerk genoemd. Ondersteunende kunstwerken zijn geen onderdeel van de waterkering, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) kunstwerk (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) kunstwerk (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.
<i>Overige kunstwerken</i>	Overige kunstwerken zijn géén waterstaatswerken, als bedoeld in de legger. Bijvoorbeeld een brug waarvan het landhoofd is gelegen in de waterkering. Deze overige kunstwerken zijn geen onderdeel van de Legger Delfland, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering.

2.7 Raakvlak met andere waterstaatswerken

De waterkering en bijbehorende beschermingszone kunnen op sommige locaties overlappen met de ligging van andere waterstaatswerken. Bijvoorbeeld:

- Een waterkering en bijbehorende beschermingszone kunnen deels overlappen met een naastgelegen oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone. Oeverconstructies maken deel uit van het bovenwatertalud van het waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam, tenzij deze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt.
- Een waterkering en bijbehorende beschermingszone kunnen rondom een bergingsgebied liggen. De zoneringen kunnen deels overlappen.
- Een ondersteunend kunstwerk, zoals een inlaatduiker, kan gelegen zijn in de waterkering en bijbehorende beschermingszone.

In het geval waterstaatswerken en zoneringen elkaar overlappen, dan gelden de regels en het beleid behorende bij alle (overlappende) waterstaatswerken zoneringen.

3 Oppervlaktewaterlichamen

Oppervlaktewaterlichamen zijn wateren (inclusief oevers) zoals bijvoorbeeld kanalen, sloten, meren, plassen en beekjes. Oppervlaktewaterlichamen zijn belangrijk voor het voorkomen en waar nodig beperken van wateroverlast en waterschaarste en de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van (maatschappelijke) functies door watersystemen (Doelstellingen Waterwet, artikel 2.1). Op oppervlaktewaterlichamen is de duldplicht uit de waterwet (artikel 5.26) van toepassing.

De, in de Legger Delfland bepaalde eigenschappen van oppervlaktewaterlichamen zijn gericht op de volgende (waterhuishoudkundige) functies⁴: transport van water (zowel de aanvoer als de afvoer van water), de berging van water, het ontwateren dan wel droogleggen van gebieden en verschillende natte ecologische functies.

Voor de definitie van *oppervlaktewaterlichaam* wordt verwezen naar de definities in de Waterwet, te weten:

Oppervlaktewaterlichaam: Samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna (artikel 1 Waterwet).

Geïsoleerde wateren die niet in verbinding staan met andere oppervlaktewaterlichamen of watersystemen en geen functie hebben in de aan en afvoer van water of waterberging vallen niet onder het waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam. Zoals een siervijver in de tuin. Sommige geïsoleerde wateren kunnen wel in de legger staan, maar niet als oppervlaktewaterlichaam⁵.

Een oppervlaktewaterlichaam bestaat, in de legger, uit een watervoerend deel (het water) en een bovenwatertalud (de oevers). Ook de droge oevers die alleen in bepaalde perioden onder water staan zijn onderdeel van het oppervlaktewaterlichaam. Denk aan drogere oevergebieden die ingericht zijn voor de tijdelijk opslag van water zoals gestapelde waterbergingszones. Eventueel aanwezig oeverconstructies horen, in de legger, bij het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam.

Het waterstaatswerk *oppervlaktewaterlichaam* wordt in de legger onderverdeeld in: *primaire oppervlaktewaterlichamen* en *secundaire oppervlaktewaterlichamen*. Ook wordt er onderscheidt gemaakt in *boezemwater* en *polderwater* en kunnen er extra functies worden toegeschreven aan een oppervlaktewaterlichaam, zoals een *natte ecologische functie* of een *gestapelde waterbergende functie*. Al naar gelang het type oppervlaktewater verschillen de geboden en verboden uit en in deze legger en de Keur Delfland.

Het onderscheidt in (sub)functie is onder andere van belang voor de bepaling van de afmetingen van de beschermingszone van een oppervlaktewater en de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen.

3.1 Primair of secundair water

Als *primair water* worden geclassificeerd oppervlaktewaterlichamen die een belangrijke transport- en bergende functie voor het watersysteem in het gebied van Delfland hebben. Ze dienen als aan- en afvoerweg naar boezem- of poldergemalen, er komen belangrijke inlaatconstructies op uit, verzorgen de afwatering van minimaal 50 hectare landelijk gebied of minimaal 20 hectare in stedelijk gebied, of leveren een belangrijke bijdrage aan het kerend vermogen van een waterkering. Oppervlaktewater dat niet classificeert als primair water wordt bijna altijd geclassificeerd als *secundair water*. Het gaat om oppervlaktewater met een lokale transport- en

ontwaterende dan wel een droogleggende functie. Voor het classificeren van oppervlaktewateren wordt de "Nota herindeling functies oppervlaktewater 2015" toegepast.

3.2 Boezemwater of polderwater

Primair en secundair water wordt onderverdeeld in *boezemwater* en *polderwater*. Het *boezemwater* is het oppervlaktewater waarop het boezemland afwatert, waarop het water van buiten het beheergebied van Delfland wordt ingelaten, waaruit het overtollig water wordt uitgemalen naar buiten het beheergebied van Delfland, waar polders overtollig water kunnen lozen en waaruit polders benodigd water kunnen inlaten. *Polderwater* is oppervlaktewater dat is gelegen in de polder.

3.3 Gestapelde waterbergingszone

Een oppervlaktewaterlichaam kan daarnaast ook de functie gestapelde waterbergingszone hebben. Een gestapelde waterbergingszone is een oppervlaktewaterlichaam, inclusief droge oevers, dat door kunstmatige peilverhoging kan worden ingezet voor een tijdelijke verruiming van de bergingscapaciteit van één of meer watersystemen, én als zodanig is aangegeven op de leggerkaart. Een gestapelde waterbergingszone verschilt met een bergingsgebied in die zin dat niet alle gronden gelegen in een bergingsgebied kunnen worden geclassificeerd als oppervlaktewaterlichaam, omdat deze naast een waterbergende functie ook een significant andere bestemming hebben, zoals bijvoorbeeld een grasland.

3.4 Natte ecologische zone

Een (deel van een) oppervlaktewaterlichaam kan daarnaast ook de functie natte ecologische zone hebben. Een natte ecologische zone is (een deel van een) oppervlaktewaterlichaam, dat als zodanig is aangegeven op de leggerkaart, en waarin door inrichting en/of ecologisch geoptimaliseerd beheer (bijvoorbeeld door specifiek onderhoud en/of restrictief vergunningenbeleid) leefgebied is gecreëerd voor waterplanten en -dieren, of waarin door inrichting en/of ecologisch geoptimaliseerd beheer verbetering van de waterkwaliteit wordt bevorderd. Het zijn zones in of langs water. Dergelijke zones hoeven niet (volledig) onder water te staan; ook bijvoorbeeld drogere zones, waarbij het dienen van de watergebonden ecologie het hoofddoel is, kunnen hier onder vallen. Natte ecologische zones die gedurende bepaalde perioden in het jaar droog staan zoals een vispaaiplaats met opmaling of een drasberm horen hier ook bij. Naast de functie van leefgebied kan een natte ecologische zone ook dienen als (onderdeel van) een ecologische verbindingszone.

Natte ecologische zones worden door Delfland of anderen aangelegd, aangepast of aangewezen voor het behalen van bepaalde waterkwaliteitsdoelen en biodiversiteitsdoelen. Een oppervlaktewaterlichaam kan namelijk ook zonder dat inrichtingsmaatregelen worden genomen worden aangewezen als natte ecologische zone. Dat zal met name het geval zijn indien dat oppervlaktewaterlichaam reeds ecologisch waardevol is of de potentie heeft zich als zodanig te ontwikkelen, zonder dat bijzondere inrichtingsmaatregelen daarvoor nodig zijn. In een dergelijk geval zal kunnen worden volstaan met aangepast onderhoud en terughoudendheid bij de verlening van vergunningen.

Natte ecologische zones worden opgenomen in de legger, onder andere omdat het in stand houden hiervan noodzakelijk is voor het behalen van de doelen. Niet alle natte ecologische zones staan op de leggerkaart.

De aanwezigheid van een natte ecologische zones mag de aan- en afvoerfunctie van een water niet ontoelaatbaar belemmeren. Wateren waar een natte ecologische zone wordt aangelegd of aangewezen moeten daarop gedimensioneerd zijn of worden.

De onderverdeling in type natte ecologische zone vindt plaats in onder andere: *natuurvriendelijke oever*, *vispaaiplaats*, *waterplantzone*, *plasdrasgebied* en *natte ecologische verbindingszone*. Een scherpe onderverdeling in type natte ecologische zones is niet altijd te maken.

- *Natuurvriendelijke oever (nvo)*: De natuurvriendelijke oever is een door de mens ingerichte oever waarbij ontwikkeling van natuur, landschap en ecologie expliciet wordt gestimuleerd. Subtypes van natuurvriendelijke oevers zijn bijvoorbeeld een flauw talud, een plasberm, een drasberm, een vooroever of een drijvende oever.
- *Vispaaiplaats (vpp)*: Een vispaaiplaats is een voor de paai en opgroei van vis ingericht gebied in de vorm van een beschutte, ondiepe, plantenrijke waterpartij of een in het voorjaar ondergelopen grasrijk oeverland en die met het watersysteem verbonden is. Subtypes van een vispaaiplaats zijn bijvoorbeeld een ondergelopen grasland (opmaling of badkuip), of een vrij inzwembaar gebied.
- *Waterplantzone (wpz)*: Een waterplantzone is een ruimte in het water die is aangewezen als locatie voor ecologische ontwikkeling. Normaliter is dit in de vorm van een zone met veel (submerse en drijvende) waterplanten. Deze voorziening wordt meestal gerealiseerd door geëxtensiveerd beheer te plegen, en is veelal in het doorstroomprofiel te vinden, voor zover de waterhuishouding dit toelaat.
- *Plasdrasgebied (pdg)*: Een plas-drasgebied is een ondiep onder water staand gebied, eventueel afgewisseld met enige droge (drassige) en/of diepere delen. Een substantieel deel is rijkelijk begroeid met oever- en moerasvegetatie. Natuurtypen die onder dit kenmerk gevat kunnen worden gaan van intensief beheerde rietlandjes tot ruige moerassen. De ecologische functie van een plas-drasgebied staat door de omvang meer op zichzelf, dit in tegenstelling tot de nvo-typen plas- en drasberm waarvan de ecologische functie vooral de versterking van de ecologische kwaliteit van de aanliggende watergang is.
- *Natte ecologische verbindingszone (nev)*: Een natte ecologische verbindingszone verbindt twee of meerdere leefgebieden waardoor er een ecologische infrastructuur wordt gevormd. Een natte ecologische verbindingszone geeft dieren en planten de kans om hun leefgebied uit te breiden.

3.5 Oeverconstructies

Van nature heeft een (onderwater en bovenwater) talud van oppervlaktewateren een natuurlijke helling (van klei, zand, veen of een ander materiaal). De helling is afhankelijk van de grondsoort/het materiaal. Echter in de praktijk is een schuin onderwater en/of bovenwater talud is niet overal mogelijk en wenselijk, en worden er oeverconstructies geplaatst (zoals een kademuur, damwand en beschoeiing). Oeverconstructies worden bijvoorbeeld geplaatst bij wegen of gebouwen naast het water, beperkte ruimte bij een stedelijke ontwikkeling, bij vaarwegen, bij locaties waar er hogere stroomsnelheden verwacht kunnen worden, bij het vergroten van een perceel, of bij het versterken van een waterkering. Al deze oeverconstructies zijn grondkerende constructies die worden geplaatst ter bescherming van de gronden achter de oeverconstructies tegen afkalving en instorting.

In de legger zijn oeverconstructies in principe onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt. Waterkerende kunstwerken zijn oeverconstructies die primair van belang zijn voor de stabiliteit van de waterkering en als zodanig zijn aangegeven op de leggerkaart.

3.6 Oppervlaktewaterlichaam in de legger

Van oppervlaktewaterlichamen en indien aanwezig, natte ecologische zones en gestapelde waterbergingszones, wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit

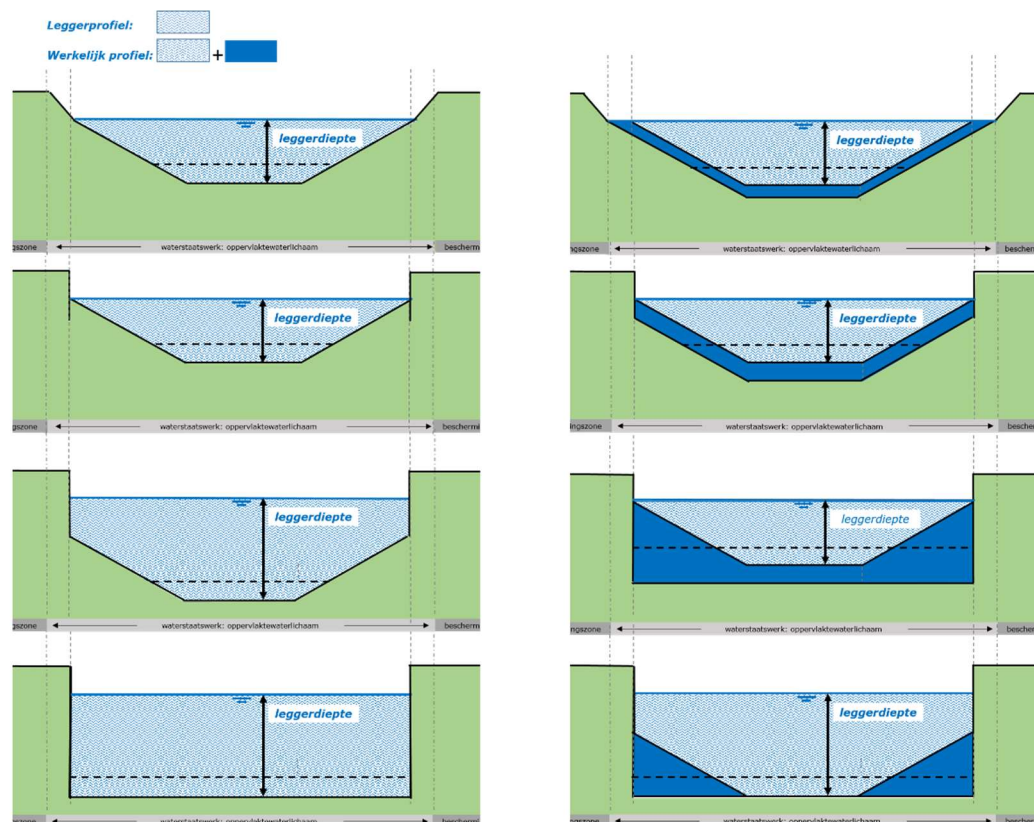
moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen.

Een oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel (het water) en het bovenwatertalud (de oevers). De zone van het bovenwatertalud loopt van de oeverlijn tot de insteek. Een oeverconstructie hoort, in de legger, bij het bovenwatertalud. Direct naast een oppervlaktewaterlichaam ligt een beschermingszone. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk.

Welke gegevens van een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone in de legger worden vastgelegd is bepaald in de leggertekst, in [Artikel 3.1 Leggergegevens van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones](#). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de artikelsgewijze toelichting op dit artikel.

3.7 Leggerprofiel versus werkelijk profiel van een oppervlaktewaterlichaam

Het leggerprofiel is een normatief profiel van een oppervlaktewaterlichaam. In werkelijkheid kan het (dwars)profiel van een watervoerend deel afwijken van het leggerprofiel. Bijvoorbeeld omdat door afkalving een watergang breder is geworden dan op de leggerkaart is aangegeven of omdat de leggerdiepte op de leggerkaart gebaseerd is op de waterafvoercapaciteit en niet op de (werkelijk aanwezige) diepte. Hieronder staan een aantal verschillende voorbeeldsituaties.

Figuur 4: Voorbeeldsituaties: relatie werkelijk aanwezig (dwars)profiel in relatie tot het leggerprofiel van het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam

Afbeeldingen links: het werkelijk aanwezige profiel is gelijk aan het leggerprofiel; Afbeeldingen rechts: het werkelijk aanwezige profiel is groter dan het leggerprofiel.

3.8 Andere kunstwerken in een oppervlaktewaterlichaam

In en rondom de zone van een oppervlaktewaterlichaam kunnen ook andere kunstwerken liggen. Deze kunstwerken behoren, in de legger, niet tot waterstaatswerk oppervlaktewaterlichaam.

<i>Waterkerende kunstwerken</i>	Dit zijn waterkerende (en grondkerende) oeverconstructies of andere kunstwerken die óf een essentieel onderdeel uitmaken van de waterkering óf de waterkering zijn én als zodanig op de leggerkaart zijn aangegeven. Waterkerende kunstwerken zijn, in de legger, onderdeel van het waterstaatswerk waterkering.
<i>Ondersteunende kunstwerken</i>	Dit zijn kunstwerken die dienstbaar zijn aan een ander waterstaatswerk en/of het functioneren van het watersysteem. Bijvoorbeeld een gemaal, keerschot, vispassage, stuw of duiker. Deze kunstwerken worden, in de legger, ondersteunend kunstwerk genoemd. Ondersteunende kunstwerken zijn geen onderdeel van de waterkering, maar kunnen wel gelegen zijn in de zone van de waterkering. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) kunstwerk (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) kunstwerk (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.
<i>Overige kunstwerken</i>	Overige kunstwerken zijn géén waterstaatswerken, als bedoeld in de legger. Bijvoorbeeld een steiger of brug langs of in het water. Deze overige kunstwerken zijn geen onderdeel van de Legger Delfland, maar kunnen wel gelegen zijn in een oppervlaktewaterlichaam.

3.9 Raakvlak met andere waterstaatswerken

Een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone zal op sommige locaties overlappen met de ligging van andere waterstaatswerken. Bijvoorbeeld:

- Een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone kunnen deels overlappen met een naastgelegen waterkering en bijbehorende beschermingszone. Oeverconstructies zijn, in de legger, onderdeel van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam, tenzij deze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt.
- Een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone kan in een bergingsgebied liggen. De zoneringen overlappen.
- Een ondersteunend kunstwerk, zoals een stuw of duiker, kan gelegen zijn in een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone.

In het geval waterstaatswerken en zoneringen elkaar overlappen, dan gelden de regels en het beleid behorende bij alle (overlappende) waterstaatswerken zoneringen.

4 Bergingsgebieden

Voor de definitie van *bergingsgebied* wordt verwezen naar de definities in de Waterwet, te weten:

Bergingsgebied: Een krachtens de Wet ruimtelijke ordening voor waterstaatkundige doeleinden bestemd gebied, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen (artikel 1 Waterwet).

Lang niet iedere waterberging valt onder deze definitie. Oppervlaktewaterlichamen, al dan niet met een gestapelde waterbergingszone, en waterbergingsconstructies (zoals een bergingskelder): het zijn alle waterbergingen, maar geen bergingsgebieden als bedoeld in de wet en de legger.

In bergingsgebieden gelegen gronden hebben, zo niet in de regel, meestal eerst en vooral andere bestemmingen dan die van verruiming van de waterbergingscapaciteit van het watersysteem. Te denken valt aan grasland met een agrarische bestemming of, in stedelijk gebied, aan een park met een recreatieve of "groene" bestemming. De inzet voor waterberging is hier in de regel tijdelijk van aard. Op bergingsgebieden is de duldplicht uit de waterwet (artikel 5.26) van toepassing.

Van een bergingsgebied wordt in de legger vastgelegd waar deze ligt, wat het bergend volume en de maximale kunstmatige peilstijging is (de functie en normatieve afmetingen), en wie welk onderhoud moet doen. Dit is bepaald in de leggetekst, in [Artikel 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden](#). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de artikelsgewijze toelichting op dit artikel.

In een bergingsgebied kunnen oppervlaktewaterlichamen en ondersteunende kunstwerken, zoals een stuw of duiker, gelegen zijn. Rondom een bergingsgebied ligt vaak een waterkering. Het bergingsgebied zal dus op sommige locaties (deels) overlappen met de ligging van andere waterstaatswerken en bijbehorende beschermingszones. In het geval waterstaatswerken en zoneringen elkaar overlappen, dan gelden de regels en het beleid behorende bij alle (overlappende) waterstaatswerken zoneringen.

5 Ondersteunende kunstwerken

In de legger staan vele kunstwerken die van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland. Op de leggerkaart wordt er onderscheid gemaakt in waterkerende kunstwerken⁶, oeverconstructies (horend bij het oppervlaktewaterlichaam)⁷ en ondersteunende kunstwerken.

Bij ondersteunende kunstwerken, als bedoeld in de legger, moet het gaan om kunstwerken die dienstbaar zijn aan de functie of werking van een *ander* waterstaatswerk (waterkering, oppervlaktewaterlichaam of bergingsgebied) en/of die van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland. Voorbeelden van ondersteunde werken zijn: stuwen, gemalen, duikers (o.a. open duiker, afsluitbare duiker, stuwende duiker, inlaatduiker, aflatduiker, sifon, afsluitbare sifon, hevel, afsluitbare hevel), keerschotten, waterbergingsconstructies en meer.

Het is mogelijk dat een (onderdeel van een) kunstwerk een essentieel onderdeel is van de waterkering. Dan wordt dit (onderdeel van het) kunstwerk (ook) in de legger opgenomen als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal

Oeverconstructies zijn géén ondersteunende kunstwerken, als bedoeld in de legger.

Oeverconstructies zijn onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk op de leggerkaart zijn aangegeven, dan behoren ze tot het waterstaatswerk waterkering.

Overige kunstwerken in het beheergebied van Delfland zijn géén waterstaatswerken, als bedoeld in de legger. Voorbeelden zijn: een steiger of brug langs het water, maar ook bepaalde stuwen, gemalen en inlaten die door particulieren en bedrijven worden beheerd. Deze kunstwerken zijn niet altijd van belang zijn voor de taakuitoefening van Delfland. Of een kunstwerk van belang is wordt bepaald door de waterbeheerder, Delfland.

Van ondersteunende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen. Dit kan zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. Welke gegevens van ondersteunende kunstwerken in de legger worden vastgelegd is bepaald in de leggertekst in de artikelen in het [hoofdstuk 5 Ondersteunende kunstwerken](#). Een uitleg over deze leggergegevens en waar deze te vinden zijn staat in de artikelsgewijze toelichting op deze artikelen.

Deel 2: Artikelsgewijze toelichting op het tekstuele deel van de Legger Delfland

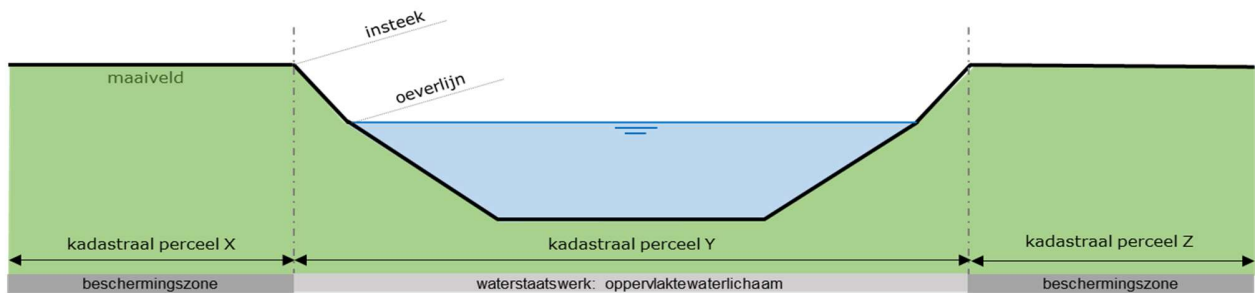
Toelichting op Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Toelichting op Paragraaf 1.1 Leggergegevens

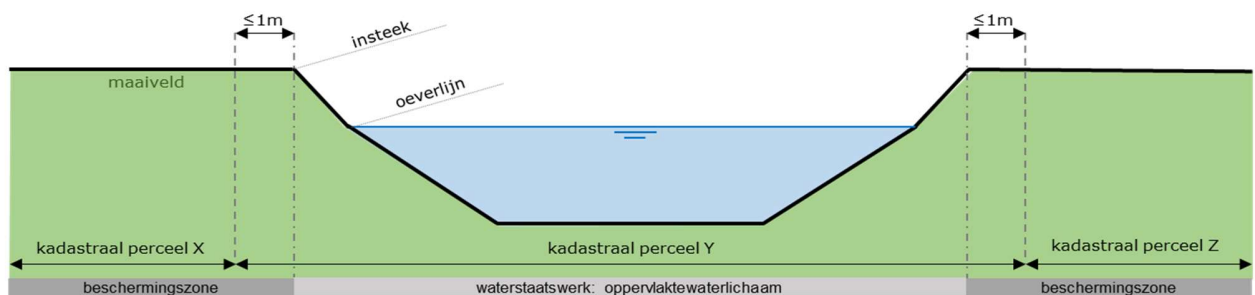
Toelichting op Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In de toelichting van dit artikel staat indien nodig een additionele toelichting op een begripsbepaling. Sommige begrippen worden nader omschreven in de Toelichting deel 1. Dit wordt hier niet herhaald. Er wordt dan verwezen naar de desbetreffende paragraaf uit Deel 1 van de toelichting.

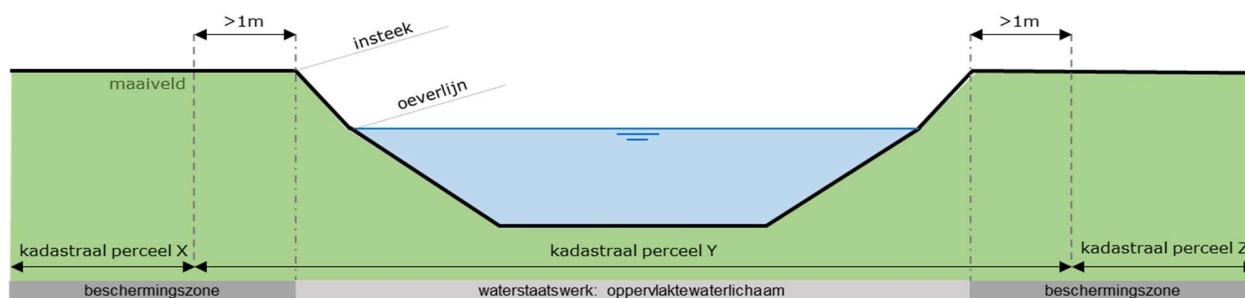
aanliggend eigenaar: Het begrip *aanliggend eigenaar* is uitsluitend relevant voor het aanwijzen van onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen. De definitie van dit begrip is aldus geformuleerd dat niet alleen de eigenaar van het perceel van een oppervlaktewaterlichaam maar ook de eigenaar van een zich in de onmiddellijke nabijheid, minder dan 1 meter – gemeten in het horizontale vlak -, daarvan bevindend perceel kan worden aangewezen als onderhoudsplichtige. De aanliggend eigenaar kan maar hoeft niet dezelfde persoon te zijn als de eigenaar (van een waterstaatswerk). In Figuur 5 zijn zes mogelijk situaties weergegeven van de ligging van kadastrale perceelsgrenzen ten opzichte van een oppervlaktewaterlichaam. Telkens geldt hier dat de ligging van het oppervlaktewaterlichaam zoals opgenomen in de Legger Delfland prevaleert boven de fysieke situatie. Voor deze zes situaties is aangegeven wie de aanliggend eigenaar is voor respectievelijk de rechteroever en linkeroever.

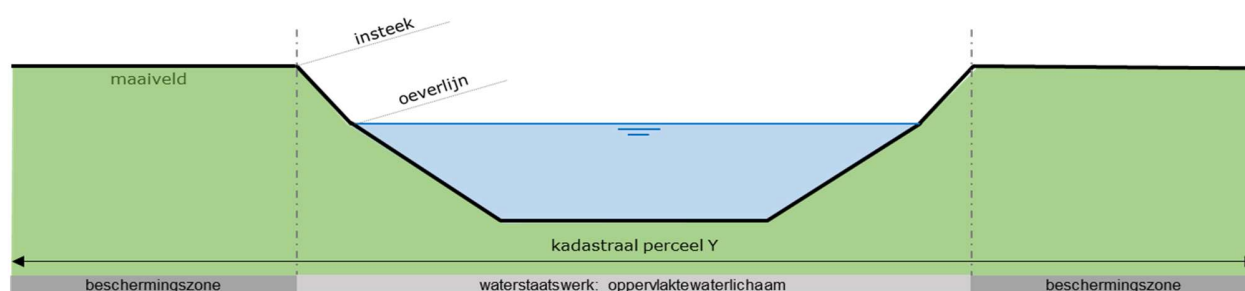
Voorbeeldsituatie 1: De perceelgrens ligt op dezelfde plek als de grens van het oppervlaktewaterlichaam. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Z.

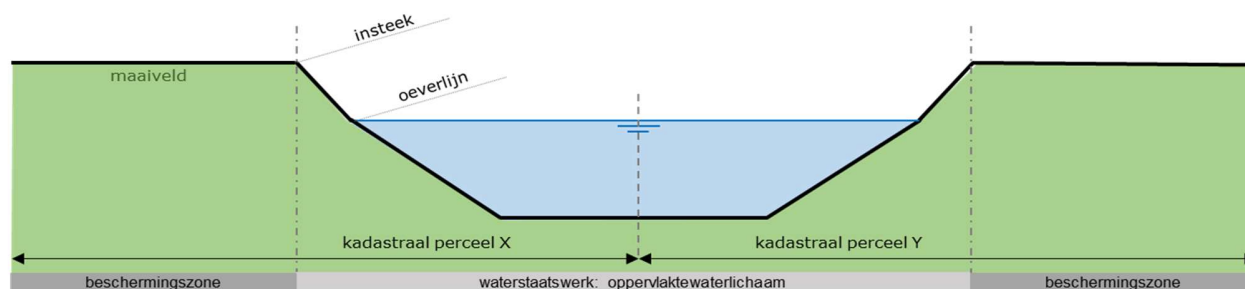
Voorbeeldsituatie 2: De afstand tussen de perceelgrens en de grens van het oppervlaktewaterlichaam is 1 meter of minder. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Z.

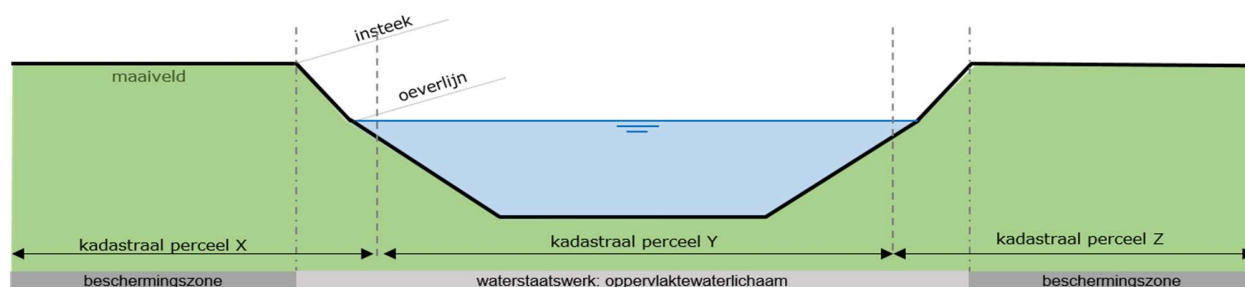
Voorbeeldsituatie 3: De afstand tussen de perceelgrens en de grens van het oppervlaktewaterlichaam is meer dan 1 meter. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel Y en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Y. De eigenaren van kadastraal perceel X en Z zijn in deze voorbeeldsituatie geen aanliggend eigenaar.

Voorbeeldsituatie 4: De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is de eigenaar van kadastraal perceel Y.

Voorbeeldsituatie 5: De perceelgrens van perceel X en Y ligt in het midden van het oppervlaktewaterlichaam. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Y.

Voorbeeldsituatie 6: De perceelgrens van perceel X, Y en Z ligt in het oppervlaktewaterlichaam. De aanliggend eigenaar van dit oppervlaktewaterlichaam is aan de linkeroever de eigenaar van kadastraal perceel X en aan de rechteroever de eigenaar van kadastraal perceel Z. De eigenaar van kadastraal perceel Y zijn in deze voorbeeldsituatie geen aanliggend eigenaar.

Figuur 5: Het bepalen van de aanliggend eigenaar in zes voorbeeld situaties

afsluitmiddel: Een beweegbare constructie met als doel een waterkerende functie te kunnen vervullen. Een afsluitmiddel is vaak onderdeel van een kunstwerk (stuw, duiker, sluis). Voorbeelden van een

afsluitmiddel zijn bijvoorbeeld een klep of schuif in een stuw, sluisdeuren in een schutsluis of een klep op een duiker. In de legger behoort een afsluitmiddel in beginsel tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) afsluitmiddel (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) afsluitmiddel (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven.

aquaduct: geen additionele toelichting.

bergend vermogen: dit begrip hoort bij de leggergegevens van de volgende waterstaatswerken: bergingsgebied, gestapelde waterbergingszone (onderdeel van een oppervlaktewaterlichaam) en waterbergingsconstructie.

bergingsgebied: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 4 Bergingsgebieden](#)) staat een nadere toelichting.

beschermingszone: voor de definitie wordt verwezen naar de definitie in de Waterwet:

Beschermingszone: Een aan een waterstaatswerk grenzende zone, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen kunnen gelden.

De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk.

binnentalud: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

bodembreedte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

boezemkade: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

boezemland: geen additionele toelichting.

boezempeil: geen additionele toelichting.

boezemwater: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.2 Boezemwater of polderwater](#)) staat een nadere toelichting.

bovenwaterbeloop: zie bovenwatertalud.

bovenwatertalud: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

breedte droog: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een natte ecologische zone. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

breedte opening: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

breedte nat: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een natte ecologische zone. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

buitengewoon onderhoud: In de Legger Delfland wordt de onderhoudsverplichting van waterstaatswerken voorgeschreven. De algemene verbindende voorschriften staan in de leggertekst. Alleen bij de onderhoudsverplichtingen van waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen wordt er onderscheid gemaakt tussen gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud.

buitenkruinlijn: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. Voor de definitie wordt verwezen naar de Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland:

Buitenkruinlijn: Het snijpunt van de raaklijnen van de kruin en het buitentalud van een waterkering.

In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

buitentalud: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

compartimenteringskering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

compartimenteringswerk: in de legger behoort een compartimenteringswerk tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

datum inwerkingtreding: datum waarop het besluit tot vaststelling van de gehele legger of het besluit tot partiële wijziging of correctie van de legger in werking is getreden. Deze datum wordt op de leggerkaart getoond op het informatiescherm van de betreffende waterstaatswerken, beschermingszones en/of het profiel van vrije ruimte.

datum vaststelling: datum waarop het bestuur van het Hoogheemraadschap het besluit tot vaststelling van de gehele legger of het besluit tot partiële wijziging of correctie van de legger heeft genomen. Deze datum wordt op de leggerkaart getoond op het informatiescherm van de betreffende waterstaatswerken, beschermingszones en/of het profiel van vrije ruimte.

Delfland: geen additionele toelichting.

Delflandsedijk: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

dijk-in-boulevard: geen additionele toelichting.

dijkpaal: dijkpalen staan op de leggerkaart. Ze zijn gelegen in de primaire waterkering Delflandsedijk.

dijksloot: geen additionele toelichting.

dijktafelhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van de primaire waterkering Delflandsedijk. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 2.2](#)) staat een nadere toelichting.

dijkvak: dijkvak heeft dezelfde betekenis als leggervak. Het begrip dijkvak wordt gebruikt op de tekeningen van de leggerprofielen van de primaire waterkering Delflandsedijk.

doorstroombreedte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

duiker: in de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Er zijn verschillende soorten duikers, te weten: open duiker, afsluitbare duiker, stuwende duiker, inlaatduiker, aflaatduiker, sifon, afsluitbare sifon, stuwende sifon, afsluitbare hevel, stuwende hevel en meer. Een persleiding behorende bij een gemaal is géén duiker. Een duiker verbindt delen van een primair en/of secundair water.

duinvoet: de duinvoet is onderdeel van de primaire waterkering – zeewering. De duinvoet is de overgang van het strand naar het duin en ligt hier op deze plek als de zeewaartse begrenzing van de zeewering. Theoretisch gezien ligt het op de kruising van de twee lijnen, die de hoek van duin en strand aangeven. Door het toepassen van dynamisch kustbeheer kan de duinvoet zeer variabel zijn en jaarlijks op een andere plek liggen. Bij de strandmuur van Scheveningen is geen duin en dus geen duinvoet aanwezig.

Delfland meet jaarlijks de ligging van de duinvoet. Als de meting daartoe aanleiding geeft, dan zal de ligging van de duinvoet op de leggerkaart gewijzigd worden met een partiële wijziging van de legger(k kaart).

eigenaar: het begrip *eigenaar* is relevant voor het aanwijzen van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone. Voor zover ingevolge de legger verplichtingen zijn opgelegd aan de *eigenaar of aanliggend eigenaar* van een waterstaatswerk, rusten die verplichtingen ook op degenen die jegens die eigenaar een zakelijk of een persoonlijk recht met betrekking tot dat waterstaatswerk kunnen doen gelden. Het gaat dan meestal om gerechtigden tot een recht van opstal of erfpachters (zakelijk gerechtigden) of huurders of pachters (persoonlijk gerechtigden). Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.2 Verplichtingen](#).

gemaal: In de legger behoort een gemaal in beginsel tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) gemaal (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) gemaal (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven.

Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.

gestapelde waterbergingszone: In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

gewoon onderhoud: In de Legger Delfland wordt de onderhoudsverplichting van waterstaatswerken voorgeschreven. De algemene verbindende voorschriften staan in de leggetekst. Alleen bij de onderhoudsverplichtingen van waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen wordt er onderscheid gemaakt tussen gewoon onderhoud en buitengewoon onderhoud.

grensprofiel: Dit begrip hoort bij de leggergegevens van de primaire waterkering – zeewering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

hevel: een hevel is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

HHD: geen additionele toelichting.

hoogste doorstroomhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

hoogte binnen onderkant benedenstreams: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

hoogte binnen onderkant bovenstreams: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

hoogte opening: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een duiker. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) staat een nadere toelichting.

indicatie waterkerend: de indicatie maakt het onderscheid in waterkerend kunstwerk of ondersteunend kunstwerk. Deze indicatie wordt op de leggerkaart aangegeven per kunstwerk in het informatiescherm. 'Ja' staat voor waterkerend kunstwerk; 'Nee' staat voor ondersteunend kunstwerk. Waterkerende kunstwerken zijn (onderdeel van) het waterstaatswerk waterkering.

inlaatduiker: een inlaatduiker is een duiker. In de legger behoort een inlaatduiker in beginsel tot de categorie ondersteunend kunstwerk. Een uitzondering op de vorige zin is als een (onderdeel van een) inlaatduiker (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) inlaatduiker (ook) als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven.

insteek: dit begrip is van belang voor de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23 tot en met Figuur 27) staat een nadere toelichting.

kadevak: kadevak heeft dezelfde betekenis als leggervak. Het begrip kadevak wordt gebruikt op de tekeningen van de leggerprofielen behorende bij de regionale waterkering.

keerschot: geen additionele toelichting.

kerende hoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van ondersteunende kunstwerken en waterkeringen met bijbehorende waterkerende kunstwerken.

kruin: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

kruinbreedte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

kruinhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

laagste doorstroomhoogte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

landscheiding: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

legger: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6 Opzet Legger Delfland](#)) staat een nadere toelichting.

leggeractualisatie: is een code (administratieve aanduiding) die Delfland hanteert voor de procedure tot vaststelling van de gehele legger, een partiële leggerwijziging of een partiële leggercorrectie. Deze code wordt getoond op de leggerkaart en is gekoppeld aan de betreffende waterstaatswerken, beschermingszones en/of het profiel van vrije ruimte.

leggercode: de leggercode wordt op de leggerkaart aangegeven. De leggercode representeert één waterstaatswerk of een deel van een waterstaatswerk met uniforme leggergegevens.

leggerdatabase: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6.3 Gegevensbestanden \(de leggerdatabase\)](#)) staat een nadere toelichting.

leggerdiepte: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

Legger Delfland: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 1.6 Opzet Legger Delfland](#)) staat een nadere toelichting.

leggerkaart: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6.2 De digitale verbeelding \(de leggerkaart\)](#)) staat een nadere toelichting.

leggerprofiel: Het leggerprofiel is een verticale normatieve dwars- of langsdoorsnede van een waterstaatswerk. Op welke manier het leggerprofiel in de legger staat verschilt per waterstaatswerk.

leggertekst: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.6.1 Het tekstuele deel \(de leggertekst\)](#)) staat een nadere toelichting.

leggervak: het leggervak wordt op de leggerkaart aangegeven. Het leggervak representeert een deel van de waterkering met uniforme leggergegevens.

ligging: de ligging van een waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte wordt, indien beschikbaar, aangegeven op de leggerkaart. Sommige (onderdelen van) waterstaatswerken en beschermingszones staan nog niet op de leggerkaart.

maaiveld: geen additionele toelichting.

maximale capaciteit: dit begrip hoort bij de leggegevens van een gemaal.

middenkruinlijn: dit begrip hoort bij de leggegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

minimale diepte: dit begrip hoort bij de leggegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

natte ecologische zone: een nadere toelichting staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)).

oeverconstructie: oeverconstructies zijn grondkerende constructies ter instandhouding van de gronden gelegen aan het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam. Denk hierbij aan een beschoeiing, damwand of een kademuur. In de legger zijn oeverconstructies onderdeel van het bovenwatertalud van het oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt. Waterkerende kunstwerken zijn oeverconstructies die van belang zijn voor de stabiliteit van de waterkering en als zodanig zijn aangegeven op de leggerkaart. Waterkerende kunstwerken horen, in de legger, bij het waterstaatswerk waterkering.

oeverlijn: dit begrip is van belang voor de leggegevens van zowel een waterkering als oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#) en [Toelichting op Artikel 3.1](#)) staat een nadere toelichting.

onderhoud: In de Legger Delfland wordt de onderhoudsverplichting van waterstaatswerken voorgeschreven. De algemene voorschriften staan in de legtekst (elke derde paragraaf van de hoofdstukken 2 tot en met 5). Met watervergunning of overeenkomst kunnen aanvullende en/of afwijkende onderhoudsverplichtingen zijn voorgeschreven. Op de leggerkaart kunnen aanvullende en/of afwijkende onderhoudsverplichtingen staan. Dit is geregeld in de legtekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#).

onderhoudsplichtige: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.8.2 Onderhoudsplichtigen](#)) staat een nadere toelichting.

onderhoudsverplichting: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.8.3 Onderhoudsverplichtingen](#)) staat een nadere toelichting.

ondersteunend kunstwerk: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 5 Ondersteunende kunstwerken](#)) staat een nadere toelichting.

onderwaterbeloop: dit begrip hoort bij de leggegevens van een waterkering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

onderwatertalud: dit begrip is van belang voor de leggegevens van zowel een waterkering als oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Paragraaf 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

oppervlaktewaterlichaam: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

overdimensionering: Met het begrip *overdimensionering* wordt het in werkelijkheid aanwezige dwarsprofiel, voor zover ruimer dan het leggerprofiel, van een waterkering aangegeven. Deze

overdimensionering dient doorgaans in stand gehouden te worden. De dimensies van de overdimensionering van een waterkering worden niet aangegeven in de legger, maar kunnen achterhaald door de situatie ter plekke te bekijken in combinatie met het leggerprofiel. Onder overdimensionering valt niet de overhoogte van een waterkering. Onder overhoogte van een waterkering valt de extra aangebrachte hoeveelheid grond bij de versterking van de waterkering, met als doel om na zetting van de ondergrond en de klink van het dijklichaam het gewenste (legger) profiel te bereiken.

overeenkomst: Het betreft hier alleen schriftelijke overeenkomsten. Overeenkomsten die elektronisch tot stand zijn gekomen, vallen buiten de reikwijdte van dit begrip. In de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.13 Relatie met een overeenkomst](#)) staat een nadere toelichting.

overige waterkering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

peilbesluit: Besluit van het bestuur van het Hoogheemraadschap over de na te streven hoogte van het oppervlaktewater per (deel van een) peilgebied.

peilgebied: geen additionele toelichting.

polder: geen additionele toelichting.

polderkade: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

polderpeil: geen additionele toelichting.

polderwater: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

PP: polderpeil;

primair water: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

primaire waterkering: voor de definitie wordt verwezen naar de Waterwet:

Primaire waterkering: Waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door buitenwater.

In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

profiel van vrije ruimte: Het profiel van vrije ruimte heeft tot doel de ruimte aan te geven die nodig is om een toekomstige verbetering van een waterstaatswerk of een toekomstig waterstaatswerk te kunnen realiseren. Hierdoor blijft de ruimte die nodig is beschikbaar zodat ook in de toekomst waterstaatswerken en het watersysteem blijvend kunnen functioneren. Het profiel van vrije ruimte kan aan één of weerszijden van en/of onder en boven een waterstaatswerk liggen. Het profiel van vrije ruimte is op de leggerkaart aangegeven als een tweedimensionaal vlak. De ligging en afmetingen van het benodigde profiel van vrije ruimte worden bepaald door de beheerder van het watersysteem.

projectplan: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.10 Relatie met een projectplan](#)) staat een nadere toelichting.

raai: geen additionele toelichting.

referentielijn: geen additionele toelichting.

regelbaarheid: dit begrip hoort bij de leggergegevens van een stuw. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.6](#)) staat een nadere toelichting.

regionale waterkering: voor de definitie wordt verwezen naar de Omgevingsverordening Zuid Holland:

Regionale waterkering: een bij deze verordening aangewezen en indicatief geometrisch begrensde waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, niet zijnde een primaire waterkering of een andere dan primaire waterkering die in beheer is bij het Rijk als bedoeld in de artikelen 2.0b en 2.0h van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

rekenpeil: dit begrip hoort bij de leggergegevens van de primaire waterkering – zeewering. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 2.1](#)) staat een nadere toelichting.

rijksstrandpalen: de ligging van de rijksstrandpalen worden getoond op de leggerkaart. Vroeger waren dit echte palen op het strand. Tegenwoordig niet meer, al zijn er nog wel een paar te vinden op het strand.

rijksstrandpalenlijn: de rijksstrandpalenlijn wordt getoond op de leggerkaart.

RSP-lijn: geen additionele toelichting.

schouwpeil: Het schouwpeil wordt in het peilbesluit vastgesteld. Het schouwpeil is maatgevend voor het bepalen van de waterdiepte en het referentieniveau voor het voeren van schouw, verlenen van watervergunningen en het uitvoeren van onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen. Als in het peilbesluit niet expliciet een schouwpeil is opgenomen geldt in peilgebieden waar sprake is van een zomer- en winterpeil, dat het schouwpeil gelijk is aan het winterpeil en als sprake is van een flexibel peil, dat het schouwpeil gelijk is aan het midden tussen de boven- en ondergrens als schouwpeil.

Dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23) staat een nadere toelichting.

secundair water: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) staat een nadere toelichting.

sifon: een sifon is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

sluis: geen additionele toelichting.

strand: geen additionele toelichting.

stuw: geen additionele toelichting.

stuwende duiker: een stuwende duiker is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

talud: geen additionele toelichting.

vergunning: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.11 Relatie met een watervergunning](#)) staat een nadere toelichting.

vergunninghouder: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.11 Relatie met een watervergunning](#)) staat een nadere toelichting.

verheelde waterkering: voor de definitie wordt verwezen naar de Algemene Regels behorende bij de Keur Delfland:

Verheelde waterkering: Waterkering waarvan de hoogte van de achterliggende gronden op natuurlijke wijze op gelijke hoogte of hoger dan de kruinhoogte van de waterkering zijn gelegen.

vispassage: geen additionele toelichting.

vispassageduiker: een vispassageduiker is een duiker. In de legger behoort een duiker tot de categorie ondersteunend kunstwerk.

waterbergingsconstructie: Voorbeelden van waterbergingsconstructies, zoals bedoeld in de legger, zijn waterbergingskelders, krattenconstructies, een bak, wadi's maar ook geïsoleerde waterlopen. Deze constructies maken, in de zin van de legger, geen deel uit van het oppervlaktewater; ze kunnen wel afstromen naar het oppervlaktewater of water ontvangen uit een oppervlaktewater.

Waterbergingsconstructies kunnen (tijdelijk) ingezet worden als waterberging voor de (tijdelijke) verruiming van één of meer (oppervlakte)watersystemen of om water (tijdelijk) vast te houden ter ontlasting van één of meer watersystemen. Constructies ter ontlasting van watersystemen zijn voor Delfland belangrijk in gebieden waar een oplossing van de wateroverlastopgave niet binnen in het watersysteem gevonden kan worden, of als ze worden aangelegd ter compensatie van bijvoorbeeld het verhard oppervlak, met als doel de oorspronkelijke sponswerking van het gebied c.q. de locatie te handhaven.

Waterbergingsconstructies kunnen op de leggerkaart zijn opgenomen als het in stand houden hiervan van belang is voor het functioneren van het watersysteem.

Deze constructies kunnen door Delfland of anderen zijn ingericht en kunnen ook door Delfland of anderen operationeel worden aangestuurd.

waterbreedte: Dit begrip hoort bij de leggergegevens van een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23) staat een nadere toelichting.

waterkerend kunstwerk: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

waterkering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

waterscheiding: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

waterstaatswerk: in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 1.7 Waterstaatswerken](#)) staat een nadere toelichting.

watersysteem: voor de definitie wordt verwezen naar de Waterwet:

watersysteem: Een samenhangend geheel van één of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.

watervergunning: in de Toelichting deel 1, paragraaf [1.11 Relatie met een watervergunning](#) staat een nadere toelichting.

watervoerend deel: Dit begrip hoort bij een oppervlaktewaterlichaam. In de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)) en in de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#), Figuur 23) staat een nadere toelichting.

werken: geen additionele toelichting.

zeewering: in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)) staat een nadere toelichting.

Toelichting op Artikel 1.2 Verplichtingen

Dit artikel regelt dat als de verplichtingen ingevolge deze legger rusten op de eigenaren van gronden, deze ook gelden voor de beperkt zakelijk gerechtigden en gebruikers krachtens persoonlijk recht. Dit kunnen bijvoorbeeld een huurder, pachter of feitelijk gebruiker van de gronden zijn. De verplichtingen rusten op al deze gerechtigden en eenieder van deze gerechtigden kan aangesproken worden voor het geheel. Deze gebruikers hebben het, soms meer dan de eigenaar, in hun macht om te voldoen aan de verplichtingen en zijn daarbij meestal ook het meest gebaat.

Toelichting op Artikel 1.3 Leggergegevens

Dit artikel regelt dat Delfland van alle op de leggerkaart opgenomen waterstaatswerken en voorkomend geval de bijbehorende beschermingszones en profiel van vrije ruimte altijd de volgende gegevens zal tonen op de leggerkaart: datum vaststelling, datum inwerkingtreding en het legger actualisatienummer van de partiële leggerwijziging of de partiële leggercorrectie waarmee het waterstaatswerk, beschermingszones en profiel van vrije ruimte op de legger is opgenomen of gewijzigd. Deze gegevens worden in beginsel getoond in het informatiescherm dat is gekoppeld aan het symbool, de lijn of het vlak van het waterstaatswerk, beschermingszone of profiel van vrije ruimte.

Met deze registratie is het eenvoudig om te achterhalen wanneer en waarom de leggerkaart is gewijzigd.

Toelichting op Artikel 1.4 Juistheid van leggergegevens

De ligging van een waterstaatswerk, beschermingszone en profiel van vrije ruimte op de leggerkaart is een benadering van de werkelijkheid. De ligging is onder andere van belang om de te bepalen waar de verbodsbepalingen uit de Keur van toepassing zijn.

Door tal van omstandigheden is het mogelijk dat de ligging in de legger afwijkt van de werkelijke ligging. Hierbij valt te denken aan:

- afkalving, verzanding, of verstuing
- door menselijk toedoen
- de nauwkeurigheid van zoneringen
- de interpretatie van zoneringen en digitalisering (bovenwatertalud en beschermingszones oppervlaktewateren)

Hierdoor kan twijfel ontstaan over de juistheid van de leggergegevens van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone of profiel van vrije ruimte in de legger. Bij twijfel zal dit door Delfland worden onderzocht. Indien de ligging onjuist is zal dit worden gecorrigeerd op de leggerkaart.

De aard van een waterstaatswerk staat op de leggerkaart. Denk hierbij aan de functie van het water, het type waterkering of tot welke categorie een constructie in de legger behoort (bijv.: een ondersteunend kunstwerk, waterkerend kunstwerk, of geen kunstwerk). De aard van het waterstaatswerk in de legger is onder andere van belang om te bepalen welke gebodsbepalingen uit de leggetekst van toepassing zijn en waar de verbodsbepalingen uit de Keur van toepassing zijn. Door tal van omstandigheden is het mogelijk dat de aard van het waterstaatswerk niet duidelijk is of verandert.

Dit artikel regelt dat dijkgraaf en hoogheemraden beslist over de juistheid van de ligging en aard van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone en het profiel van vrije ruimte.

Toelichting op Paragraaf 1.2 Onderhoudsplichtigen

In de Toelichting deel 1, paragraaf [1.8.2 Onderhoudsplichtigen](#) staat een algemene uitleg over onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen

In het eerste lid wordt de verbinding gelegd tussen de waterstaatswerken én onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone. De legger geeft aan wie onderhoudsplichtig zijn. Onder onderhoud wordt bedoeld alle vormen van onderhoud die worden genoemd in de legger. Hieronder wordt dus mede begrepen het gewoon onderhoud, buitengewoon onderhoud en onderhoud als bedoeld in paragraaf 1.3, 2.3, 3.3, 4.3 en 5.3 van de leggetekst.

Let op: dit gaat over de aanwijzing van de onderhoudsplichtige, niet over afspraken over wie de uitvoering van het onderhoud doet. Het is mogelijk dat één partij onderhoudsplichtig is, terwijl een andere partij het onderhoud uitvoert. Hiermee is de onderhoudsplichtige voor het onderhoud niet gewijzigd.

De onderhoudsplichtige van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone volgt uit:

1. Diegene die is aangewezen als onderhoudsplichtige op de leggerkaart,
2. Indien er geen onderhoudsplichtige is aangewezen op de leggerkaart: diegene die is aangewezen als onderhoudsplichtige in de leggetekst.

Het tweede lid regelt dat bij vergunning of overeenkomst kan worden afgeweken met betrekking tot de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen als bedoeld in het eerste lid. Als in een vergunning of overeenkomst een ander is aangewezen als onderhoudsplichtige, gaat dat in zoverre boven het bepaalde in het eerste lid.

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning zijn opgenomen. Er zijn ook situaties waarin er in een overeenkomst tussen Delfland en een andere partij afspraken over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen. Wanneer een dergelijke bepaling in een overeenkomst of voorschrift in een vergunning is geëxpireerd of anderszins niet meer geldt, is het reguliere regime uit de legger van toepassing.

In het derde tot en met vijfde lid is een vangnet opgenomen voor de situatie dat er (nog) geen onderhoudsplichtige in de legger is aangewezen, omdat de waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone, (nog) niet in de legger zijn opgenomen.

Tabel 3: Onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk die (nog) niet op de leggerkaart is opgenomen

Waterstaatswerken die (nog) niet zijn opgenomen op de leggerkaart	Van toepassing	Onderhoudsplichtigen
Waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning	Leggetekst, art. 1.5, lid 3	Vergunninghouder.
Waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd op grond van een projectplan	Leggetekst, art. 1.5, lid 4	Hoogheemraadschap van Delfland.

Waterstaatswerken aangelegd of gewijzigd waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur is vrijgesteld van de watervergunningplicht.	Leggertekst, art. 1.5, lid 5	Meldingplichtige. Onder meldingplichtigen worden hier ook bedoeld diegene die op de grond van de keur een melding hadden moeten doen, maar niet (correct) hebben gedaan.
Overige waterstaatswerken en beschermingszones	Leggertekst, art. 1.5, lid 1	Diegene die volgt uit de aanwijzing van de onderhoudsplichtige zoals aangegeven in paragraaf 2.2, 3.2, 4.2 en 5.2 van de leggertekst.

Toelichting op Paragraaf 1.3 Onderhoudsplichtigen

Toelichting op Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen

In de Toelichting deel 1, paragraaf [1.8.3 Onderhoudsverplichtingen](#) staat een algemene uitleg over onderhoudsverplichtingen.

In het eerste lid wordt de verbinding gelegd tussen de waterstaatswerken én onderhoudsverplichtingen van waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszone. De legger geeft aan wat de onderhoudsverplichtingen omvatten.

Het tweede en derde lid regelen hoe onderhoudsverplichtingen in de leggertekst zich verhouden tot onderhoudsverplichtingen op de leggerkaart in het geval die verplichtingen van elkaar afwijken. In het geval de afwijking een *aanvulling* is, gelden beide verplichtingen. In het geval de afwijking een *strijdigheid* tussen de verplichtingen behelst, geldt de verplichting op de leggerkaart.

Het tweede lid regelt dat er voor een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone op de leggerkaart een aanvulling op de generieke onderhoudsverplichtingen, zoals voorgeschreven in de leggertekst, kan staan. Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften in de leggertekst over de onderhoudsverplichtingen niet toereikend genoeg zijn. Op de leggerkaart kunnen dan aanvullende voorschriften zijn opgenomen.

Het derde lid regelt dat er voor een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone op de leggerkaart een strijdigheid op de generieke onderhoudsverplichtingen, zoals voorgeschreven in de leggertekst, kan opleveren, én dat deze voorschriften op de leggerkaart leidend zijn boven de bepaalde voorschriften in de leggertekst. Er zijn situaties mogelijk waarin generieke voorschriften in de leggertekst over de onderhoudsverplichtingen niet wenselijk zijn. Op de leggerkaart kunnen dan afwijkende voorschriften zijn opgenomen.

De woorden "in zoverre" geven aan dat de rangorde alleen geldt voor de delen van de onderhoudsverplichtingen die in strijd zijn met elkaar.

Het vierde lid regelt dat het gestelde in de vergunning of overeenkomst leidend is boven het gestelde in de legger voor zover de bepalingen in die vergunning of overeenkomst een onderhoudsregime voorschrijven dat intensiever of specifiek is dan het onderhoudsregime dat voortvloeit uit de legger.

Indien bijvoorbeeld uit een overeenkomst of vergunning volgt dat een contractspartij of vergunninghouder een waterstaatswerk moet onderhouden "overeenkomstig zijn functie", zal dat doorgaans geen intensiever of specifiek onderhoud beteken dan hetgeen is bepaald in de legger. In dat geval geldt de legger onverkort.

Een (fictief) voorbeeld van een specifiek onderhoud is het volgende:

Uit de legger volgt dat waterkering X tweemaal per jaar gemaaid dient te worden. Bij vergunning of overeenkomst is geregeld dat omwille van de biodiversiteit op die plek slechts éénmaal per jaar

gemaaid dient te worden. De onderhoudsverplichting die volgt uit die vergunning of overeenkomst is doorgaans aan te merken als een specifiek onderhoud. Redenen hiervoor kunnen zijn dat er gemotiveerd (omwille van de biodiversiteit) in een concrete situatie (waterkering X) is afgeweken van hetgeen volgt uit de legger.

Het onderhoudsregime dat volgt uit de legger wijkt dus alleen voor zover uit een overeenkomst of vergunning een intensiever of specifiek onderhoudsregime voortvloeit. Het onderhoudsregime dat volgt uit de legger wijkt dus niet voor zover uit een overeenkomst of vergunning een minder intensief of specifiek onderhoudsregime voortvloeit.

Indien niet duidelijk is of een onderhoudsregime dat voortvloeit uit een overeenkomst of vergunning intensiever of specifiek is, geldt dat in ieder geval is voldaan aan de onderhoudsverplichting als is voldaan aan het onderhoudsregime dat voortvloeit uit de legger *en* uit de overeenkomst of vergunning.

De Legger Delfland laat de vergunningen en overeenkomsten overigens in stand. Het Besluit Legger Delfland bevat geen intrekking van een vergunning of de beëindiging van een overeenkomst.

Toelichting op Hoofdstuk 2 Waterkeringen

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 2 in de leggertekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de leggertekst, in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over waterkeringen staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#)).

Toelichting op Paragraaf 2.1 Leggergegevens van waterkeringen

Van waterkeringen, en indien aanwezig, bijbehorende waterkerende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen. Direct naast de waterkering ligt een beschermingszone en in voorkomend geval een profiel van vrije ruimte. De beschermingszone heeft als doel de bescherming van en/of het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan het waterstaatswerk. Het profiel van vrije ruimte heeft tot doel de ruimte aan te geven die nodig is om een toekomstige verbetering van de waterkering te kunnen realiseren, zodat het waterkerend vermogen van de waterkering ook in de toekomst niet in gevaar zal komen. Het profiel van vrije ruimte kan aan één of weerszijden van en/of onder en boven de waterkering liggen.

De ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van waterkeringen, bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte, kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan, of een combinatie van beiden. Dit verschilt per type waterkering. Soms staan deze gegevens zelfs niet in de legger en kunnen deze worden bepaald door de situatie ter plekke te bekijken. Delfland streeft naar een actuele en complete leggerkaart.

Ligging waterkeringen

De leggerkaart toont (een deel van) de ligging van alle waterkeringen, behalve de waterscheidingen. De ligging van waterscheidingen staat op de kaart behorende bij peilbesluiten. Op de leggerkaart kan de ligging van waterkeringen, beschermingszones en het profiel van vrije ruimte, of onderdelen daarvan, zijn aangegeven als vlak, lijn of symbool (Tabel 4). Dit verschilt per waterstaatswerk. De leggerkaart toont niet van elke waterkering alle onderdelen; om de ligging van deze onderdelen te bepalen wordt de leggertekst gehanteerd, en zal indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

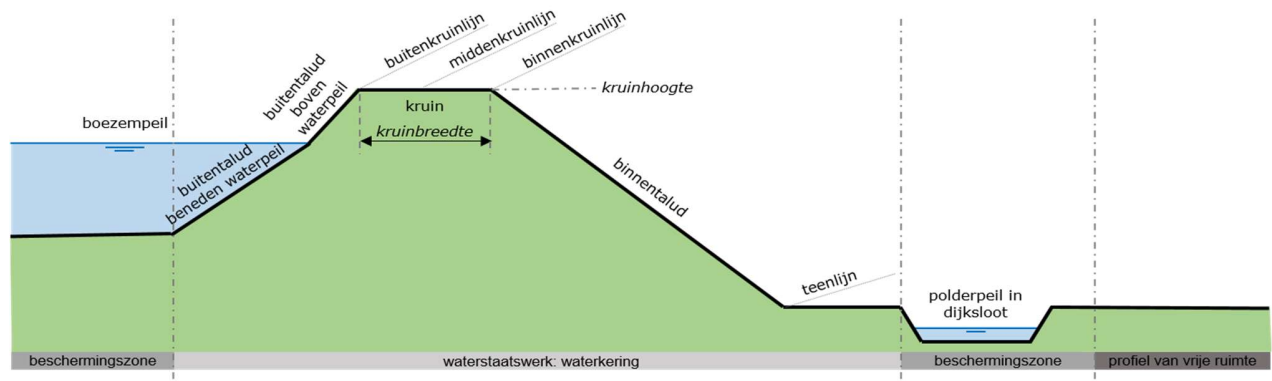
Tabel 4: Overzicht: weergave van de ligging van (onderdelen) van waterkeringen op leggerkaart

Weergave	Ligging
Vlak	Zone van de waterkering. Zone van een waterkerend kunstwerk. Beschermingszone. Zone van het profiel van vrije ruimte.
Lijn	Begrenzing van het waterstaatswerk, beschermingszone, profiel van vrije ruimte, referentielijn, zoals een buitenkruinlijn, middenkruinlijn of raai, waterkerend kunstwerk (wandconstructie).
Symbool	Waterkerend kunstwerk.

Vorm, afmetingen, constructie en leggerprofiel van waterkeringen

De (driedimensionale) normatieve vorm en afmetingen van de waterkering worden in de legger aangegeven met een leggerprofiel. Het leggerprofiel van een dijk of kade is een verticale normatieve dwars- of langsdoorsnede van een waterkering. De werkelijke afmeting van een waterkering kan groter zijn dan het normatieve leggerprofiel. Figuur 6 toont een voorbeeld van een schematische weergave van het

leggerprofiel van een dijk of kade. Het toont de samenhang tussen de verschillende begrippen zoals de kruin en de teenlijn. Bij de zeewering spreken we niet van leggerprofielen, maar van grensprofielen. Figuur 6 is daarom niet van toepassing op de zeewering.

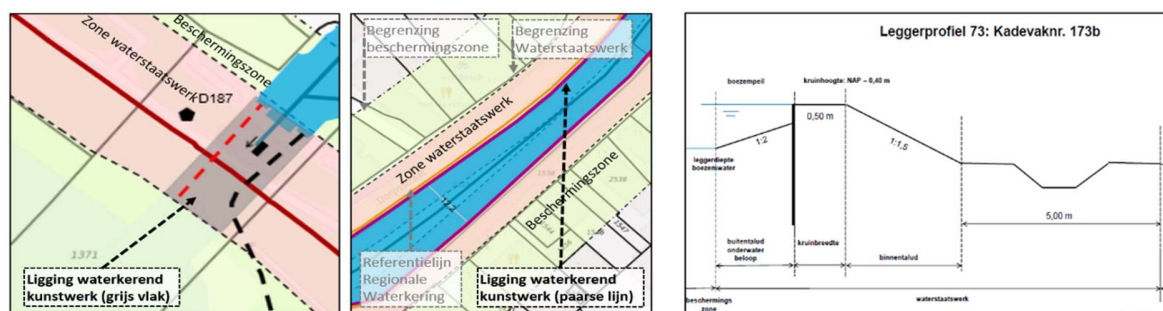

Figuur 6: Schematische dwarsdoorsnede van een waterkering en uitleg bijbehorende begrippen

De leggerkaart toont de normatieve vorm, afmetingen, constructie van een waterkering. Dit kan in een tabel op het informatiescherm en/of als een tekening van het leggerprofiel (in de bijlage van het een informatiescherm). Het informatiescherm kan worden geopend door op de leggerkaart te klikken op de vlakken, lijnen of symbolen die de ligging van de waterkering weergeven. De bijlagen staan onderaan in dit informatiescherm.

De leggerkaart toont niet van elke waterkering de normatieve vorm en afmetingen; om de normatieve vorm en afmetingen van de landscheidingen en de waterscheidingen te bepalen wordt de leggartekst gehanteerd, en zal indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

Waterkerende kunstwerken staan op verschillende manieren op de leggerkaart, als vlak, als lijn, als symbool, maar ook als onderdeel van het leggerprofiel van de waterkering.

Figuur 7: Waterkerende kunstwerken op leggerkaart (verschillende weergaven)

Toelichting op Artikel 2.1 Leggergegevens van primaire waterkeringen: zeewering

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de primaire waterkering, Zeewering en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggartekst staan. De leggerkaart toont ook de ligging van de rijksstrandpalen, de rijksstrandpalenlijn en de raaien met afmetingen. In Tabel 5 en Tabel 6 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat

een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de zeewering. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de zeewering, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.1 Primaire waterkeringen](#)).

Tabel 5: Leggergegevens primaire waterkering, zeewering, en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

LEGGERGEGEVENS* WATERKERING		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.
	Landwaartse begrenzing	Rode lijn op leggerkaart.
	Zeewaartse begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Duinvoet	Gele lijn op leggerkaart.
	Raai (met afmetingen)	Zwarte lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Raainummer		Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie (o.a. afmetingen en vorm grensprofiel over 50 jaar én over 200 jaar)	Grensprofiel: Dwarsprofiel	Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het dwars- en lengteprofiel van het grensprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
	Grensprofiel: Lengteprofiel	
	Vorm grensprofiel	
	Rekenpeil (m NAP)	
	Kruinhoogte (m NAP)	
	Ligging (a) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
	Ligging (b) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
	Ligging (c) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
	Ligging (d) (m t.o.v. Rijkstrandpalenlijn)	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.9, lid 2 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud legger- of doorgaand grensprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.9, lid 1 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud legger- of doorgaand grensprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Duinvoet	Op informatiescherm van gele lijn op leggerkaart.
	Landwaartse begrenzing	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Raai met afmetingen	Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.

LEGGERGEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Naam en/of Leggercode en/of profiel nummer		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	
	Type waterkerende constructie	
	Breedte (m NAP)	
	Diepte (m NAP)	
	Kerende hoogte (m NAP)	
	Lengteprofiel	Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het dwars- en lengteprofiel van het grensprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
	Dwarsprofiel	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 3 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
LEGGERGEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Beschermingszone	Geel vlak op leggerkaart.
	Beschermingszone: strand	Geel vlak op leggerkaart
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde en waterzijde	Zwarte Streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
LEGGERGEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Lichtblauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

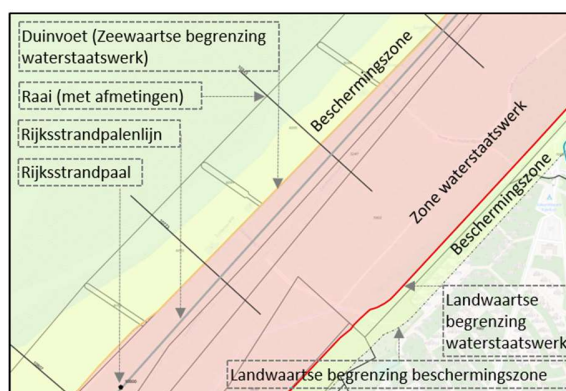
Tabel 6: Overige gegevens op leggerkaart: Rijksstrandpaal en rijksstrandpalenlijn

GEGEVENS RIJKSSTRANDPAAL	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Symbool op leggerkaart.
Code	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Datum opname in Legger Delfland	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
GEGEVENS RIJKSSTRANDPALENLIJN	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Datum opname in Legger Delfland	Op informatiescherm van gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.

Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en grensprofiel

De leggerkaart toont de ligging van de zeewering (landwaartse begrenzing, duinvoet, zeewaartse begrenzing, zone waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (grensprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. Op de leggerkaart staan ook de rijksstrandpalen, de rijksstrandpalenlijn en de raaien.

In de legger zijn de locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen van de zeewering aangegeven met grensprofielen en niet met leggerprofielen. De werkelijke afmetingen van de zeewering kunnen groter zijn dan het grensprofiel.

Figuur 8: Weergave van de ligging van de zeewering op de leggerkaart

De grensprofielen bestaan uit een lengteprofiel en een dwarsprofiel. De grensprofielen vormen niet de begrenzing van het waterstaatswerk zoals dat bij de leggerprofielen bijvoorbeeld de regionale waterkering het geval is. Het grensprofiel geeft wel de landwaartse begrenzing van het waterstaatswerk aan. De duinvoet geeft bij de zandige kust de zeewaartse begrenzing van het waterstaatswerk aan. Door het toepassen van dynamisch kustbeheer kan de ligging van de duinvoet flexibel zijn. De ligging van de duinvoet wordt regelmatig ingemeten en waar nodig met een wijziging van de legger aangepast.

In de dwarsprofielen voor de zandige kust van de zeewering (de primaire waterkering) zijn de doorgaande grensprofielen per raai over 50 jaar en 200 jaar aangegeven. Voor het bepalen van deze grensprofielen zijn zowel berekeningen uitgevoerd voor de maatgevende omstandigheden over 50 als over 200 jaar.

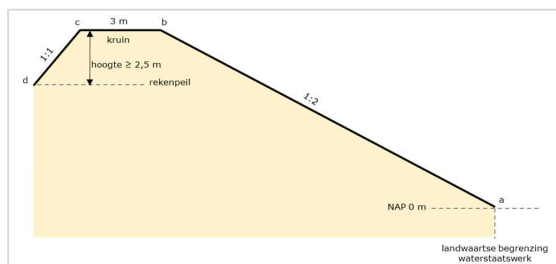
Een raai ligt haaks op de rijksstrandpalenlijn (op de zeewering). De ligging van het grensprofiel komt overeen met de ligging van de raai. Er wordt onderscheid gemaakt tussen het gewone en alternatieve grensprofiel. De hoogte van het gewone grensprofiel is afhankelijk van de hydraulische randvoorwaarden die gelden voor de betreffende raai. De minimale hoogte is 2,5 meter boven rekenpeil. Wanneer het gewone grensprofiel niet inpasbaar is in het aanwezige duin, wordt een

alternatief grensprofiel ingepast. Deze is lager en breder dan het gewone grensprofiel, maar met hetzelfde volume zand in het profiel dat boven rekenpeil ligt. Het alternatieve grensprofiel is zo hoog als het maaiveld het toelaat, zodat het zo smal mogelijk is. De minimale hoogte is 1 meter boven rekenpeil.

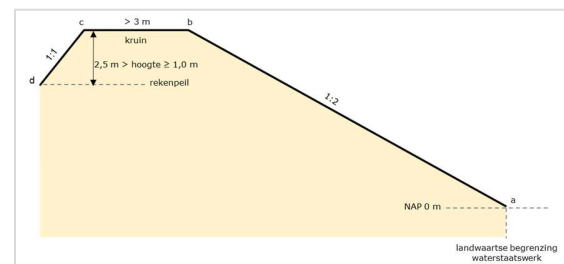
Het dwarsprofiel wordt weergegeven met een schematische dwarsdoorsnede van het grensprofiel om de 'knikpunten' van het grensprofiel te duiden. Figuur 9 toont het gewone grensprofiel en Figuur 10 het alternatieve grensprofiel.

Op de leggerkaart wordt op het dwarsprofiel naast het 50 en 200 jaar grensprofiel ook het gemeten profiel van de zeewering getoond. De afstand wordt gegeven in meters ten opzichte van Rijkstrandpalenlijn; positief is zeewaarts en negatief is landwaarts. De hoogte wordt weergegeven in meters ten opzichte van NAP.

Op het lengteprofiel van het grensprofiel staan per raai de kruinhoogtes van het 50 en 200 jaar grensprofiel aangegeven. Voor het lengteprofiel zandige kust geldt: de hoogtes zijn per raai bepaald. De kruinhoogte van het grensprofiel in het gebied tussen de raaien dient bepaald te worden op basis van maaiveldhoogte.

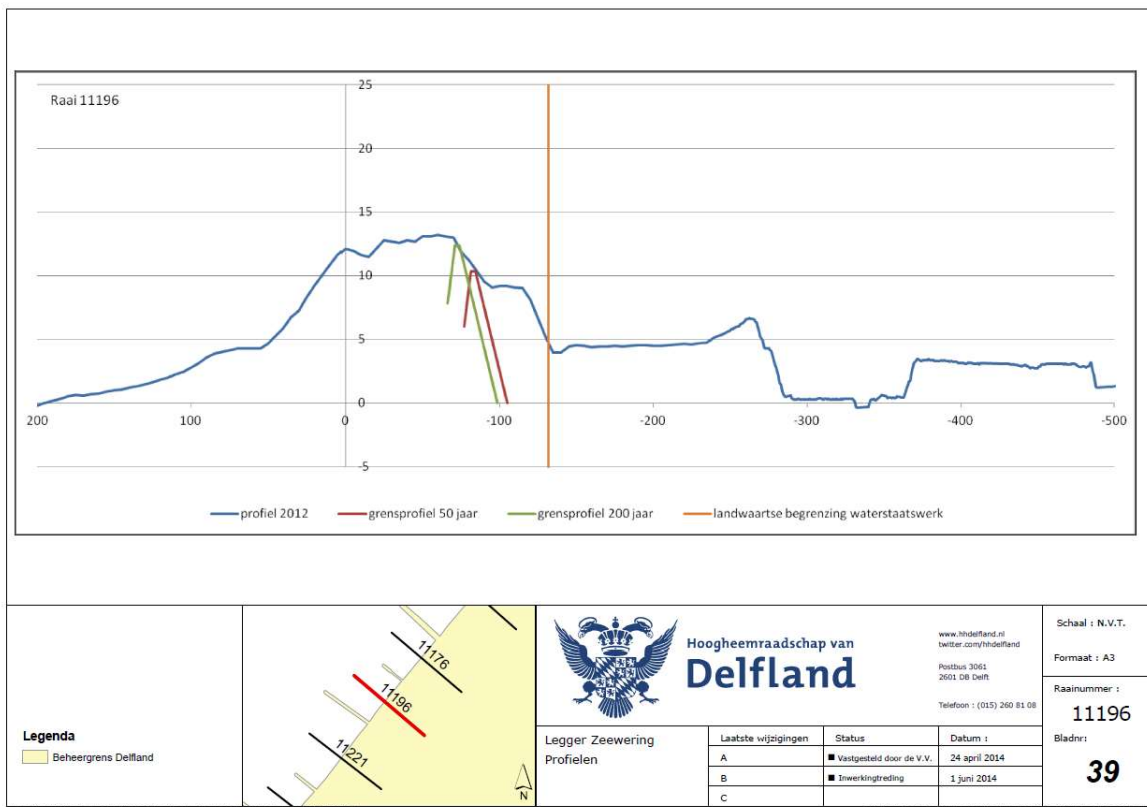

*Figuur 9: Primaire waterkering – Zeewering:
Schematische weergave 'gewoon grensprofiel'*

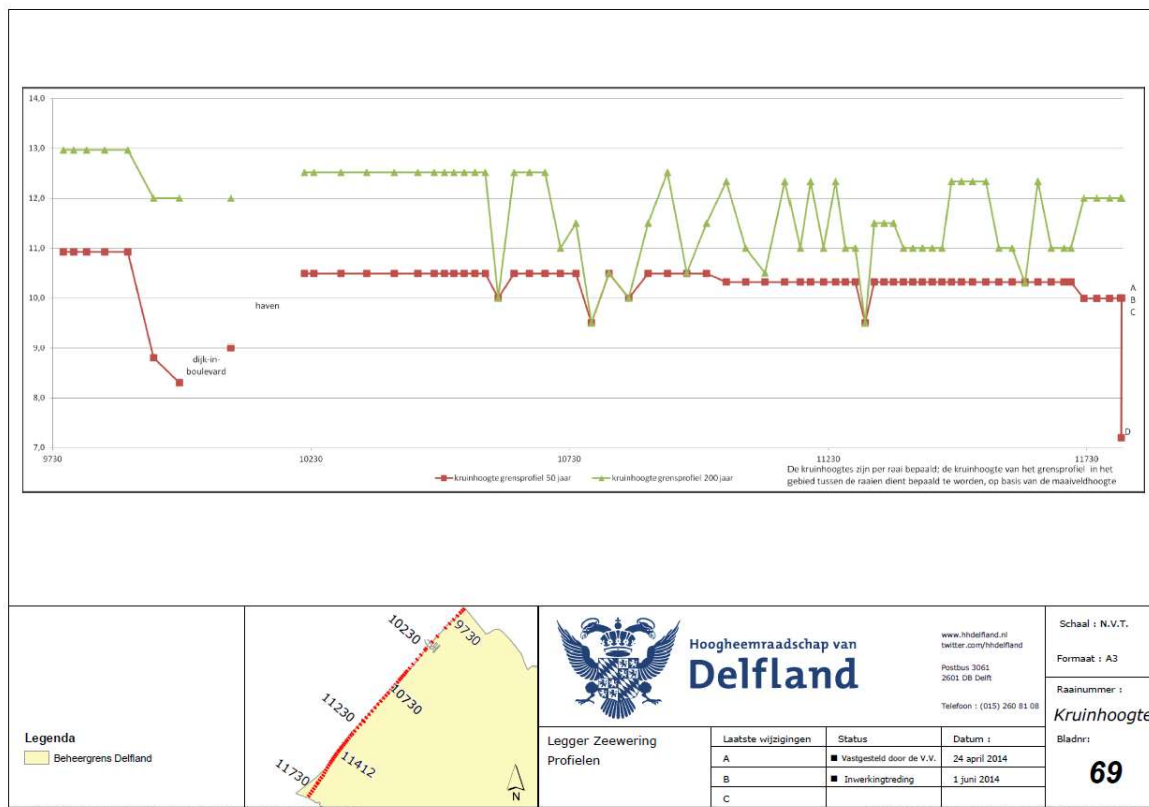

*Figuur 10: Primaire waterkering – Zeewering:
Schematische weergave 'alternatief grensprofiel'*

Hieronder staat een voorbeeld van het 50 en 200 jaar grensprofiel van de zeewering: een dwarsprofiel (Figuur 11) en een lengteprofiel (Figuur 12). Op de leggerkaart worden de grensprofielen van de zeewering zowel getoond op de profiel-tekeningen als in tabel vorm op het informatiescherm op de leggerkaart.

Figuur 11: Grensprofiel Zeewering: dwarsprofiel

Figuur 12: Gensprofiel Zeewering: lengteprofiel

Toelichting op Artikel 2.2 Leggergegevens van primaire waterkeringen: Delflandsedijk

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de primaire waterkering, Delflandsedijk (zeedijk en rivierdijk) en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Ook de dijkpalen en de locatie van het maatgevend leggerprofiel horen hierbij. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In Tabel 7 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de Delflandsedijk. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de Delflandsedijk, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.1 Primaire waterkeringen](#)).

Tabel 7: Leggergegevens primaire waterkering, Delflandsedijk, en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn (referentielijn)	Rode lijn op leggerkaart.
	Locatie maatgevend leggerprofiel	Zwarte lijn op leggerkaart.
	Dijkpaal	Symbool op leggerkaart.
	Begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.

Naam en dijkvak		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
Profielnummer en naam van locatie maatgevend leggerprofiel		Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
Leggercode van dijkpaal		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Leggerprofiel: Dwarsprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het dwars- en lengteprofiel van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Leggerprofiel: Lengteprofiel	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 2 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 1 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Locatie maatgevend profiel	Op informatiescherm van zwarte lijn op leggerkaart.
	Dijkpaal	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Naam en/of Leggercode		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	
	Type waterkerende constructie	
	Breedte (m NAP)	
	Diepte (m NAP)	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.9, lid 3 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Beschermingszone	Geel vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.

	Begrenzing landzijde	Zwarte Streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
GEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Lichtblauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

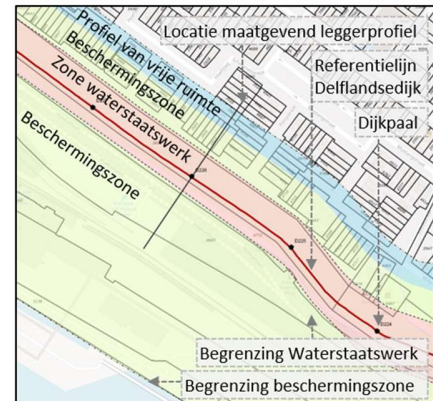
** Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.*

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.*

Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De primaire waterkering Delflandsedijk bestaat uit de zeedijk en de rivierdijk. De leggerkaart toont de ligging van de Delflandsedijk (buitenkruinlijn, zone waterstaatswerk en begrenzing waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. Op de leggerkaart staan ook de dijkpalen en de locatie van het maatgevend profiel.

De locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen worden aangegeven met de (normatieve) leggerprofielen van de Delflandsedijk. De werkelijke afmetingen van de Delflandsedijk kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel.

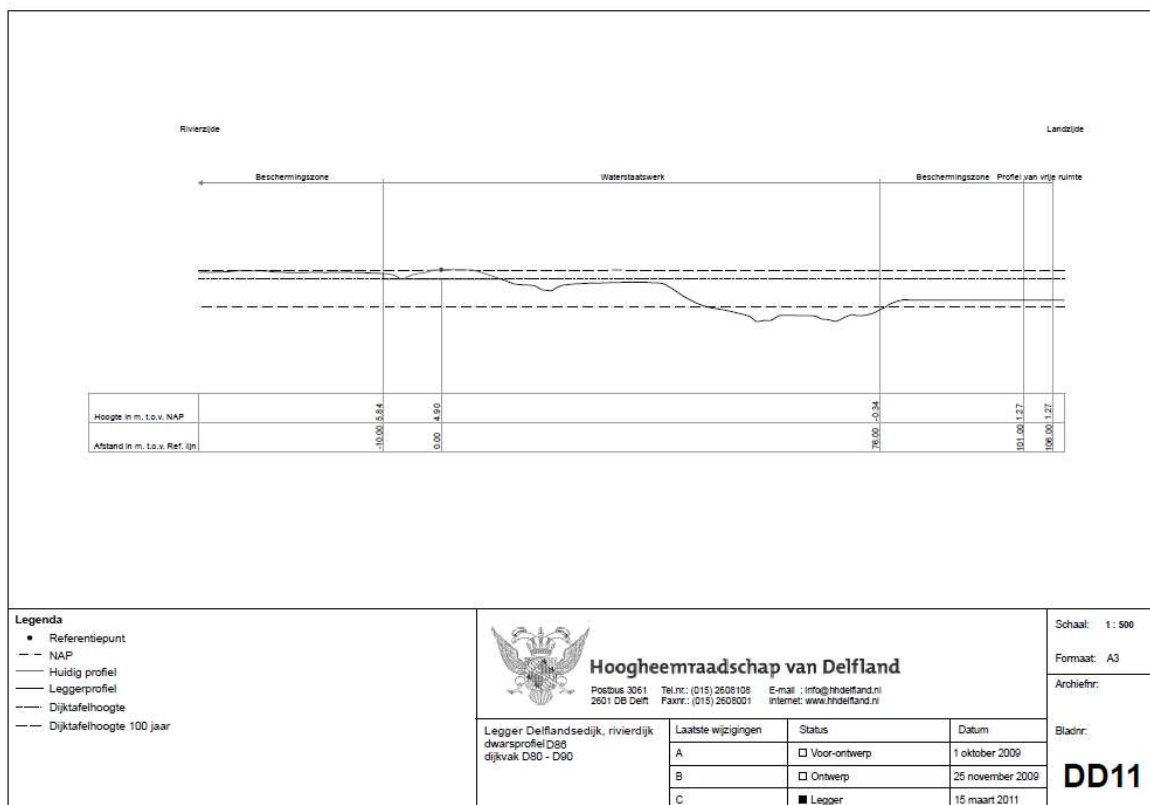
Figuur 13: Voorbeeld weergave:

Het leggerprofiel bestaat uit een lengteprofiel en een dwarsprofiel. Deze staan aangegeven op tekening op de leggerkaart. Een voorbeeld van een locatie specifiek leggerprofiel van de Delflandsedijk is in Figuur 14 (dwarsprofiel) en Figuur 15 (lengteprofiel) weergegeven

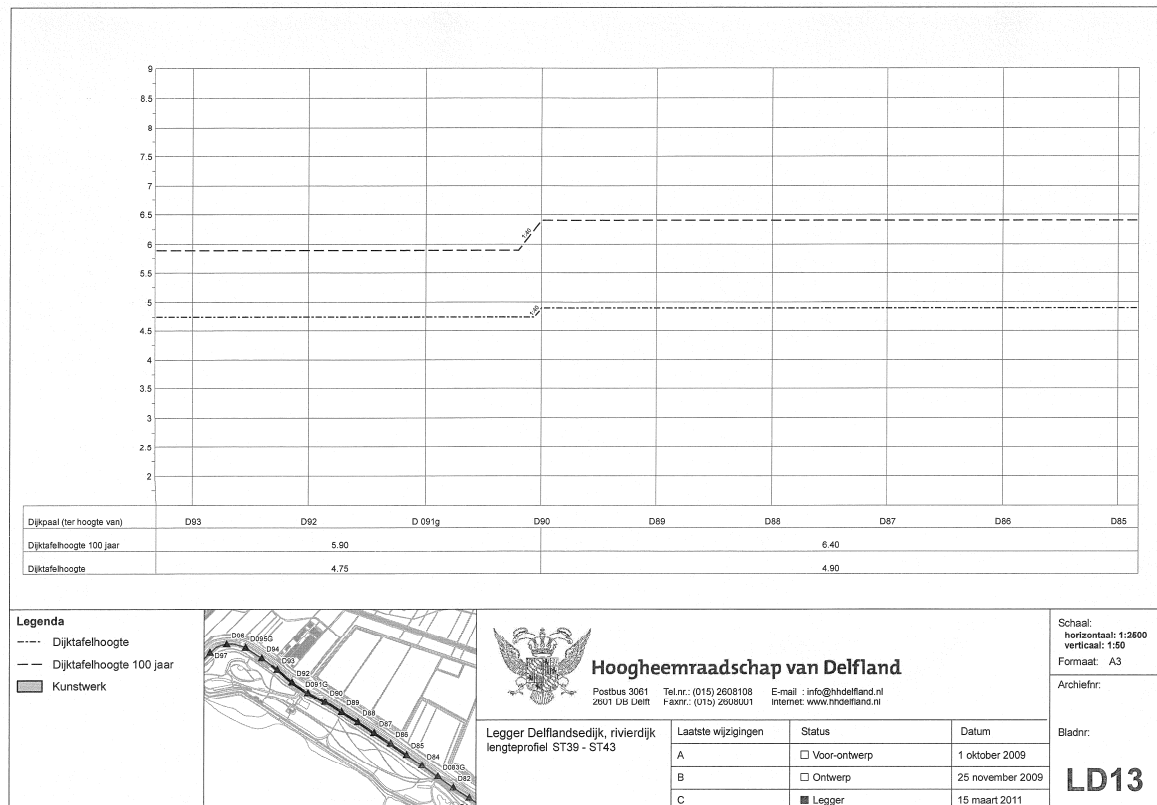
De ligging van het dwarsprofiel is haaks op de buitenkruinlijn. Het referentiepunt op de dwarsprofielen komt overeen met de ligging van de buitenkruinlijn op de leggerkaart. De buitenkruinlijn loopt langs de dijkpalen. Op het lengteprofiel en het dwarsprofiel staat de dijktafelhoogte, de dijktafelhoogte 100 jaar (rivierdijk) en/of de dijktafelhoogte 200 jaar (zeedijk).

Het locatie specifieke dwarsprofiel is bepaald naar aanleiding van de situatie op de "locatie van het maatgevend profiel" (zoals aangegeven op de leggerkaart), maar is van toepassing voor meerdere dijkvakken. Op de tekening van het dwarsprofiel staat aangegeven voor welke dijkvakken dit leggerprofiel van toepassing is.

Het uitgangspunt voor de ligging van de beschermingszone van de Delflandsedijk was: de beschermingszone bevindt zich aan weerszijde van het waterstaatswerk. De breedte van de beschermingszone aan de landzijde is overal 25 meter. De beschermingszone aan de rivierzijde van het waterstaatswerk is maatwerk en loopt tot aan het buitenwater.

Figuur 14: Leggerprofiel Delflandsedijk, rivierdijk: dwarsprofiel

Figuur 15: Loggerprofiel Delflandsedijk, rivierdijk: lengteprofiel

Toelichting op Artikel 2.3 Leggergegevens van regionale waterkeringen

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de regionale waterkering en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In Tabel 8 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van regionale waterkeringen. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de regionale waterkeringen, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.2 Regionale waterkeringen](#)).

Tabel 8: Leggergegevens regionale waterkering en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn (referentielijn)	Oranje lijn op leggerkaart.
	Begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Functie	
	Loggerprofiel	

	Kruinhoogte (m + PP)	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
	Kruinhoogte (m + NAP)	
	Kruinbreedte (m)	
	Binnentalud (1:x)	
	Buitentalud boven waterpeil (1:x)	
	Buitentalud onder waterpeil (1:x)	
	Overdimensionering	De vorm en afmeting van de overdimensionering staan niet aangegeven in de legger. De overdimensionering kan worden bepaald door de werkelijk aanwezige afmetingen van de waterkering te vergelijken met het normatieve leggerprofiel.
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 3 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 1 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 2 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 2 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Buitenkruinlijn	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Wandconstructie	Paarse lijn op leggerkaart.
	Ander waterkerend kunstwerk	Grijs vlak of symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart.
	Type (wand)constructie	
	Type waterkerende constructie	
	Materiaal	
	Lengte	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.10, lid 4 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.16 & art. 1.6.

Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Geel vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte Streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
GEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Licht blauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

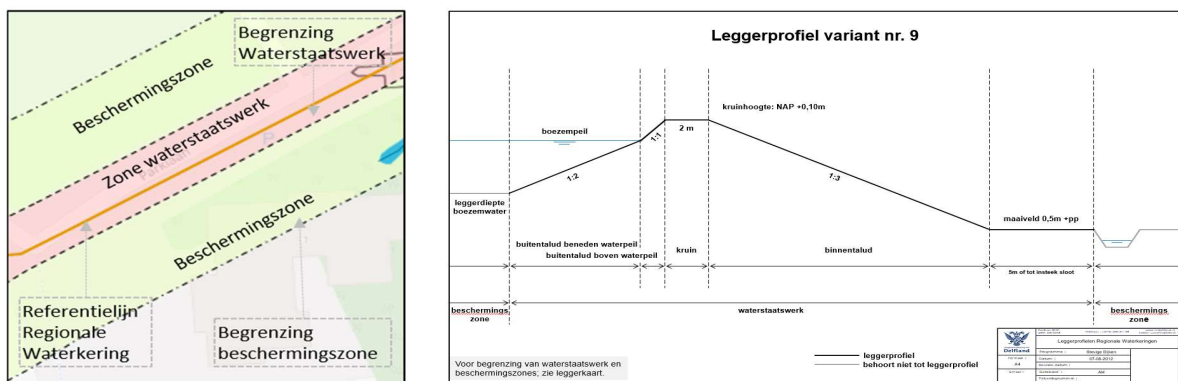
Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De leggerkaart toont de ligging van de regionale waterkering (buitenkruinlijn, zone waterstaatswerk en begrenzing waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. De werkelijke afmetingen van de regionale waterkering kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel.

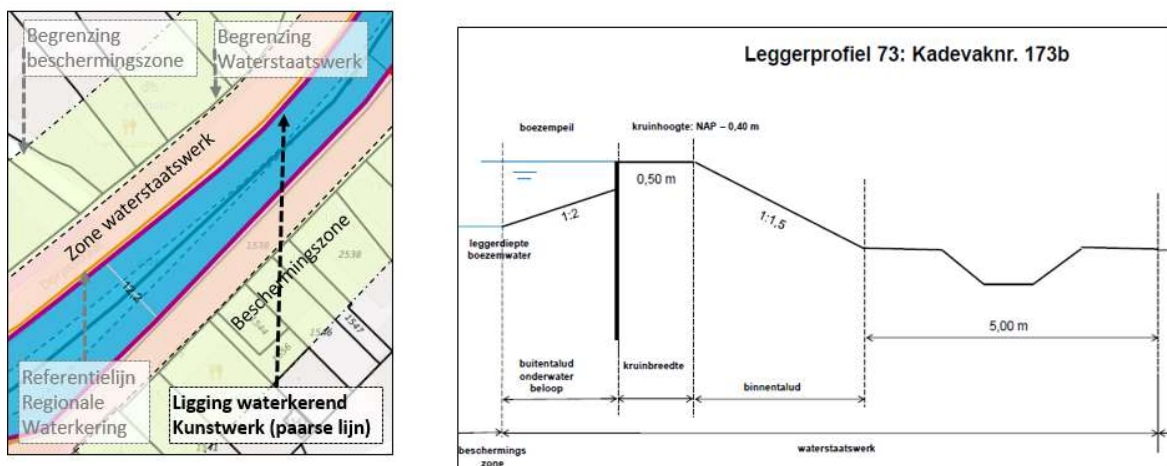
De locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen worden aangegeven op een informatiescherm op de leggerkaart en op de tekeningen van het leggerprofiel (een normatief dwarsprofiel van de waterkering). De ligging van de buitenkruinlijn op de tekeningen van het leggerprofiel komt overeen met de ligging van de buitenkruinlijn op de leggerkaart. De ligging van het leggerprofiel is haaks op de buitenkruinlijn.

Het uitgangspunt voor de ligging van de beschermingszone van een regionale waterkering was: de beschermingszone bevindt zich aan weerszijde van het waterstaatswerk over een afstand van 15 meter horizontaal gemeten uit de begrenzing van het waterstaatswerk.

Hieronder staan twee voorbeelden van de ligging van de regionale waterkering en bijbehorende beschermingszone op de leggerkaart en het bijbehorende locatie specifieke leggerprofiel.

Figuur 16: Voorbeeld weergave: Ligging regionale waterkering (zonder waterkerend kunstwerk) op leggerkaart en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel

Figuur 17: Voorbeeld weergave: Ligging regionale waterkering (met waterkerend kunstwerk) op leggerkaart en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel

Toelichting op Artikel 2.4 Leggergegevens van overige waterkeringen: polderkaden

Dit artikel geeft aan welke gegevens van een polderkade en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones, en indien aanwezig, het profiel van vrije ruimte er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In Tabel 9 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de polderkade. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de polderkaden, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.3 Overige waterkeringen](#)).

Tabel 9: Leggergegevens polderkade, en bijbehorende waterkerende kunstwerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone waterstaatswerk	Roze vlak op leggerkaart.

	Middenkruinlijn (referentielijn)	Groene lijn op leggerkaart.
	Begrenzing	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
Leggervak		Op informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
Afmeting en vorm	Leggerprofiel	Op informatiescherm van groene lijn op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
	Kruinhoogte (m + PP)	
	Kruinbreedte (m)	
	Binnentalud (1 :x)	
	Buitentalud boven waterpeil	
	Overdimensionering	De vorm en afmeting van de overdimensionering staan niet aangegeven in de legger. De overdimensionering kan worden bepaald door de werkelijk aanwezige afmetingen van de waterkering te vergelijken met het normatieve leggerprofiel.
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 3 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 1 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 2 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud overdimensionering	Op informatiescherm van oranje lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.15, lid 2 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**	Zone waterstaatswerk	Op informatiescherm van roze vlak op leggerkaart.
	Middenkruinlijn	Op informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Wandconstructie	Paarse lijn op leggerkaart.
	Ander waterkerend kunstwerk	Grijs vlak of symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of op de tekeningen van het leggerprofiel. Deze staan in de bijlage van het informatiescherm van groene lijn op leggerkaart.
	Type (wand)constructie	
	Type waterkerende constructie	
	Materiaal	
	Lengte	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 2.11, lid 4 & art. 1.5.

Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van grijs vlak, paarse lijn of symbool op leggerkaart.
GEGEVENS* BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Geel vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde waterstaatswerk	Gestreepte zwarte lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.
GEGEVENS* PROFIEL VAN VRIJE RUIMTE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Zone	Licht blauw vlak op leggerkaart.
	Begrenzing zijde beschermingszone	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
	Begrenzing landzijde	Zwarte streep-stip-streep lijn op leggerkaart.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van lichtblauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

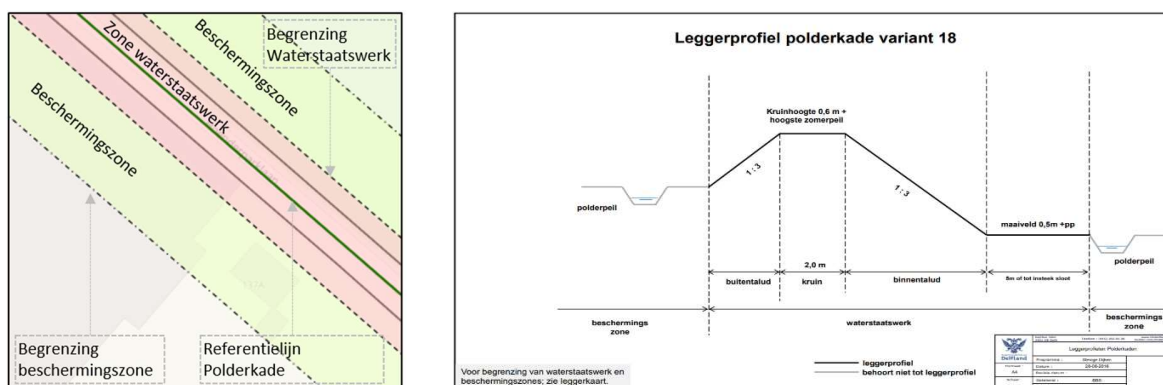
Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De leggerkaart toont de ligging van de polderkade (middenkruinlijn, zone waterstaatswerk en begrenzing waterstaatswerk), de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken. Naast de waterkering ligt de beschermingszone en indien aanwezig het profiel van vrije ruimte. Ook deze worden getoond op de leggerkaart. De werkelijke afmetingen van de polderkade kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel.

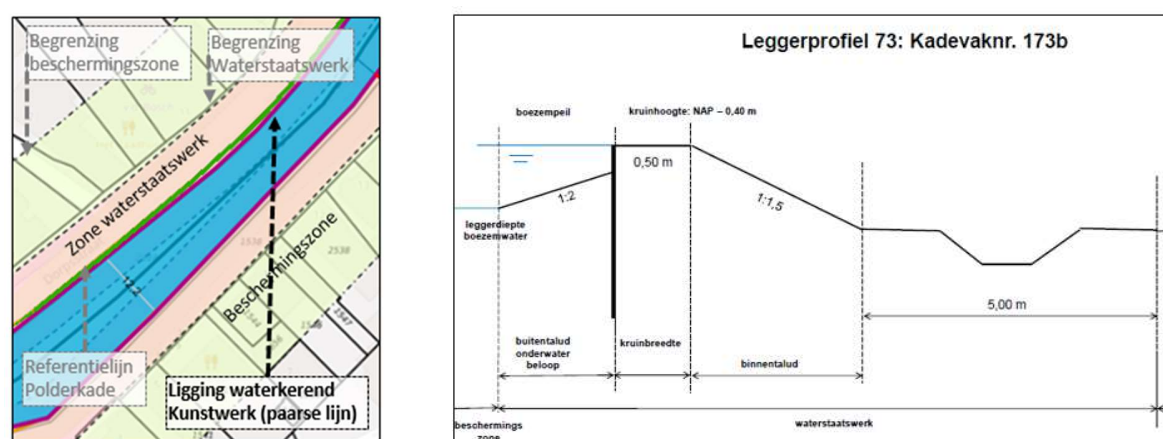
De locatie specifieke normatieve vorm en afmetingen worden aangegeven op een informatiescherm op de leggerkaart en op de tekeningen van het leggerprofiel (een normatief dwarsprofiel van de waterkering). De ligging van de middenkruinlijn op de tekeningen van het leggerprofiel komt overeen met de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart. De ligging van het leggerprofiel is haaks op de middenkruinlijn.

Het uitgangspunt voor de ligging van de beschermingszone van een polderkade was: de beschermingszone bevindt zich aan weerszijde van het waterstaatswerk over een afstand van 15 meter horizontaal gemeten uit de begrenzing van het waterstaatswerk.

Hieronder staan twee voorbeelden van de ligging van de polderkade en bijbehorende beschermingszone op de leggerkaart en het bijbehorende locatie specifieke leggerprofiel.

Figuur 18: Voorbeeld weergave: Ligging polderkade (zonder waterkerend kunstwerk) op

leggerkaart en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel

Figuur 19: Voorbeeld weergave: Ligging Polderkade (met waterkerend kunstwerk) op leggerkaart en bijbehorend locatie specifiek leggerprofiel

Toelichting op Artikel 2.5 Leggergegevens van overige waterkeringen: landscheidingen

Dit artikel geeft aan welke gegevens van landscheiding en bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones er in de legger staan. De leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In Tabel 10 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de landscheiding. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek de landscheiding, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.3 Overige waterkeringen](#)).

Tabel 10: Leggergegevens overige waterkering, type landscheiding, en bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones

GEGEVENS* WATERSTAATSWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Middenkruinlijn (referentiële lijn)	Cyaanblauwe lijn op leggerkaart.

	Zone waterstaatswerk en begrenzing	De ligging en de begrenzing van de zone van het waterstaatswerk landscheiding staat (nog) niet op de leggerkaart. De ligging kan worden bepaald aan de hand van de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart, de leggertekst art. 2.6, lid 1, 2 en 4 en de werkelijke situatie.
Leggervak		Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting en constructie	Leggerprofiel	Het leggerprofiel en de afmetingen van het waterstaatswerk landscheiding staan niet op de leggerkaart. Het leggerprofiel kan worden bepaald aan de hand van de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart, de leggertekst art. 2.6, lid 1, 2 en 4 en de werkelijke situatie.
	Kruinhoogte	
	Kruinbreedte	
	Talud	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.12, lid 2 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.12, lid 1 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.14 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud leggerprofiel	Op informatiescherm van cyaanblauwe lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.15, lid 1 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van cyaanblauw lijn op leggerkaart.
GEGEVENS* WATERKEREND KUNSTWERK		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Wandconstructie	Paarse lijn op leggerkaart.
	Ander waterkerend kunstwerk	Grijs vlak op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie	Onderdeel van (type waterkering)	
	Type (wand)constructie	
	Type waterkerende constructie	
	Materiaal	
	Lengte	
	Kerende hoogte (m NAP)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.12, lid 3 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 2.16 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit**		Op informatiescherm van paarse lijn of grijs vlak op leggerkaart.
GEGEVENS BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Beschermingszone	De ligging, vorm en afmeting van de beschermingszone staat (nog) niet op de leggerkaart. De ligging en afmeting kan worden bepaald aan de hand van de ligging van het waterstaatswerk landscheiding en leggertekst, art. 2.6, lid 3.

* Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan. Er kunnen ook leggergegevens in de bijlagen van dit informatiescherm staan.

** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

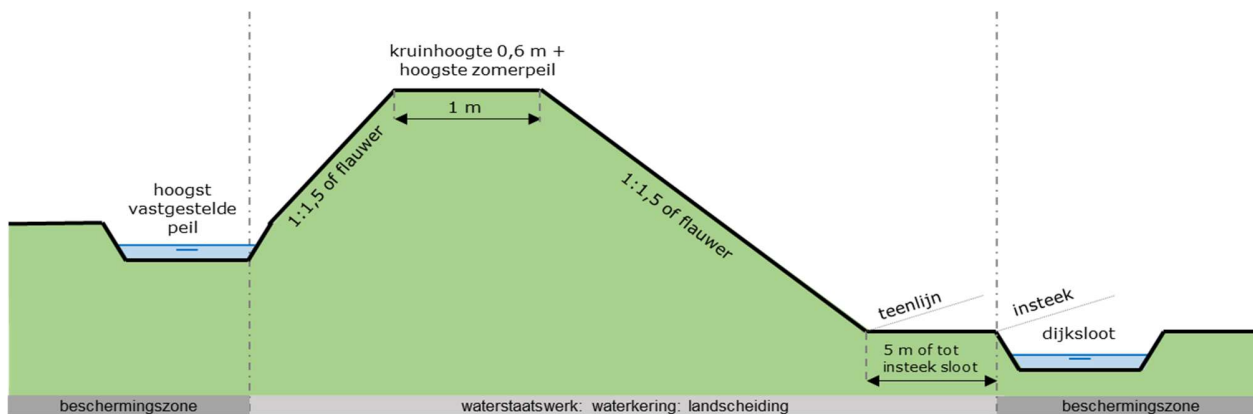
De leggerkaart toont alleen de ligging van de middenkruinlijn van de landscheiding. De zone van het waterstaatswerk, de normatieve vorm en afmetingen van de waterkering (leggerprofiel) en de bijbehorende waterkerende kunstwerken en beschermingszones staan (nog) niet op de leggerkaart.

De zone van het waterstaatswerk landscheiding en de begrenzing, de locatie specifieke (normatieve) afmetingen en leggerprofiel en de beschermingszone kunnen worden bepaald aan de hand van de ligging van de middenkruinlijn op de leggerkaart, de legbertekst, [Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszone](#) en de werkelijke situatie.

Figuur 20: Weergave van de ligging van de landscheiding op de leggerkaart

Figuur 21 toont een voorbeeld van een locatie specifiek leggerprofiel van de landscheiding. Het midden van de kruin in het leggerprofiel is hetzelfde als de middenkruinlijn op de leggerkaart. De werkelijke afmetingen van de landscheiding kunnen groter zijn dan het normatieve leggerprofiel van de landscheiding.

Figuur 21: Voorbeeld van een locatie specifiek leggerprofiel voor de landscheiding

Dit leggerprofiel is bepaald aan de hand van Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszone in de legbertekst

Toelichting op Artikel 2.6 Ligging en afmeting van landscheidingen en bijbehorende beschermingszones

Dit artikel bepaalt de vorm en afmetingen van de landscheiding.

Het eerste lid bepaalt de ligging en de standaardafmetingen van het waterstaatswerk. Hierbij is het nodig om te weten hoe de waterkering er werkelijk uit ziet.

In het tweede lid bepaalt de standaardafmetingen van het leggerprofiel van een landscheiding.

Het derde lid bepaalt de standaardafmeting van de beschermingszone van een landscheiding.

Het vierde lid draagt zorg voor de instandhouding van de landscheiding conform de bij vaststelling van dat deel van de legger aanwezige werkelijke afmetingen. De landscheiding is als geheel vastgesteld in 1997 in de Legger binnenwaterkeringen, landscheidingen, boezemkaden, polderkaden en waterscheidingen. Nadien is de landscheiding partieel gewijzigd in de legger.

Het uitgangspunt hiervan is dat de landscheiding wat betreft afmetingen in stand gehouden dient te worden. Delfland heeft alleen standaard minimale afmetingen opgenomen in het tekstuele deel van de legger en heeft geen locatie specifieke afmetingen gedefinieerd voor landscheidingen.

Toelichting op Artikel 2.7 Leggergegevens van overige waterkeringen: waterscheidingen

Dit artikel geeft aan welke gegevens van de waterscheiding en bijbehorende waterkerende kunstwerken er in de legger staan. De leggergegevens staan niet op de leggerkaart. De leggergegevens kunnen op de kaart behorende bij peilbesluiten en in de leggertekst staan. Hieronder staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van de waterscheiding. Een algemene uitleg over waterkeringen, en specifiek waterscheidingen, staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) en [paragraaf 2.3 Overige waterkeringen](#)).

Een waterscheiding is de grens tussen twee peilgebieden waar een oppervlaktewaterlichaam aanwezig is, niet zijnde een polderkade, landscheiding, regionale waterkering of primaire waterkering. De leggerkaart toont niet de ligging en afmetingen van waterscheidingen. In de legger wordt bepaald waarin de ligging van een waterscheiding is vastgelegd: De ligging is aangegeven op de bij het peilbesluit, waar de waterscheiding betrekking op heeft, behorende kaart. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen](#).

In de legger worden geen normatieve afmetingen voorgeschreven. De afmetingen van de waterscheiding moeten ervoor zorgen dat de waterscheiding voldoende waterkerend is. Wat *voldoende waterkerend* op een bepaalde locatie betekent, is per locatie verschillend en wordt door de beheerder bepaald. In de praktijk betekent dit dat er geen water van het ene peilgebied naar het andere peilgebied mag stromen, behalve via een peil-regulerend kunstwerk. Hierbij mag de norm voor wateroverlast niet worden overschreden. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen](#) en [Artikel 2.15 Buitengewoon onderhoud waterkeringen](#), derde lid.

Toelichting op Artikel 2.8 Ligging en afmetingen van waterscheidingen

Een waterscheiding is de grens tussen twee peilgebieden waar een oppervlaktewaterlichaam aanwezig is. De kaart behorende bij peilbesluiten toont de ligging van waterscheidingen (indicatief). Deze kaart wordt getoond op het tabblad 'Peilbesluitkaarten' bij de leggerkaart. Deze kaart vormt echter géén onderdeel van deze legger. De ligging van de waterscheiding zal met wijziging van een peilbesluit worden gewijzigd.

Toelichting op Paragraaf 2.2 Onderhoudsplichtigen van waterkeringen

Toelichting op Artikel 2.9 tot en met 2.13

In de artikelen 2.9 tot en met 2.13 wordt voor elke waterkering of onderdeel daarvan een onderhoudsplichtige aangewezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gewoon en buitengewoon onderhoud en voorts naar type waterkering en de waterkerende kunstwerken die deel uitmaken van de waterkering.

In deze artikelen staat een generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen per type waterkering of onderdeel daarvan. Op de leggerkaart kan per individuele waterkering of onderdeel daarvan een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst.

Voor waterstaatswerken welke nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

In het laatste lid van elk artikel wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#), waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszones.

Toelichting op Paragraaf 2.3 Onderhoudsverplichtingen van waterkeringen

In de artikelen 2.14 tot en met 2.16 zijn de onderhoudsverplichtingen van waterkeringen voorgeschreven. Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individuele waterkering of onderdeel daarvan een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiek of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Toelichting op Artikel 2.14 Gewoon onderhoud waterkeringen

Het gewoon onderhoud is gericht op het waterkerend houden van de waterkering. De concrete verplichtingen zijn vooral bedoeld om de bekleding in stand te houden, kleine schade te voorkomen of te herstellen, en de waterkering toegankelijk te houden voor onderhoudsmaterieel en inspecties.

Onder het in stand houden van begroeiingen dienstig aan de waterkering wordt bijvoorbeeld verstaan het periodiek maaien, het voorkomen van kale plekken en het voorkomen van ongewenste begroeiing met diepe wortels op de waterkering. Door periodiek te maaien is de begroeiing kort genoeg om de waterkering te inspecteren op gaten en scheuren.

Onder materialen dienstig aan de waterkering worden bijvoorbeeld dijkbekledingen anders dan begroeiing verstaan, zoals een asfalt- of steenbekleding. Het in stand houden van deze materialen houdt onder andere in dat ervoor gezorgd wordt dat er geen gaten ontstaan, die de erosiebestendigheid van de waterkering aantasten.

Denk bij het bestrijden van dieren die schade toebrengen, aan het bestrijden van mollen en konijnen en van andere dieren die aantoonbaar schade toebrengen aan het waterkerend vermogen van de waterkering.

De bestrijding van muskus- en beverratten is een taak van Delfland (Waterschapswet, artikel 1, derde lid en Waterwet, artikel 3.2a) en is dan ook uitgezonderd van de onderhoudsverplichting gewoon onderhoud waterkeringen.

Denk bij het verwijderen van schadelijke begroeiing voor de waterkering aan diep wortelende begroeiing en begroeiing die door schaduwwerking ervoor zorgt dat er kale plekken in de bekleding ontstaan. Begroeiing met grote of diepe wortels kan zorgen voor ongewenste gangen of ruimtes in de waterkering. Kale plekken tasten de erosiebestendigheid van een waterkering aan. Onder schadelijke begroeiing rekenen we ook invasieve uitheemse plantensoorten. Deze moeten worden verwijderd om te voorkomen dat zij zich gaan verspreiden.

Denk bij het herstellen van schade aan bijvoorbeeld het inzaaien van kale plekken, het dichten van mollengangen en konijnengangen en andere kleine schade.

Tijdens de schouw wordt gecontroleerd of onderhoudsplichtigen zich aan de onderhoudsplicht hebben gehouden.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de legbertekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 2.15 Buitengewoon onderhoud waterkeringen

Het buitengewoon onderhoud van de waterkeringen is gericht op het waterkerend houden van de waterkering zodat de waterkering voldoet aan de veiligheidsnormen. Het gaat dan om het instandhouden van het (beschreven) leggerprofiel of het doorgaand grensprofiel van een waterkering.

Voor de waterscheiding geldt het eerste lid niet, maar is het derde lid van dit artikel van toepassing. Voor de waterscheiding is namelijk geen normatief leggerprofiel van de waterkering in de legger opgenomen.

De ligging, vorm, afmetingen en het leggerprofiel van de waterkeringen staan in de legbertekst en/of op de leggerkaart. Voor elk type waterkering wordt dit op een andere manier aangegeven in de legger. Soms zal de situatie ter plekke worden bekeken. Lees hiervoor de Toelichting deel 2, en specifiek:

- [Toelichting op Artikel 2.1 Leggergegevens van primaire waterkeringen: zeewering](#)
- [Toelichting op Artikel 2.2 Leggergegevens van primaire waterkeringen: Delflandsedijk](#)
- [Toelichting op Artikel 2.3 Leggergegevens van regionale waterkeringen](#)
- [Toelichting op Artikel 2.4 Leggergegevens van overige waterkeringen: polderkaden](#)
- [Toelichting op Artikel 2.5 Leggergegevens van overige waterkeringen: landscheidingen](#)

- Toelichting op Artikel 2.7 Leggergegevens van overige waterkeringen: waterscheidingen

Het buitengewoon onderhoud van de overdimensionering van de waterkeringen is gericht op het in stand houden van de dimensies van de overdimensionering zoals aanwezig ter plekke. Hieronder valt niet de instandhouding van de overhoogte van een waterkering. Onder overhoogte van een waterkering valt de extra aangebrachte hoeveelheid grond bij de versterking van de waterkering, met als doel om na zetting van de ondergrond en de klink van het dijklichaam de gewenste veiligheidsnorm te halen.

Artikel 2.15, tweede lid is alleen van toepassing op de regionale waterkering en de overige waterkering, type polderkaden vanwege legbertekst, artikel 2.10, tweede lid, en artikel 2.11, tweede lid.

Het buitengewoon onderhoud van waterscheidingen is gericht op het in voldoende waterkerende toestand houden van de waterscheiding. Water mag niet zomaar van een gebied met een hoger peil naar een gebied met een lager peil stromen, behalve via peil-regulerend kunstwerken. Buitengewoon onderhoud bij een waterscheiding betekent dat bij falen de waterkerende toestand voldoende wordt hersteld. Het water kan dan niet meer van hoog naar laag stromen. Hierbij moet worden voldaan aan de norm voor wateroverlast.

In het vierde lid wordt de verbinding gelegd met de legbertekst, Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen, waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 2.16 Onderhoud waterkerende kunstwerken

Het onderhoud van de waterkerende kunstwerken is gericht op het instandhouden en/of waterkerend houden van het waterkerend kunstwerk zodat het (beschreven) leggerprofiel van de waterkering, waar het waterkerend kunstwerk deel van uit maakt, in stand wordt gehouden. Zodat de waterkering met bijbehorende waterkerende kunstwerken voldoet aan de veiligheidsnormen.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de legbertekst, Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 3 in de legbertekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de legbertekst in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over oppervlaktewaterlichamen staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 3 Oppervlaktewaterlichamen](#)).

Toelichting op Paragraaf 3.1 Legbertegevens van oppervlaktewaterlichamen

Toelichting op Artikel 3.1 Legbertegevens van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

Van (onderdelen van) oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm, afmetingen en/of het leggerprofiel), en wie welk onderhoud moet doen.

Dit artikel geeft aan welke gegevens van een oppervlaktewaterlichaam - al dan niet met een extra functies zoals een natte ecologische zones of gestapelde waterbergingszones -, en bijbehorende beschermingszones er in de legger staan. Deze legbertegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In Tabel 11 staat per gegeven waar de informatie te vinden is. Onder de tabel staat een uitleg over de ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen.

De werkelijke afmetingen van een oppervlaktewaterlichaam kunnen dieper, breder of anders van vorm zijn dan het normatieve leggerprofiel. Meer informatie hierover staat in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.7](#), Figuur 4).

De leggerkaart toont (nog) niet alle oppervlaktewaterlichamen en ook (nog) niet alle legbertegevens daarvan. Voor oppervlaktewaterlichamen die (nog) niet zijn opgenomen op de leggerkaart, gelden wel al regels. Dit is voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de legbertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Voor deze waterstaatswerken gelden ook al de geboden en verboden volgend uit de Keur Delfland.

Tabel 11: Legbertegevens Oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende natte ecologische zones, gestapelde waterbergingszones, oeverconstructies en beschermingszones

GEGEVENS*, ** OPPERVLAKTEWATERLICHAAM		Waar staan deze gegevens?
Ligging	Watervoerend deel	Blauw vlak op leggerkaart. Blauwe lijn op leggerkaart (referentielijn).
	Bovenwatertalud: zone ⁸	Lichtbruin vlak op leggerkaart. Let op: De ligging van de zonering van het bovenwatertalud op de leggerkaart is een benadering. De werkelijke afmetingen kunnen anders zijn.
	Bovenwatertalud: Oeverconstructie	Bruine lijn op leggerkaart. Let op: De leggerkaart toont de ligging van een beperkt aantal oeverconstructies. Delfland is niet voornemens om alle aanwezige oeverconstructies op de leggerkaart te tonen. Oeverconstructies zijn, in de zin van de legger, onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij ze als waterkerend kunstwerk zijn aangemerkt.
	Natte ecologische zone: Droog en nat deel	Groen vlak op leggerkaart.

	Gestapelde waterbergingszone	Paars geruit vlak op leggerkaart.
Leggercode en naam		Op informatiescherm van blauw vlak, blauwe lijn, lichtbruin vlak, bruine lijn, paars geruit vlak en groen vlak op leggerkaart.
Functie, vorm, afmeting, constructie		
Oppervlaktewaterlichaam	Primair of Secundair water	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart.
	Boezem of polderwater	
	Leggerdiepte (m)	
	Leggerdiepte oeverlijn (m) ⁹	
	Minimale diepte (m)	
	Maximale helling bovenwatertalud	In de leggartekst, art. 3.2, lid 2.
	Maximale helling onderwatertalud	In de leggartekst, art. 3.2, lid 1.
	Leggerprofiel	Het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam staat niet op de leggerkaart, maar kan worden bepaald aan de hand van een aantal (legger)gegevens.
	Waterbreedte watervoerend deel (m)	De leggerkaart toont de ligging van het watervoerend deel met een vlak. De waterbreedte is de breedte van dit vlak.
Bovenwatertalud: oeverconstructies	Type	Op informatiescherm van bruine lijn op leggerkaart.
Bijbehorende natte ecologische zone	Type	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart.
	Subtype	
	Breedte nat (m)	
	Breedte droog (m)	
	Oppervlakte (m2)	
	Leggerprofiel	Het leggerprofiel van een natte ecologische zone staat niet op de leggerkaart. Het leggerprofiel van een natte ecologische zone is overal verschillend en wordt bepaald bij aanleg of aanwijzing.
	Talud	In leggartekst, art. 3.2, lid 3.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone	Maximale kunstmatige peilstijging (m)	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart.
	Oppervlakte (m2)	
	Bergend vermogen (m3)	
Onderhoudsplichtige		
Oppervlaktewaterlichaam	Gewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 3.4, lid 1, 3, 5, 6 en 7 & art. 1.5.
	Gewoon onderhoud bovenwatertalud (inclusief oeverconstructies)	Op informatiescherm van blauwe lijn of bruin vlak op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 3.4, lid 4, 5 en 6 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggartekst, art. 3.4, lid 1, 2, 5 en 6 & art. 1.5.

Bovenwatertalud: oeverconstructies	Onderhoud	Op informatiescherm van blauwe lijn bruine lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 4 & art. 1.5.
Bijbehorende natte ecologische zone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 6 en 7 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 6 & art. 1.5.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 5 en 7 & art. 1.5.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.4, lid 5 & art. 1.5.
<i>Onderhoudsverplichting</i>		
Oppervlaktewaterlichaam	Gewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 1, 3, 4 en 5 & art. 1.6.
	Gewoon onderhoud bovenwatertalud (inclusief oeverconstructies)	Op informatiescherm van blauwe lijn of bruin vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 2, 3, en 4 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud watervoerend deel	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.6 & art. 1.6.
Bovenwatertalud: oeverconstructie	Onderhoud	Op informatiescherm van bruine lijn op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 2, 3, en 4 & art. 1.6.
Bijbehorende natte ecologische zone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 4 en 5 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.6, lid 1 en 3 & art. 1.6.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.5, lid 1, 2, 3 en 5 & art. 1.6.
	Buitengewoon onderhoud	Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 3.6, lid 1 en 2 & art. 1.6.
<i>Registratie onderliggend besluit***</i>		
Watervoerend deel		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart.
Referentielijn Watervoerend deel		Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart.
Bovenwatertalud: zone		Op informatiescherm van lichtgroen vlak op leggerkaart.
Bovenwatertalud: oeverconstructie		Op informatiescherm van bruine lijn op leggerkaart.
Bijbehorende natte ecologische zone		Op informatiescherm van groen vlak op leggerkaart.
Bijbehorende gestapelde waterbergingszone		Op informatiescherm van paars geruit vlak op leggerkaart.
GEGEVENS*, ** BESCHERMINGSZONE		Waar staan deze gegevens?
Ligging ¹⁰ en afmeting	Beschermingszone	In de leggetekst, art. 3.3 en evt. geel vlak op leggerkaart. Let op: De ligging van de zonering van de beschermingszone op de leggerkaart is een benadering. De werkelijke ligging en afmetingen kunnen anders zijn.

	Begrenzing	Zwarte streep–stip–streep lijn op leggerkaart.
Afmetingen	Breedte (m)	Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 3.3.
	Hoogte vanaf maaiveld (m)	
Onderhoudsplichtige	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 3.4, lid 4 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Gewoon onderhoud	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 3.5, lid 2 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van geel vlak op leggerkaart.

** Door op de leggerkaart op de lijn of het vlak van een (onderdeel van) de waterkering, beschermingszone en/of profiel van vrije ruimte te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de leggergegevens staan.*

*** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle (onderdelen van) oppervlaktewaterlichamen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het oppervlaktewaterlichaam destijds is aangelegd of gewijzigd, staan. Indien nodig zal het oppervlaktewaterlichaam worden ingemeten.*

**** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.*

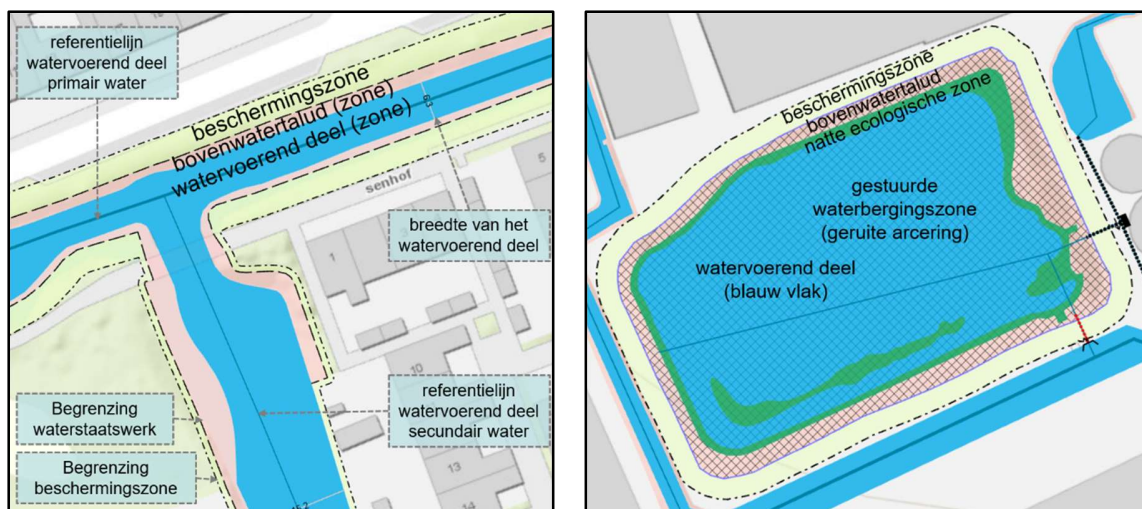
Toelichting (normatieve) ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel

De (normatieve) ligging, vorm, afmeting, constructie en leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan, of een combinatie van beiden. Dit verschilt per onderdeel en per locatie. Soms staan deze gegevens zelfs (nog) niet in de legger en kunnen deze worden bepaald door de situatie ter plekke te bekijken. Delfland streeft naar een actuele en complete leggerkaart.

Ligging oppervlaktewaterlichaam

Een oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel (het water) en het bovenwatertalud (de oevers). De zone van het bovenwatertalud loopt van de oeverlijn tot de insteek. De leggerkaart toont de ligging van (onderdelen van) oppervlaktewaterlichamen, al dan niet met een extra functie zoals een natte ecologische zone of gestapelde waterbergingszone. Op de leggerkaart kan de ligging zijn aangegeven als vlak of lijn (Figuur 22). Dit verschilt per onderdeel. De leggerkaart toont nog niet van elk oppervlaktewaterlichaam alle onderdelen¹⁰; Delfland heeft wel de ambitie om deze op de leggerkaart te tonen. Om de ligging van de ontbrekende onderdelen te bepalen, wordt de leggertekst gehanteerd en zal, indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

Een oeverconstructie hoort, in de legger, bij het bovenwatertalud. Soms wordt de ligging van een oeverconstructie op de leggerkaart getoond. Delfland is niet voornemens om alle aanwezige oeverconstructies op de leggerkaart te tonen.

Figuur 22: Weergave van de ligging van (onderdelen) van oppervlaktewaterlichamen op leggerkaart

Links: oppervlaktewaterlichaam; Rechts: oppervlaktewaterlichaam met natte ecologische zone én gestapelde waterbergingszone.

Beschermingszones van een oppervlaktewaterlichaam

De beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam grenst direct aan het oppervlaktewaterlichaam. De ligging en afmetingen van de beschermingszone kunnen zowel op de leggerkaart als de leggetekst staan. De ligging en afmetingen, zoals volgt uit de leggetekst, blijven prevaleren boven de ligging en afmetingen van de beschermingszone op de leggerkaart¹¹. De ligging en afmetingen zijn afhankelijk van de begrenzing van het oppervlaktewaterlichaam, het jaar van aanleg of aanpassing, de functie van het water, de aanwezigheid van een natte ecologische zone, de breedte van het water en de vorm van onderhoud (rijdend of varend). Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 3.3 Afmetingen van beschermingszones](#).

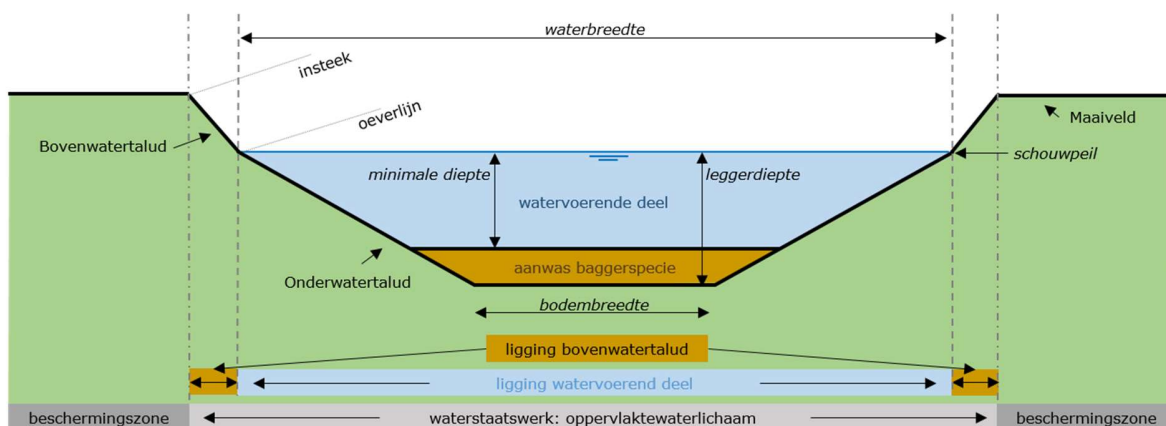
Vorm, afmetingen, constructie en leggerprofiel oppervlaktewaterlichamen

De zonering van het watervoerend deel en/of oevers (bovenwatertalud) is bepalend voor het waterbergend vermogen. De verticale (normatieve) dwarsdoorsnede van een water en de oevers (het bovenwatertalud) is bepalend voor de waterhuishouding (o.a. capaciteit van water aan- en afvoer). Deze (normatieve) afmetingen worden ook wel het leggerprofiel genoemd. Dit zijn vorm en afmetingen waaraan een oppervlaktewaterlichaam, gezien vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt, minimaal aan moet voldoen. De werkelijke afmetingen van een oppervlaktewaterlichaam kunnen afwijken van het normatieve leggerprofiel. Bijvoorbeeld: de werkelijke diepte van het water is dieper dan de leggerdiepte zoals aangegeven op de leggerkaart of de werkelijke breedte van het water is breder zijn dan de waterbreedte zoals aangegeven op de leggerkaart. Informatie hierover staat in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.7](#)).

De leggerkaart toont de (normatieve) vorm, afmetingen en/of constructie van een oppervlaktewaterlichaam. Op de leggerkaart staan de leggegevens als vlak en/of lijn op de kaart en in een tabel op het informatiescherm. Het informatiescherm kan worden geopend door op de leggerkaart te klikken op de vlakken en lijnen die de ligging van het oppervlaktewaterlichaam weergeven. De leggerkaart toont niet van elk (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam de normatieve vorm en afmetingen¹²;

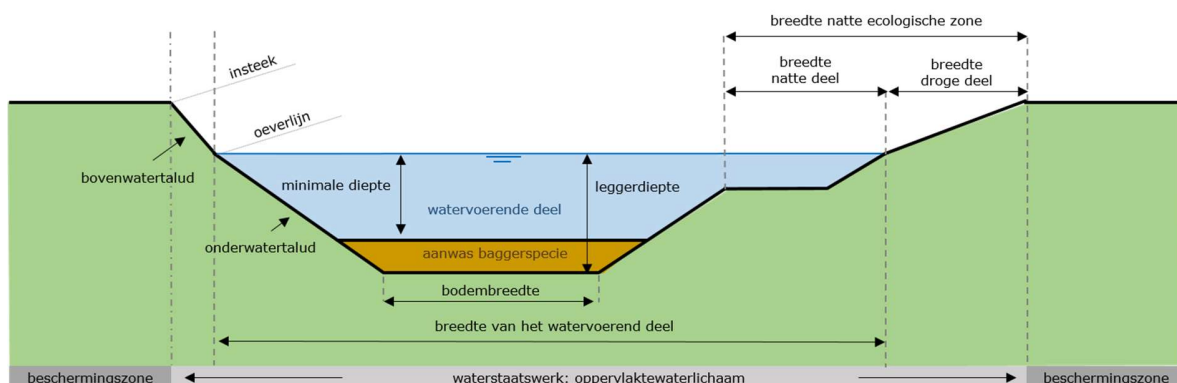
Delfland heeft wel de ambitie om deze op de leggerkaart te tonen. Om de normatieve vorm en afmetingen van (deze onderdelen van) een oppervlaktewaterlichaam te bepalen, is de leggetekst van belang en zal, indien nodig, de situatie ter plekke worden bekeken.

Het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam kan in een algemene vorm, met een standaard trapeziumvormig profiel worden weergegeven (Figuur 23). Van zichzelf heeft een (onderwater en bovenwater) talud van oppervlaktewater een natuurlijke helling (van klei, zand, veen of een ander materiaal). Er kan van het standaard trapeziumvormig profiel worden afgeweken, bijvoorbeeld bij een natte ecologische zone (Figuur 24) of als een ander leggerprofiel wenselijk is. Het profiel daarvan is afhankelijk van het doel dat wordt nagestreefd en kan per geval verschillen. Voor het leggerprofiel van secundaire wateren wordt veelal gebruikt gemaakt van standaardafmetingen van het leggerprofiel. Figuur 25 toont het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam met gestapelde waterbergingszone: door kunstmatige peilstijging wordt er extra bergend vermogen gerealiseerd.

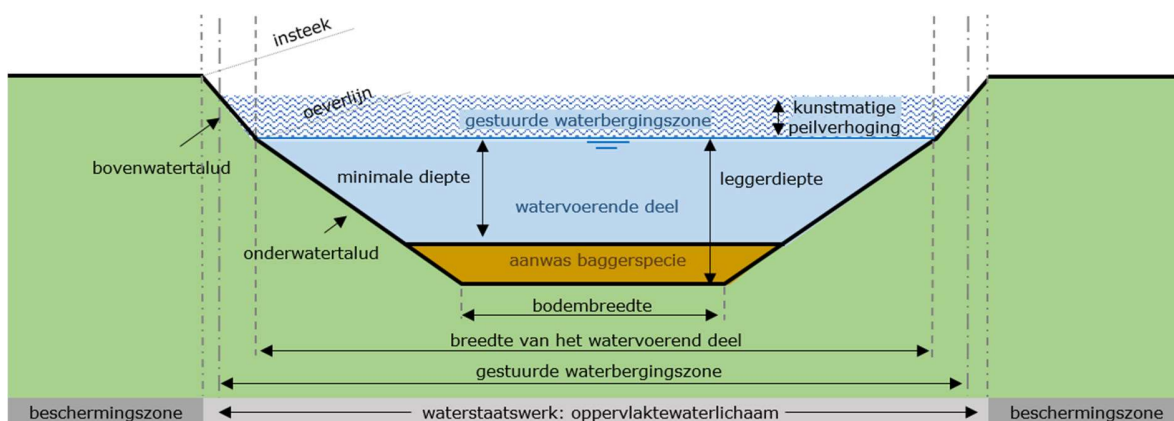

Figuur 23: Schematische weergave standaard trapeziumvormig leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam.

Het oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel en het bovenwaterstalud. Het standaard leggerprofiel van het watervoerend deel heeft een trapezium vorm. De zone van het bovenwaterstalud loopt van de oeverlijn tot de insteek. De beschermingszone grenst aan het oppervlaktewaterlichaam. De figuur toont de samenhang tussen de verschillende begrippen die met een oppervlaktewaterlichaam en de bijbehorende beschermingszone te maken hebben.

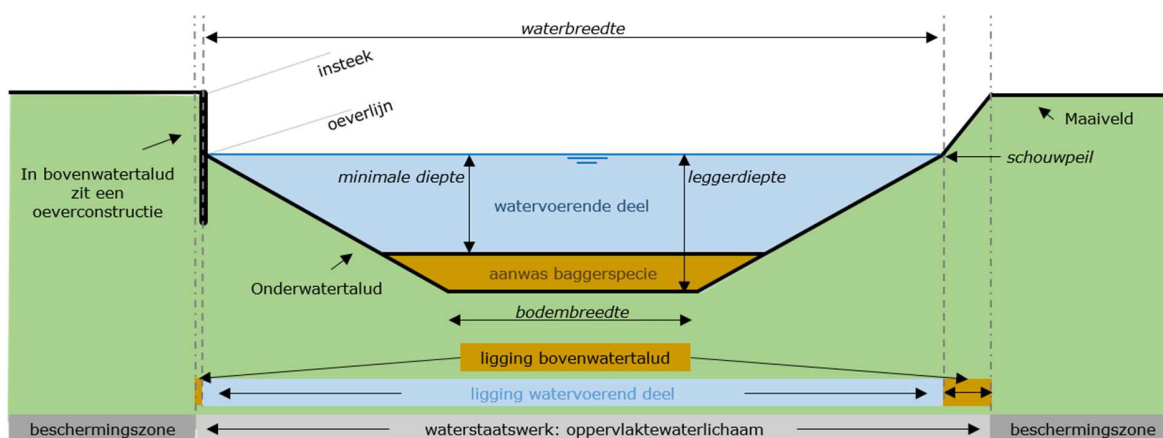

Figuur 24: Schematische weergave leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam met een natte ecologische zone

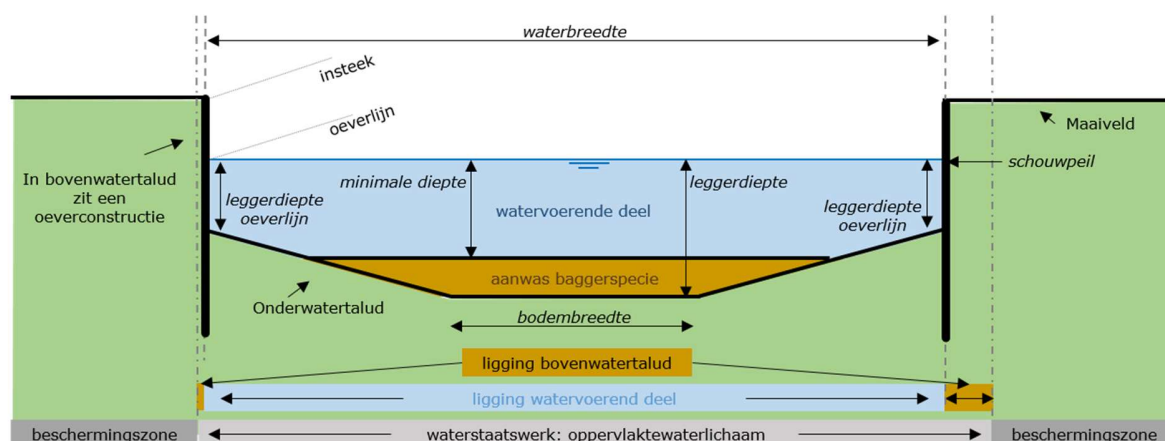
Figuur 25: Schematische weergave leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam met een gestapelde waterbergingszone

Oeverconstructies zijn grondkerende constructies die worden geplaatst ter bescherming van de gronden achter de oeverconstructies tegen afkalving en instorting. Oeverconstructies kunnen in de oeverlijn staan en horen, in de legger, bij het bovenwatalud van een oppervlaktewaterlichaam, tenzij deze als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, in de legger zijn opgenomen. De aanwezigheid van oeverconstructies verandert het normatieve leggerprofiel van het watervoerend deel niet (Figuur 26). Op sommige locaties is een trapeziumvormig leggerprofiel niet wenselijk vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt; een u-vorm of bak-vorm leggerprofiel kan in zulke situaties beter zijn. Op deze locaties kan er in de legger een leggerdiepte op de oeverlijn¹³ zijn aangegeven (Figuur 27).

Figuur 26: Schematische weergave leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam met oeverconstructie

De aanwezigheid van een oeverconstructie verandert het normatieve leggerprofiel van het watervoerend deel niet. Let op: de werkelijke afmetingen van het watervoerend deel kunnen breder en dieper zijn dan het leggerprofiel.

Figuur 27: Schematische weergave bak-vorm leggerprofiel van het watervoerend deel

Een leggerdiepte aan de oeverlijn geeft aan dat het trapezium leggerprofiel niet van toepassing is. Let op: de werkelijke diepte van het watervoerend deel kan dieper zijn dan het leggerprofiel.

Leggerprofiel

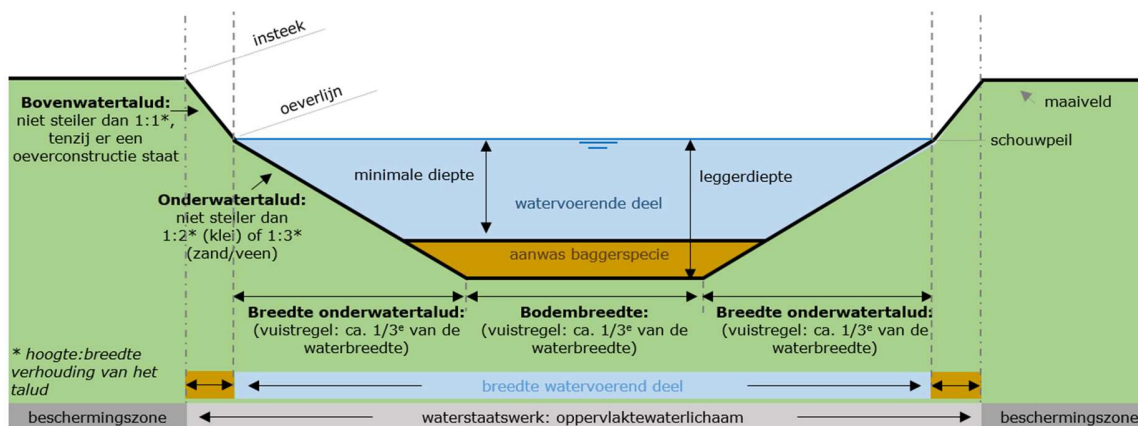
Het locatie-specifieke leggerprofiel, waaraan een oppervlaktewaterlichaam minimaal moet voldoen, wordt in de legger niet aangegeven op een tekening, maar kan worden bepaald aan de hand van een aantal leggergegevens, zoals de leggerdiepte en de waterbreedte. Soms staan de benodigde gegevens niet in de legger en moet de situatie ter plekke worden bekeken (bijvoorbeeld het bovenwatertalud). Soms staan deze gegevens in een vergunning of overeenkomst. In onderstaande tabel staat een uitleg over deze (benodigde) leggergegevens. In Figuur 28 tot en met Figuur 35 staat een aantal voorbeelden van het leggerprofiel van het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam. Deze afbeeldingen kunnen helpen in het bepalen van het locatie specifieke leggerprofiel aan de hand van de in de legger aanwezige gegevens.

Ligging en waterbreedte van het watervoerend deel	Het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam is het deel dat tussen de oeverlijnen ligt. Het natte deel van de natte ecologische zone hoort hierbij. De waterbreedte van het watervoerend deel is de breedte tussen de oeverlijnen op het schouwpeil, uitgedrukt in meters. De leggerkaart toont de ligging van het watervoerend deel met een vlak. De waterbreedte is de breedte van dit vlak. De waterbreedte van het leggerprofiel is vaak gelijk aan de werkelijke waterbreedte.
Minimale diepte en leggerdiepte	De minimale diepte van een oppervlaktewaterlichaam geeft het diepste deel van de watergang aan die minimaal vereist is. Indien de waterdiepte kleiner wordt dan de minimale waterdiepte, moet er worden ingegrepen, meestal door het uitvoeren van buitengewoon onderhoud (baggeren). De leggerdiepte geeft aan tot welke diepte dat onderhoud moet worden uitgevoerd. De leggerkaart toont de minimale diepte en leggerdiepte. De dieptes worden gegeven in meters ten opzichte van het schouwpeil. Het schouwpeil is vastgelegd in peilbesluiten.
Leggerdiepte oeverlijn ¹⁴	De leggerdiepte oeverlijn geeft de waterdiepte aan de oeverlijn aan die minimaal vereist is. De leggerkaart toont, indien beschikbaar, de leggerdiepte op de oeverlijn. Delfland is voornemens om op termijn voor alle wateren een de leggerdiepte (0 of een andere waarde) op de oeverlijn op te nemen. Als de leggerdiepte aan de oeverlijn nul is, dan is er, vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt geen waterdiepte op de oeverlijn vereist.

Helling bovenwatertalud en onderwatertalud	De helling van het onderwatertalud en het bovenwatertalud mag niet te steil zijn, anders zal het talud inzakken, instorten of afkalven en komt er grond en slib in (het midden van) de watergang terecht waardoor de waterdiepte en de afvoercapaciteit afnemen. De maximale helling van het onderwatertalud en bovenwatertalud is afhankelijk van het bodemtype. Dit is geregeld in de legbertekst, in Artikel 3.2 Leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen .
Bodembreedte	De bodembreedte van het leggerprofiel is de breedte van de waterbodem op de leggerdiepte. De bodembreedte is een afgeleide van de breedte van het watervoerend deel. Als vuistregel geldt dat de bodembreedte minimaal gelijk is aan 1/3e van de breedte van het water. De bodembreedte is bij brede wateren gelijk aan de breedte van het water minus tweemaal de breedte van het onderwatertalud.
Breedte nat en breedte droog van natte ecologische zones	Breedte droog en breedte nat zijn de gemiddelde breedtes van een natte ecologische zone over de totale lengte van de natte ecologische zone. Bij sommige natte ecologische zones wisselt de breedte sterk over de lengte van de oever; in die gevallen is de breedte 'variabel'. De natte ecologische zone werkt mee in het waterbergende vermogen van een oppervlaktewaterlichaam.

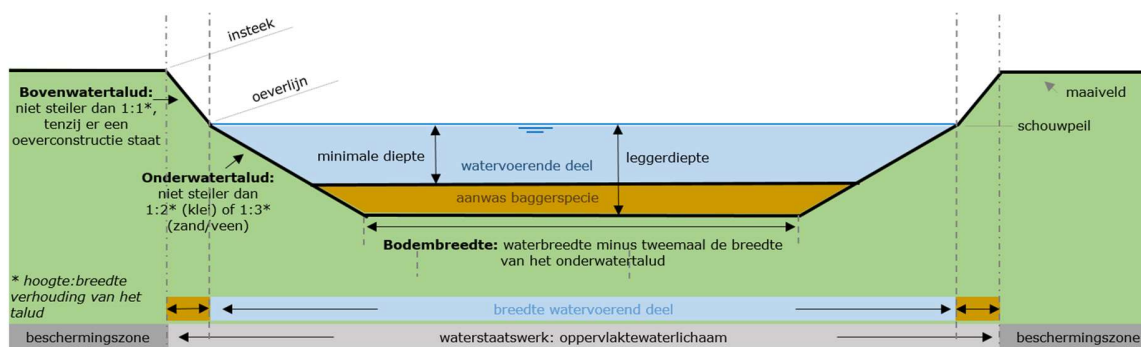
Voorbeelden leggerprofiel watervoerend deel

Hieronder staat een aantal voorbeelden van het leggerprofiel van het watervoerend deel van een oppervlaktewaterlichaam (zonder natte ecologische zone of gestapelde waterbergingszone). Deze afbeeldingen kunnen helpen in het bepalen van het locatie-specifieke leggerprofiel aan de hand van de in de legger aanwezige gegevens. In werkelijkheid kan het dwarsprofiel van een oppervlaktewaterlichaam afwijken van het normatieve leggerprofiel. Informatie hierover staat in de Toelichting deel 1 ([paragraaf 3.7](#)).

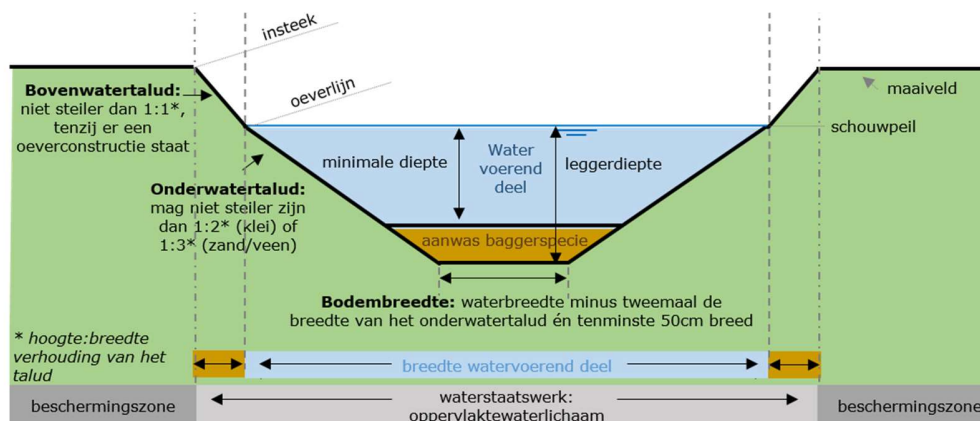
Figuur 28: Voorbeeldsituatie 1: leggerprofiel watervoerend deel van een 'gemiddelde watergang'

Deze situatie kan van toepassing zijn in situaties waarbij het onderwatertalud gelijk aan of flauwer is dan 1:2 (klei) of 1:3 (zand/veen), maar steiler dan 1:5.

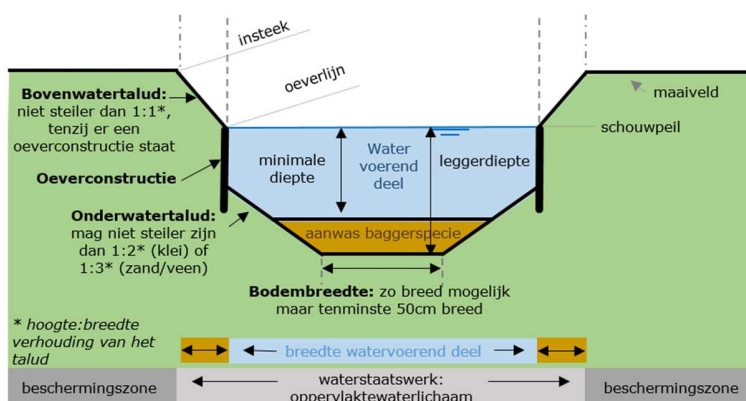
Figuur 29: Voorbeeldsituatie 2: leggerprofiel watervoerend deel van een 'brede watergang'

Bij brede watergangen neemt de diepte niet meer rechtlijnig toe met de breedte; het omslagpunt ligt bij een onderwaterniveau met een helling van 1:5.

Figuur 30: Voorbeeldsituatie 3: leggerprofiel watervoerend deel van relatief smalle en diepe watergang

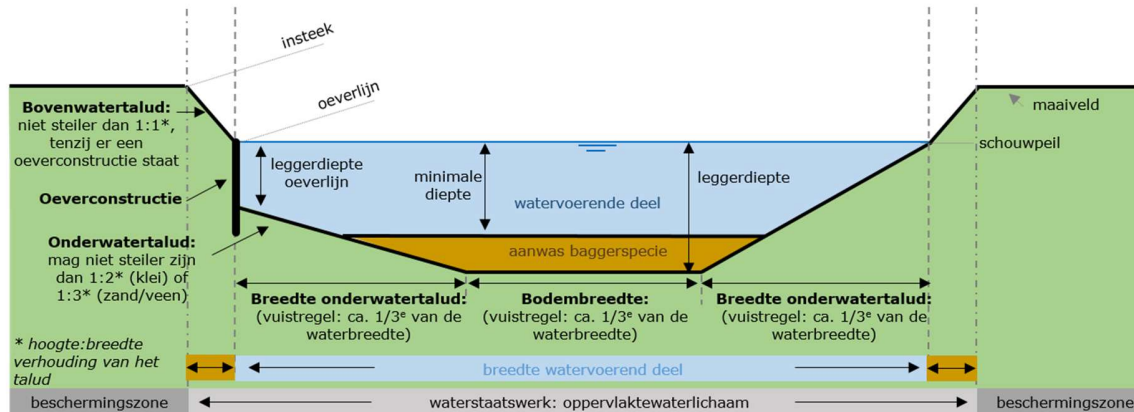
Bij relatief smalle en diepe watergangen is de bodembreedte van het leggerprofiel kleiner dan één derde van de breedte van het watervoerend deel.

Figuur 31: Voorbeeldsituatie 4: leggerprofiel watervoerend deel van een relatief smalle en diepe watergang

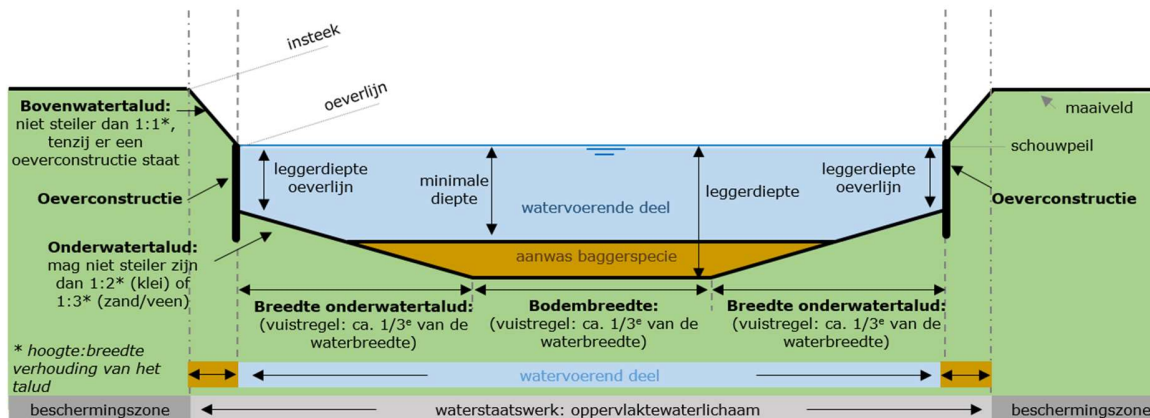
Deze situatie is van toepassing bij relatief smalle en diepe watergangen (smaller dan Voorbeeldsituatie 3). De bodembreedte van het leggerprofiel is tenminste 50cm breed ten behoeve

van onderhoud. Om de leggerdiepte in stand te houden en afkalving van de achterliggende grond te voorkomen zal in bepaalde relatief smalle en diepe watergangen een oeverconstructie aanwezig zijn.

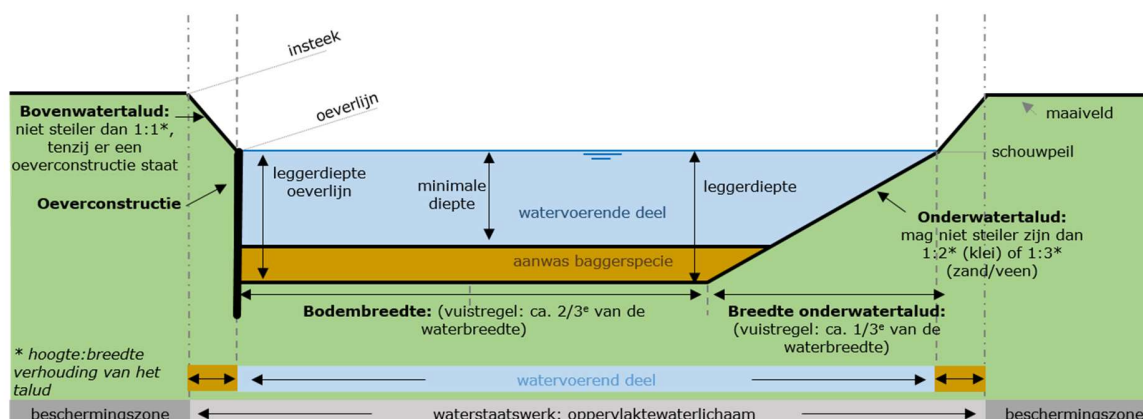
Figuur 32: Voorbeeldsituatie 5: leggerprofiel watervoerend deel, type: half-U-profiel

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een half-U-Profiel vereist is. Op de leggerkaart staan dan een leggerdiepte op de oeverlijn aan één zijde van de watergang staat aangegeven.

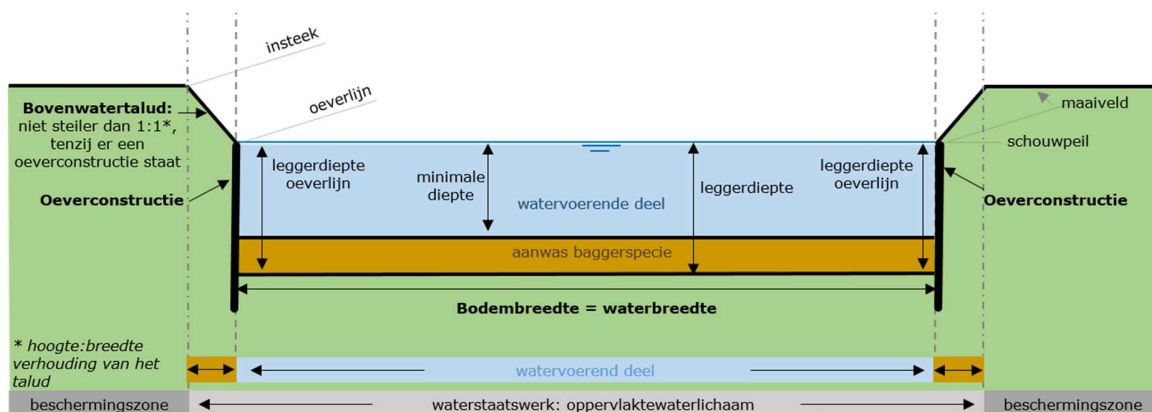
Figuur 33: Voorbeeldsituatie 6: leggerprofiel watervoerend deel, type: U-profiel

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een U-profiel vereist is. Op de leggerkaart staan dan een leggerdiepte op de oeverlijn aan twee zijden van de watergang staat aangegeven.

Figuur 34: Voorbeeldsituatie 7: leggerprofiel watervoerend deel, type: half-bak-profiel

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een half-bak-profiel vereist is. Deze situatie is van toepassing als er op de leggerkaart aan één zijde van de watergang een leggerdiepte op de oeverlijn staat aangegeven en deze gelijk is aan de leggerdiepte (in het midden van de watergang).

Figuur 35: Voorbeeldsituatie 8: leggerprofiel watervoerend deel, type: bak-profiel

Deze situatie is van toepassing als er vanuit een waterhuishoudkundig oogpunt een bak-profiel vereist is. Deze situatie is van toepassing als er op de leggerkaart aan twee zijden van de watergang een leggerdiepte op de oeverlijn staat aangegeven en deze gelijk is aan de leggerdiepte (in het midden van de watergang).

Toelichting op Artikel 3.2 Leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen

Dit artikel regelt de maximale helling van het onderwatertalud en bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam. De voorgeschreven taluds hebben als doel voorkomen dat het talud inzakt of afkalft en hierdoor de doorstroming van het water vermindert.

Het talud wordt weergegeven als een verhouding hoogte:breedte.

De helling van het onderwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam waar geen natte ecologische zone ligt, is afhankelijk van het bodemtype: bij klei moet de helling flauwer zijn dan 1:2, bij zand en veen moet de helling flauwer zijn dan 1:3. De breedte van het onderwatertalud is bij een helling van 1:2 gelijk aan tweemaal de waterdiepte en bij 1:3 gelijk aan driemaal de waterdiepte.

De helling van het bovenwatertalud moet flauwer zijn dan 1:1 of van een beschoeiing zijn voorzien.

Het profiel en dus de helling van het onderwatertalud en bovenwatertalud, als ook van een natte ecologische zone is afhankelijk van het doel dat met de natte ecologische zone wordt nagestreefd.

Met een watervergunning of projectplan kan hiervan worden afgeweken, bijvoorbeeld als deze helling niet mogelijk of gewenst is. Het gestelde in de watervergunning of projectplan is dan leidend.

De maximale helling van het bovenwatertalud en het onderwatertalud is van belang voor het bepalen van het leggerprofiel van een oppervlaktewaterlichaam. Een toelichting op het leggerprofiel van oppervlaktewaterlichamen staat in de in de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 3.1](#)).

Toelichting op Artikel 3.3 Beschermingszones van oppervlaktewaterlichamen

Een waterstaatswerk heeft een beschermingszone met als doel de instandhouding van dat waterstaatswerk. Dit geldt ook voor de instandhouding van oppervlaktewaterlichamen. Onderhoud speelt hierbij een belangrijke rol; de beschermingszone biedt onder andere ruimte voor het uitvoeren van onderhoud. Binnen de beschermingszone zijn bepaalde activiteiten niet toegestaan of alleen onder bepaalde voorwaarden.

De beschermingszone van een oppervlaktewaterlichaam grenst direct aan het oppervlaktewaterlichaam. Het oppervlaktewaterlichaam bestaat uit het watervoerend deel met aan beide zijden een bovenwatertalud. Voor oppervlaktewaterlichamen geldt in alle gevallen aan beide zijden een beschermingszone van minimaal 1 meter breed.

De breedte van de beschermingszone is afhankelijk van de manier waarop het onderhoud wordt uitgevoerd en die is deels afhankelijk van de breedte van het oppervlaktewaterlichaam. Uitgangspunt hierbij is dat onderhoud rijdend wordt uitgevoerd vanwege uitvoeringstechnische en financiële aspecten. In alle gevallen moet baggerspecie die vrijkomt bij buitengewoon onderhoud kunnen worden afgevoerd.

In dit artikel staan twee tabellen met afmetingen voor beschermingszones. Met ingang van 1 juni 2009 zijn de Beleidsregels Dempen en graven vastgesteld waarin nieuwe afmetingen voor beschermingszones (toen nog onderhoudsstroken geheten) zijn vastgelegd. Voor situaties die zijn vergund op en na deze datum, gelden de afmetingen uit [tabel B](#). Voor situaties die voor 1 juni 2009 al bestonden, gelden de afmetingen zoals opgenomen in [tabel A](#). Dus als er iets aan een watergang verandert, bijvoorbeeld een verbreding ter compensatie van een demping, dan gelden de afmetingen uit [tabel B](#).

Lid 3: Bij oppervlaktewaterlichamen waarvan de functie verandert van primair naar secundair of andersom, geldt dat niet voor de beschermingszones want die blijven gerelateerd aan de voormalige kwalificatie. Voor primaire wateren die voorheen secundair waren, geldt een beschermingszone van 1,5 meter in plaats van 4 meter. Delfland wil toe naar bredere beschermingszones bij alle wateren, maar eist die bredere zone niet bij oppervlaktewaterlichamen waar de kwalificatie verandert. De bredere beschermingszones worden wel gevraagd zodra er iets aan de watergang verandert, bijvoorbeeld een watergang die wordt verbreed ter compensatie van een demping; dan gelden de afmetingen uit [tabel B](#).

Het vierde lid regelt dat de ligging en afmetingen van de beschermingszone, zoals geregeld in het eerste tot en met het derde lid van dit artikel, blijven prevaleren boven de ligging en afmetingen van de beschermingszone op de leggerkaart¹⁵.

Toelichting op Paragraaf 3.2 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen

Toelichting op Artikel 3.4 Onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

Door aanslibbing en groei van waterplanten, kan de aan- en afvoer van water worden belemmerd. Door verlanding van een oppervlaktewaterlichaam neemt de waterbergingscapaciteit ervan af. Ook kan de (ecologische) waterkwaliteit afnemen. Om de doorstroming en de waterbergingscapaciteit in stand te houden, is regelmatig onderhoud nodig. Ook een natte ecologische zone heeft soms onderhoud nodig.

Het onderhoud moet uitgevoerd door degene die volgens de legger onderhoudsplichtig is.

In artikel 3.4 wordt voor elk (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam een onderhoudsplichtige aangewezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gewoon en buitengewoon onderhoud en voorts tussen de onderdelen van een oppervlaktewaterlichaam: het watervoerend deel (het natte deel van het water), het bovenwatertalud (de oevers en eventueel aanwezige oeverconstructies) en de bijbehorende beschermingszone, én de eventueel aanwezige natte ecologische zones en gestapelde waterbergingszones). Daarvoor kunnen verschillende partijen onderhoudsplichtig zijn.

Dit artikel is van toepassing op alle oppervlaktewaterlichamen, ook degenen die (nog) niet op de leggerkaart staan.

In artikel 3.4 staat een generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen per type oppervlaktewaterlichaam. Op de leggerkaart kan per (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst.

Voor waterstaatswerken die nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én aangelegd of gewijzigd zijn op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

Primair en secundair water

Afhankelijk van of het primair of secundair water is, of het polder of boezemwater is, én in het geval van boezemwater of de waterbreedte meer dan 1,5 meter is of niet, wordt de onderhoudsplichtige van het watervoerende deel van een oppervlaktewaterlichaam bepaald. Op de leggerkaart wordt per watergang aangegeven om welke type water het gaat. De waterbreedte kan worden afgeleid van de breedte van het watervlak op de leggerkaart.

Bij de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen is het uitgangspunt dat primair water, met een groot bovenlokaal belang, door Delfland wordt onderhouden en secundair water, met vooral een lokaal belang, door de aanliggende eigenaren. De onderhoudsplichtige kan het onderhoud desgewenst door een andere partij laten uitvoeren, maar hij of zij blijft echter wel verantwoordelijk voor het uitvoeren van het onderhoud.

Onderstaande tabel wordt gehanteerd voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een oppervlaktewaterlichaam. Dit komt overeen met het eerste tot en met het vierde lid van het artikel. Uitzonderingen worden per watergang aangegeven op de leggerkaart.

Tabel 12: Standaard aanwijzing onderhoudsplichtigen oppervlaktewaterlichamen

		Primair water	Secundair water		
			Boezemwater		Polderwater
			Breedte van meer dan 1,5 meter	Breedte van 1,5 meter of minder	
Buitengewoon onderhoud	Watervoerend deel	Hoogheemraadschap van Delfland	Hoogheemraadschap van Delfland	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren
Gewoon onderhoud	Watervoerend deel	Hoogheemraadschap van Delfland	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren
	Bovenwatertalud	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren
	Beschermingszone	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren	Aanliggende eigenaren

Lid 4: Bij de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen van het bovenwatertalud is het uitgangspunt dat de goede staat van het bovenwatertalud en de beschermingszone vooral een lokaal belang dienen, dat van de aanliggende eigenaren. De onderhoudsverplichting van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam en bijbehorende beschermingszone rust dus in principe op de aanliggend eigenaren van het oppervlaktewaterlichaam. Een oeverconstructie is in de legger onderdeel van het bovenwatertalud van een oppervlaktewaterlichaam, hij keert immers de grond van het achtergelegen land.

Alleen als een oeverconstructie een waterkerende functie heeft én als waterkerend kunstwerk op de leggerkaart is opgenomen, behoort deze tot de waterkering en is [Hoofdstuk 2 Waterkeringen](#) van de leggetekst toepassing. Of een oeverconstructie een waterkerend kunstwerk is, wordt bepaald door Delfland.

De onderhoudsverplichting van een oeverconstructie, als onderdeel van het bovenwatertalud, rust dus ook op de aanliggend eigenaren van het oppervlaktewaterlichaam, tenzij op de leggerkaart anders is aangegeven. Alleen als de oeverconstructie in de legger als waterkerend kunstwerk is aangewezen, geldt de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zoals opgenomen in [Hoofdstuk 2 Waterkeringen](#).

Lid 5: De onderhoudsplicht van gestapelde waterbergingszones wordt per geval bepaald en wordt aangegeven op de leggerkaart.

Lid 6: Natte ecologische zones worden door Delfland of anderen aangelegd voor het behalen van bepaalde waterkwaliteits- en biodiversiteitsdoelen. Ook kunnen bepaalde delen van het oppervlaktewaterlichaam (zowel watervoerend deel als de droge oever) worden aangewezen als natte ecologische zone voor het behalen van deze doelen. De initiatiefnemer is in principe verantwoordelijk voor het onderhoud van natte ecologische zones.

Delfland is als waterbeheerder verantwoordelijk voor het beheer van oppervlaktewateren en dus ook bijbehorende natte ecologische zones. Daarom staan natte ecologische zones op de leggerkaart.

Lid 7: Door de aanleg van steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken in het water, wordt het uitvoeren van gewoon en buitengewoon onderhoud aan de watergang moeilijker gemaakt. Het uitgangspunt bij de aanwijzing van onderhoudsplichtigen is dat het bemoeilijken van het onderhoud

door de aanleg of aanwezigheid van steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken in het water een lokaal belang dient, namelijk dat van de vergunninghouder of melding plichtige. Daarom worden zij aangewezen als onderhoudsplichtige voor de onderhoudsverplichting op de locatie van die steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken.

Het achtste lid legt de verbinding met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszones.

Toelichting op Paragraaf 3.3 Onderhoudsverplichtingen van oppervlaktewaterlichamen

In de artikelen 3.5 en 3.6 zijn de onderhoudsverplichtingen van oppervlaktewaterlichamen voorgeschreven. Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individueel oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst voor zover de voorschriften een specifiek of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiek of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Andere waterstaatswerken ondersteunend aan en/of gelegen in de zone van een oppervlaktewaterlichaam, zijn, indien aanwezig, separaat als ander waterstaatswerk op de legger aangegeven. De onderhoudsplicht van deze laatste waterstaatswerken rust op diegene die bij dat waterstaatswerk is aangewezen, conform het bepaalde bij dat type waterstaatswerk op de leggerkaart.

Toelichting op Artikel 3.5 Gewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen en bijbehorende beschermingszones

Het gewoon onderhoud is gericht op het waarborgen van de doorstroming en van de berging van water, het beschermen van de waterkwaliteit en het bereikbaar houden van het oppervlaktewaterlichaam voor onderhoudsmaterieel en inspectie. Bij het onderhoud van het oppervlaktewaterlichaam wordt onderscheid gemaakt in onderhoud van het watervoerende deel en het bovenwatertalud en de bijbehorende beschermingszone. Ook wordt er onderscheid gemaakt in gestapelde waterbergingszones en natte ecologische zones.

In het eerste lid wordt de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van het watervoerend deel voorgeschreven. Het gewoon onderhoud van het watervoerende deel is primair gericht op het waarborgen van de doorstroming en het bergend vermogen van de betreffende watergang. Het watervoerende deel moet worden vrijgehouden van schadelijke begroeiing. Schadelijke begroeiing is begroeiing die een ontoelaatbare beperking voor de doorstroming van het water betekent of die bij verlanding het bergend vermogen van het oppervlaktewaterlichaam beperkt. Onder schadelijke begroeiing rekenen we ook invasieve uitheemse plantensoorten. Deze moeten worden verwijderd om te voorkomen dat zij zich gaan verspreiden.

Onder gewoon onderhoud van het watervoerend deel valt tevens de verplichting om schadelijk afval te verwijderen. Hierbij gaat het zowel om anorganisch afval zoals zwurf- en drijfvuil, als om organisch afval zoals dode vissen, kadavers en plantenrestanten. Dit afval moet worden verwijderd als dit de

doorstroming belemmert of een negatief effect heeft op de waterkwaliteit. In andere gevallen valt verwijderen van het afval niet onder de verantwoordelijkheid van de waterbeheerder en wordt de verplichting voor het verwijderen van afval vanuit andere (gemeentelijke) verantwoordelijkheden bepaald zoals het schoonhouden van de openbare ruimte, of het milieu. In de praktijk groeit in het water ook vaak eendekroos en/of komen afgevallen bladeren in het water. Het verwijderen van kroos en blad dat geen belemmering vormt voor de doorstroming, de berging of geen risico vormt voor de waterkwaliteit, valt niet onder het gewoon onderhoud van een oppervlaktewaterlichaam.

In het tweede lid wordt de onderhoudsverplichting van gewoon onderhoud van het bovenwatertalud en de beschermingszone voorgeschreven. Onder het gewoon onderhoud van het bovenwatertalud valt de verplichting tot instandhouding van aanwezige oeverconstructies zoals kademuren en beschoeiingen. Het gaat hierbij om oeverconstructies die niet (als onderdeel van) een waterkering (waterkerend kunstwerk) zijn aangewezen¹⁶.

Deze oeverconstructies zijn grondkerende constructies die zijn geplaatst ter bescherming van de gronden achter de oeverconstructies tegen afkalving en instorting. Deze oeverconstructies moeten in stand worden gehouden om te voorkomen dat door afkalving of inzakking een belemmering wordt gevormd voor de doorstroming en berging van het water, voor het uitvoeren van het onderhoud (bijvoorbeeld als aangelegde onderhoudsstroken inzakken) en/of voor het functioneren van een natte ecologische zone.

Ook moeten de beschermingszones worden gemaaid en vrijgehouden zodat deze voor het onderhoudsmaterieel bereikbaar zijn en inspectie kan worden uitgevoerd.

Als onderdeel van het gewoon onderhoud van het bovenwatertalud, moeten overhangende takken van bomen of struiken in het talud, die het onderhoud van het watervoerende deel of een natte ecologische zone of de inspectie of schouw belemmeren of die door schaduwwerking een negatief effect hebben op de (ecologische) waterkwaliteit, worden verwijderd.

In het derde lid wordt een toevoeging op de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van een oppervlaktewaterlichaam voorgeschreven, specifiek gericht op het deel gestapelde waterbergingszone. Het onderhoud van een gestapelde waterbergingszone is gericht op het behouden van de waterbergingscapaciteit van het deel van het oppervlaktewaterlichaam boven schouwpeil.

In het vierde lid wordt de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van een natte ecologische zone voorgeschreven. In natte ecologische zones (o.a. natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen) is het onderhoud specifiek gericht op het waarborgen en ontwikkelen van een goede ecologische toestand waarbij het menselijk ingrijpen tot een minimum wordt beperkt en waarmee verbetering van de waterkwaliteit en biodiversiteit wordt bevorderd. In afwijking op de onderhoudsverplichting van het gewoon onderhoud van het watervoerende deel en het bovenwatertalud, worden natte ecologische zones meestal met zo min mogelijk ingrepen onderhouden (= extensief onderhoud) en hoeft daar niet standaard een of twee keer per jaar de begroeiing te worden gemaaid. Per natte ecologische zone is bij het gewoon onderhoud meer maatwerk nodig en mogelijk. Het maatwerk is afhankelijk van het type natte ecologische zone en de betreffende omgevingsfactoren. Het type is vastgelegd in de legger. Het gewenste onderhoud per type en per waterstaatswerk kan zijn vastgelegd in beleid en beheerplannen, maar voor individuele waterstaatswerken ook in een vergunning of overeenkomst of op de leggerkaart.

In het vijfde lid wordt de onderhoudsverplichting rondom steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken voorgeschreven. Door de aanleg van steigers, vlonders, afmeerpalen en andere werken in het water wordt het uitvoeren van gewoon en buitengewoon onderhoud aan de watergang moeilijker gemaakt.

In het zesde lid wordt de verbinding gelegd met de legtekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Artikel 3.6 Buitengewoon onderhoud oppervlaktewaterlichamen

Het buitengewoon onderhoud is gericht op het in standhouden van de aan- en afvoercapaciteit van het watersysteem. Daarnaast kan het een bijdrage leveren aan de waterkwaliteit.

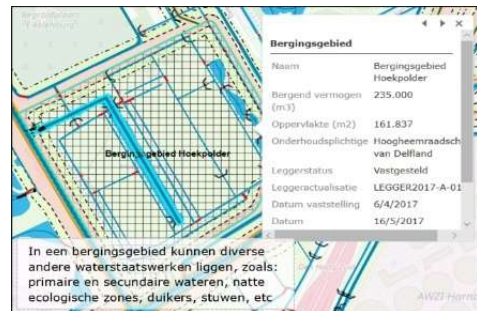
In het tweede lid wordt de onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van de gestapelde waterbergingszone voorgeschreven. Deze onderhoudsverplichting is gericht op het behouden van de waterbergingscapaciteit en de aan- en afvoercapaciteit van de gestapelde waterbergingszone.

In het derde lid wordt de onderhoudsverplichting van het buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone voorgeschreven. Bij het buitengewoon onderhoud van een natte ecologische zone dient het specifieke profiel van de natte ecologische zone in stand te worden gehouden. Het kan daarvoor bijvoorbeeld nodig zijn dat de zone hiertoe periodiek wordt uitgekrabd.

In het vierde lid wordt de verbinding gelegd met de legtekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Hoofdstuk 4 Bergingsgebieden

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 4 in de leggetekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de leggetekst in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over bergingsgebieden staat in de Toelichting deel 1 ([hoofdstuk 4 Bergingsgebieden](#)).

Figuur 36: Weergave van de ligging van een bergingsgebied op de leggerkaart

Toelichting op Paragraaf 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Toelichting op Artikel 4.1 Leggergegevens van bergingsgebieden

Leggergegevens van een bergingsgebied kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

GEGEVENS BERGINGSGBIED		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Blauw geruit vlak op leggerkaart.
Naam		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart.
Functie en afmeting	Maximale kunstmatige peilstijging (m)	
	Bergend vermogen (m3)	
	Oppervlakte (m2)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 4.2 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 4.3 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit*		Op informatiescherm van blauw geruit vlak op leggerkaart.

* Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Paragraaf 4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

Toelichting op Artikel 4.2 Onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden

In dit artikel worden de onderhoudsplichtigen van bergingsgebieden aangewezen. De onderhoudsplicht van bergingsgebieden wordt per geval bepaald en wordt aangegeven op de leggerkaart.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en in voorkomend geval de beschermingszones.

Voor waterstaatswerken welke nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op

grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

Toelichting op Paragraaf 4.3 Onderhoudsverplichtingen van bergingsgebieden

Toelichting op Artikel 4.3 Onderhoud van bergingsgebieden

In artikel 4.3 zijn de onderhoudsverplichtingen van bergingsgebieden voorgeschreven. Het onderhoud van een bergingsgebied is gericht op het behouden van de bergingscapaciteit.

Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individueel bergingsgebied een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggertekst. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiekere of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#), vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Andere waterstaatswerken gelegen in een bergingsgebied, zoals bijvoorbeeld watergangen en kunstwerken, of de omringende waterkerende grondlichamen zijn separaat als ander waterstaatswerk op de legger aangegeven. De verplichting tot onderhoud van die andere waterstaatswerken rust op diegene die bij dat waterstaatswerk is aangewezen en conform het bepaalde bij dat type waterstaatswerk.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggertekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Toelichting op Hoofdstuk 5 Ondersteunende kunstwerken

In dit hoofdstuk staat een toelichting op de artikelen in hoofdstuk 5 in de leggertekst. Een omschrijving van de gebruikte begrippen staat in de leggertekst in [Artikel 1.1 Begripsbepalingen](#) en bijbehorende toelichting. Een algemene uitleg over ondersteunende kunstwerken staat in de Toelichting deel 1 (hoofdstuk [5 Ondersteunende kunstwerken](#)).

Toelichting op Paragraaf 5.1 Leggergegevens van ondersteunende kunstwerken

Van ondersteunende kunstwerken wordt in de legger aangegeven waar deze liggen, en hoe deze er minimaal uit moeten zien (de normatieve vorm en afmetingen), en wie welk onderhoud moet doen. [Artikel 5.1](#) tot en met [Artikel 5.8](#) in de leggertekst geven aan welke gegevens van de ondersteunende kunstwerken er in de legger staan. Deze leggergegevens kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan.

In de artikelsgewijze toelichting staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

De leggerkaart toont (nog) niet alle ondersteunende kunstwerken en ook (nog) niet alle leggergegevens daarvan. Voor ondersteunende kunstwerken die (nog) niet zijn opgenomen op de leggerkaart, gelden wel al regels. Dit is voor de aanwijzing van onderhoudsplichtigen geregeld in de leggertekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#). Voor deze waterstaatswerken gelden ook al de geboden en verboden volgend uit de Keur Delfland.

Toelichting op Artikel 5.1 Leggergegevens van afsluitmiddelen

Leggergegevens van afsluitmiddelen kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Het is mogelijk dat een afsluitmiddel, in de legger, een waterkerend kunstwerk is en als zodanig op de leggerkaart staat. Het afsluitmiddel is dan onderdeel van het waterstaatswerk waterkering.

Tabel 13: Leggergegevens afsluitmiddelen: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Symbool op leggerkaart.
Leggercode	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool van een afsluitmiddel te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het afsluitmiddel staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle afsluitmiddelen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het afsluitmiddel destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal het afsluitmiddel worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.2 Leggergegevens van compartimenteringswerken

Leggergegevens van compartimenteringswerken kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Tabel 14: Leggergegevens compartimenteringswerken: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Grijs vlak op leggerkaart.
Leggercode	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart.
Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***	Op informatiescherm van grijs vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het vlak van een compartimenteringswerk te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het compartimenteringswerk staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle compartimenteringswerken in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het compartimenteringswerk destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal het compartimenteringswerk worden ingemeten.

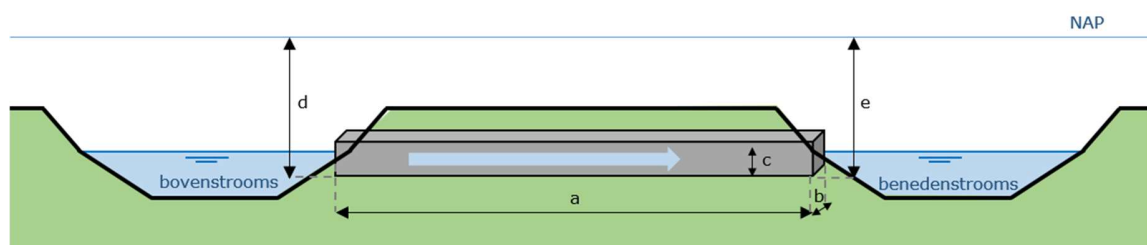
*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.3 Leggergegevens van duikers

Dit artikel is van toepassing op alle kokervormige constructies die op grond van deze legger vallen onder de categorie duiker. Hiertoe behoren onder meer: een open duiker, een afsluitbare duiker, een stuwende duiker, een inlaatduiker, een aflatduiker, een sifon, een afsluitbare sifon, een hevel, een afsluitbare hevel, een vispassageduiker en meer. Een duiker verbindt delen van een primair en/of secundair water.

Leggergegevens van een duiker kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

De leggerkaart toont de ligging en normatieve vorm en afmetingen van een duiker. De normatieve vorm en afmetingen zijn meestal hetzelfde als de werkelijke afmetingen. Figuur 37 toont een schematische weergave van een duiker.

Figuur 37: Schematische weergave leggerprofiel van een duiker.

Afmetingen: lengte (a), breedte opening (b), hoogte opening (c), hoogte binnen onderkant bovenstrooms (d), hoogte binnen onderkant benedenstrooms (e). Deze afmetingen staan op het

informatiescherm van de duiker op de leggerkaart. De hoogte wordt weergegeven ten opzichte van N.A.P.

Tabel 15: Leggergegevens duikers: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Rode doorgetrokken of rode gestreepte lijn op leggerkaart.
Ligging vispassageduiker		Rode doorgetrokken of rode gestreepte lijn met symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
Functie	Type duiker	
	Gelegen in primair of secundair water	Op informatiescherm van blauwe lijn op leggerkaart. Deze lijn geeft de referentielijn van het oppervlaktewaterlichaam weer en ligt (deels) op dezelfde locatie als de rode lijn.
Vorm en afmeting	Vorm	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.
	Hoogte opening (m)	
	Breedte opening (m)	
	Hoogte binnen onderkant benedenstrooms (m NAP)	
	Hoogte binnen onderkant bovenstrooms (m NAP)	
	Lengte (m)	
Onderhoudsplichtige	Doorstroomprofiel	Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.9 & art. 1.5.
	Constructie	
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van rode lijn op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op de lijn van een duiker te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van de duiker staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle duikers in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze gegevens kunnen in de leggertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee deze duiker destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal de duiker worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.4 Leggergegevens van gemalen en bijbehorende persleidingen

Leggergegevens van een gemaal en de persleiding van het gemaal kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Visweringen en visgeleidingen, die bij een gemaal horen, worden (nog) niet apart op de leggerkaart aangegeven. Ze zijn onderdeel van het gemaal.

Het is mogelijk dat een dat een (onderdeel van een) gemaal (ook) een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is dat (onderdeel van het) gemaal (ook) als waterkerend kunstwerk,

behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Een voorbeeld is het Drs. P.H. Schoute gemaal.

Tabel 16: Leggergegevens gemaal en persleiding: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS GEMAAL ^{*,**}		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Symbool op leggerkaart. De pijl geeft de richting aan waar het water naartoe wordt gepompt (gericht naar de watergang met een hoger waterpeil).
Leggercode en naam		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Maximale capaciteit (m3/min)		
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit ^{***}		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
GEGEVENS PERSLEIDING ^{*,**}		Waar staan deze gegevens?
Ligging ^{**}		Zwart gestreepte lijn op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart.
Vorm en afmeting	Vorm	
	Hoogte opening (m)	
	Breedte opening (m)	
	Lengte (m)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit ^{***}		Op informatiescherm van zwart gestreepte lijn op leggerkaart.

** Door op de leggerkaart op het symbool van een gemaal of de lijn van een persleiding te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het gemaal en de persleiding staan.*

*** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle gemalen en persleidingen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de legbertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het gemaal en de persleiding destijds zijn aangelegd, staan. Indien nodig zal het worden ingemeten.*

**** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.*

Toelichting op Artikel 5.5 Leggergegevens van keerschotten

Leggergegevens van een keerschot kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Het waterpeil bij een keerschot staat niet in de legger, maar in het peilbesluit van het peilgebied.

Tabel 17: Leggergegevens keerschotten: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Symbool op leggerkaart.
Leggercode		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Afmeting	Kerende Hoogte (m Nap)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in leggertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool van een keerschot te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het keerschot staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle keerschotten in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de leggertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het keerschot destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal het keerschot worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.6 Leggergegevens van stuwen

Een stuw is bedoeld om het bovenstroomse waterpeil te regelen. De streefwaarde voor dit waterpeil hoort bij het bovenstroomse peilgebied en wordt formeel vastgelegd in een peilbesluit, niet in de legger.

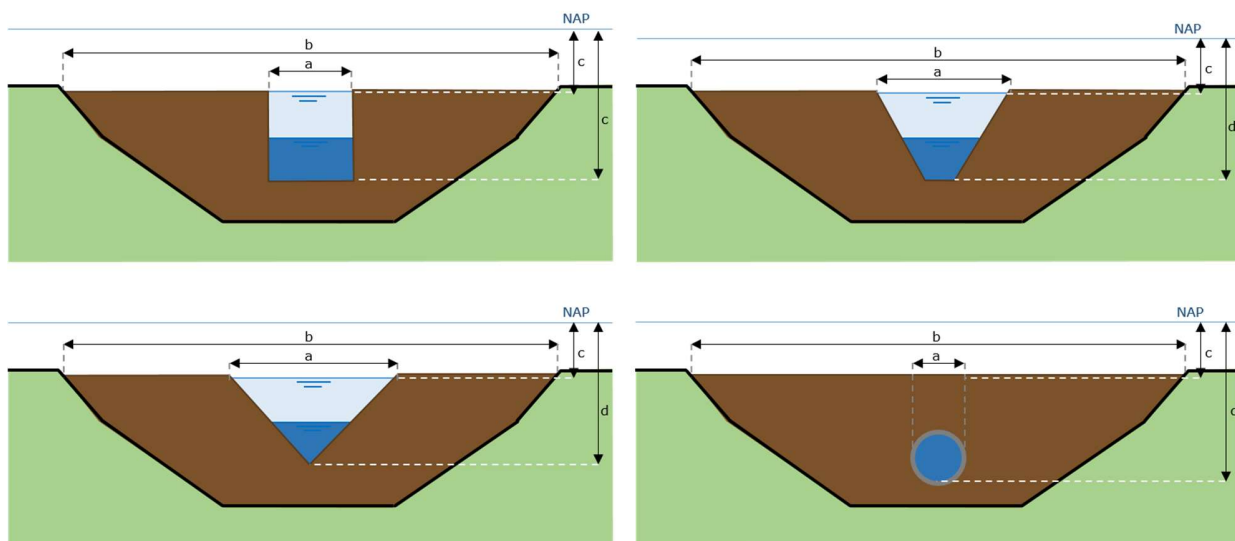
In de legger staan wel de relevante gegevens en afmetingen behorende bij de stuw.

Leggergegevens van een stuw kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggertekst staan.

In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

De leggerkaart toont de ligging en normatieve vorm en afmetingen van een stuw. De normatieve vorm en afmetingen zijn vaak hetzelfde als de werkelijke afmetingen van de stuw. Elke stuw is anders; er zijn stuwen in verschillende soorten en vormen. Figuur 38 toont vier schematische weergaves van een stuw.

Het is mogelijk dat een dat een stuw een essentieel onderdeel is van de waterkering. In dat geval is de stuw als waterkerend kunstwerk, behorende bij de waterkering, op de leggerkaart aangegeven. Op de leggerkaart wordt dan ook de kerende hoogte van de stuw getoond.

Figuur 38: Schematische weergave leggerprofiel (dwarsprofiel) van een stuw.

Afmetingen: doorstroombreedte (a), kruinbreedte (b), hoogste doorstroomhoogte (c), laagste doorstroomhoogte (d). Deze afmetingen staan op het informatiescherm van de stuw op de leggerkaart. De hoogte wordt weergegeven ten opzichte van N.A.P.

In de legger wordt onderscheid gemaakt tussen drie typen van regelbaarheid van een stuw, aangegeven met bijbehorend symbool:

- regelbaar, automatisch (symbool:): een op afstand regelbare stuw met 2 of meer stuwhoogtes die op basis van peilhoogtes automatisch wordt aangestuurd.
- regelbaar, handmatig (symbool:): handmatig regelbare stuw met 2 of meer stuwhoogtes.
- niet regelbaar (vast) (symbool:): vaste stuw met een vaste stuwhoogte.

Tabel 18: Leggergegevens stuwen: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**		Waar staan deze gegevens?
Ligging***		Symbool , of op leggerkaart. De uiteinden van dit symbool zijn gericht naar het deel van de watergang met een hoger waterniveau.
Leggercode		Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.
Functie	Regelbaarheid	
	Indicatie waterkerend	
Vorm en Afmeting	Doorstroombreedte (m)	
	Kruinbreedte (m)	
	Laagste Doorstroomhoogte (m NAP)	
	Hoogste Doorstroomhoogte (m NAP)	
	Kerende hoogte (m NAP)	

Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.12 & art. 1.6,
Registratie onderliggend besluit****	Op informatiescherm van symbool op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool van een stuw te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het de stuw staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle stuwen in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de legbertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee de stuw destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal de stuw worden ingemeten.

*** Delfland streeft ernaar om identieke naast of achter elkaar gelegen stuwen als afzonderlijk ondersteunend kunstwerk op de leggerkaart op te nemen. Dit is nu nog niet overal het geval.

**** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.7 Leggergegevens van waterbergingsconstructies

Leggergegevens van waterbergingsconstructies kunnen zowel op de leggerkaart als in de legbertekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Tabel 19: Leggergegevens waterbergingsconstructies: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**		Waar staan deze gegevens?
Ligging		Blauw vlak op leggerkaart.
Naam		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart.
Functie, vorm en afmeting	Type constructie	
	Bergend vermogen (m3)	
	Oppervlakte (m2)	
Onderhoudsplichtige		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.10 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart en/of in legbertekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***		Op informatiescherm van blauw vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het vlak van een waterbergingsconstructie te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van de constructie staan.

** Niet alle waterbergingsconstructies in het gebied van Delfland staan op de leggerkaart. Ook is het mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens ontbreken. Deze kunnen in de legbertekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee de constructie destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal deze worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Artikel 5.8 Leggergegevens van andere ondersteunende kunstwerken

In de legger staan meer soorten ondersteunende kunstwerken dan genoemd in artikel 5.1 tot en met artikel 5.7. Een voorbeeld hiervan is een bepaald type vispassage (niet zijnde een vispassageduiker).

Leggergegevens van deze ondersteunende kunstwerken kunnen zowel op de leggerkaart als in de leggetekst staan. In onderstaande tabel staat per gegeven waar de informatie te vinden is.

Tabel 20: Leggergegevens andere ondersteunende kunstwerken: Waar staat welke informatie?

GEGEVENS**	Waar staan deze gegevens?
Ligging	Symbool, lijn of vlak op leggerkaart.
Ligging vispassage (niet zijnde vispassage duiker)	Symbool op leggerkaart.
Leggercode	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart.
Onderhoudsplichtige	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.11 & art. 1.5.
Onderhoudsverplichting	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart en/of in leggetekst, art. 5.12 & art. 1.6.
Registratie onderliggend besluit***	Op informatiescherm van symbool, lijn of vlak op leggerkaart.

* Door op de leggerkaart op het symbool, lijn of vlak van een ondersteunend kunstwerk te klikken opent er een informatiescherm waarin, indien beschikbaar, de gegevens van het ondersteunend kunstwerk staan.

** Delfland streeft naar een complete leggerkaart, maar bij inwerkingtreding van de Legger Delfland staan nog niet alle ondersteunende kunstwerken in het gebied van Delfland op de leggerkaart. Het is mogelijk dat bepaalde (legger)gegevens. Deze gegevens kunnen in de leggetekst en/of in vergunning, projectplan of overeenkomst, waarmee het kunstwerk destijds is aangelegd, staan. Indien nodig zal deze worden ingemeten.

*** Leggergegevens registratie onderliggend besluit zijn: Leggeractualisatie, Datum vaststelling, Datum inwerkingtreding.

Toelichting op Paragraaf 5.2 Onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken

In de artikelen 5.9 tot en met 5.11 in de leggetekst wordt voor elk ondersteunend kunstwerk een onderhoudsplichtige aangewezen. Deze artikelen zijn van toepassing op alle ondersteunende kunstwerken, ook die, die (nog) niet op de leggerkaart staan.

In de artikelen 5.9 tot en met 5.11 in de leggetekst staat een generieke aanwijzing van onderhoudsplichtigen per type ondersteunend kunstwerk. Op de leggerkaart kan per individueel ondersteunend kunstwerk een onderhoudsplichtige zijn aangewezen. Dit kan dezelfde onderhoudsplichtige zijn als in de leggetekst, of een uitzondering hierop. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggetekst.

Voor waterstaatswerken die nog niet zijn opgenomen op de leggerkaart én zijn aangelegd of gewijzigd op grond van een watervergunning of projectplan, of waarvan de aanleg of wijziging op grond van de Keur Delfland is vrijgesteld van de vergunningplicht, geldt de aanwijzing van de onderhoudsplichtigen zoals aangegeven in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Er zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger. Dit is geregeld in de leggetekst, in [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#).

Delfland streeft ernaar om alle onderhoudsplichtigen op de leggerkaart te tonen.

Toelichting op Artikel 5.9 Onderhoudsplichtigen van duikers

Dit artikel is van toepassing op de alle type duikers, zoals o.a.: open duiker, afsluitbare duiker, stuwende duiker, inlaatduiker, aflatduiker, sifon, afsluitbare sifon, vispassageduiker en hevel.

Het openhouden van een duiker, zodat het doorstroomprofiel van de duiker niet vermindert, is in primaire wateren van groot belang voor de transportfunctie (de aan- en afvoer van water) van deze wateren. Daarom ligt verplichting tot onderhoud hiervan bij Delfland.

Voor het openhouden van duikers in secundaire wateren is de eigenaar van de duiker onderhoudsplichtig. Dat geldt ook voor het in standhouden van de constructie van alle duikers.

In onderstaande tabel staat een overzicht van de standaard aanwijzing van onderhoudsplichtigen voor duikers. In de Toelichting deel 2 ([Toelichting op Artikel 5.3](#)) wordt aangegeven hoe kan worden bepaald of een duiker in een primair of secundair water ligt.

Tabel 21: Standaard aanwijzing onderhoudsplichtigen van duikers

	Primair water	Secundair water
Onderhoud ten behoeve van de goede doorstroming	Hoogheemraadschap van Delfland	Eigenaar
Onderhoud ten behoeve van de instandhouding van de constructie	Eigenaar	Eigenaar

In het derde lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken.

Toelichting op Artikel 5.10 Onderhoudsplichtigen van waterbergingsconstructies

In dit artikel wijst Delfland de onderhoudsplichtigen aan van waterbergingsconstructies die op de leggerkaart zijn opgenomen. De aanwijzing van onderhoudsplichtigen van waterbergingsconstructies volgt vaak eerder gemaakte afspraken.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken.

Toelichting op Artikel 5.11 Onderhoudsplichtigen van overige ondersteunende kunstwerken

In dit artikel wijst Delfland de onderhoudsplichtigen aan van alle overige ondersteunende kunstwerken, niet zijnde duikers of waterbergingsconstructies. Het onderhoud van ondersteunende kunstwerken wordt doorgaans gelegd bij de partij die er het meeste belang bij heeft. Dit is in de regel de eigenaar van het ondersteunend kunstwerk.

In het derde lid wordt de verbinding gelegd met de leggetekst, [Artikel 1.5 Onderhoudsplichtigen](#) waarin regels over de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken.

Toelichting op Paragraaf 5.3 Onderhoudsverplichtingen van ondersteunende kunstwerken

In de leggartekst, artikel 5.12 zijn de onderhoudsverplichtingen met betrekking tot ondersteunende kunstwerken voorgeschreven. Op de leggerkaart kan, indien nodig, per individueel ondersteunend kunstwerk een afwijkende of aanvullende onderhoudsverplichting zijn opgenomen. De leggerkaart is hierin leidend boven het bepaalde in de leggartekst. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) tweede en derde lid.

Ook zijn situaties mogelijk waarin voorschriften over onderhoudsverplichtingen van een waterstaatswerk en, in voorkomend geval, beschermingszone in een (rechtsgeldige) watervergunning of overeenkomst zijn opgenomen. Indien dit afwijkt van het bepaalde in de legger, dan is het bepaalde in de vergunning of overeenkomst leidend boven het bepaalde in de legger voor zover de voorschriften een specifiek of intensiever onderhoudsregime voorschrijven. Dit is geregeld in de leggartekst, in [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) vierde lid. Een verwijzing naar de specifieke vergunning of overeenkomst kan worden getoond op de leggerkaart.

Toelichting op Artikel 5.12 Onderhoud ondersteunende kunstwerken

Het onderhoud van een ondersteunend kunstwerk is gericht op de waarborging van de functie van het ondersteunende kunstwerk. Delfland streeft ernaar om van alle ondersteunende kunstwerken in het beheer van Delfland de ligging, vorm, afmeting en constructie op de leggerkaart aan te geven. Dit is op dit moment nog niet mogelijk omdat niet alle gegevens beschikbaar zijn. De vorm, afmeting en constructie zal, indien niet aangegeven op de leggerkaart, kunnen worden achterhaald door de situatie ter plekke te bekijken of door de vergunning of het projectplan, waarmee het kunstwerk is aangelegd, te raadplegen.

In het tweede lid wordt de verbinding gelegd met de leggartekst, [Artikel 1.6 Onderhoudsverplichtingen](#) waarin regels over onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen die van toepassing zijn op alle waterstaatswerken en onderhoudsplichtigen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 maart 2022

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris, de Voorzitter,

ir. P.C. Janssen dr. P.H.W.M. Daverveldt

¹ Sommige van deze kunstwerken kunnen ook een waterkerende functie hebben. Als deze kunstwerken onderdeel zijn van de waterkering óf een zelfstandige waterkering zijn, dan kunnen deze kunstwerken als waterkerend kunstwerk in plaats van ondersteunend kunstwerk in de legger zijn opgenomen.

² Bij een afwijking in de aanwijzing van onderhoudsplichtigen zal Delfland óf de leggerkaart aanpassen óf de voorschriften in de watervergunning wijzigingen óf in samenspraak met de andere partij de afspraken in de overeenkomst aanpassen.

³ Tenzij de activiteit een watervergunningsvrije activiteit is.

⁴ Een oppervlaktewaterlichaam kan ook een andere functie hebben, bijvoorbeeld een vaarweg- of recreatievaartfunctie. Bij de bepaling van de normatieve vorm en afmetingen in de Legger Delfland wordt hier geen rekening mee gehouden. Zie ook Toelichting deel 1 (paragraaf [1.14 Relatie met provinciale vaarwegen](#) en [1.15 Relatie met recreatiotoervaartnet](#)).

⁵ Geïsoleerde wateren kunnen als waterbergingsconstructie (ondersteunend kunstwerk) op de leggerkaart staan.

⁶ Zie ook Toelichting deel 1, paragraaf [2.4 Waterkerende kunstwerken](#)

⁷ Zie ook Toelichting deel 1, paragraaf [3.5 Oeverconstructies](#)

⁸ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staat (de ligging van) het bovenwatertalud (nog) niet op de leggerkaart. Deze kunnen met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart worden opgenomen.

⁹ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan er (nog) geen leggerdieptes aan de oeverlijn op de leggerkaart. Deze worden met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen. Of een leggerdiepte aan de oeverlijn nodig is wordt bepaald door de beheerder van het waterstaatswerk, Delfland.

¹⁰ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan (de ligging van) het bovenwatertalud en de beschermingszone (nog) niet op de leggerkaart. Ook staan een aantal oppervlaktewateren niet op de kaart. Deze worden met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen.

¹¹ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 toont de leggerkaart de ligging en afmetingen van de beschermingszone (nog) niet. Delfland is bezig met het digitaliseren hiervan, zodat deze met wijzigingen op de leggerkaart kunnen worden opgenomen.

¹² Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan (de ligging van) het bovenwatertalud en leggerdiepte aan de oeverlijn (nog) niet op de leggerkaart. Ook staan een aantal oppervlaktewateren niet op de kaart. Deze worden met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen.

¹³ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staat alleen de leggerdiepte en (nog) niet de leggerdiepte aan de oeverlijn op de leggerkaart. Een leggerdiepte aan de oeverlijn zal met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart opgenomen.

¹⁴ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 staan alleen de leggerdiepte en de minimale diepte op de leggerkaart. De leggerdiepte aan de oeverlijn staat (nog) niet op de leggerkaart. Een leggerdiepte aan de oeverlijn zal met wijzigingen van de Legger Delfland op de leggerkaart worden opgenomen.

¹⁵ Ten tijde van de inwerkingtreding van de Legger Delfland in 2022 toont de leggerkaart de ligging en afmetingen van de beschermingszone (nog) niet. Delfland is bezig met het digitaliseren hiervan, zodat deze op de leggerkaart opgenomen kunnen worden.

¹⁶ De onderhoudsverplichting van oeverconstructies die wel (als onderdeel van) een waterkering (waterkerend kunstwerk) zijn aangewezen is geregeld in de leggertekst, artikel 2.16 Onderhoud waterkerende kunstwerken.